

Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ

- สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ
- สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

เอกสารวิเคราะห์

- เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus)
- เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN Focus)

การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

- กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop
- กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ
- กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ
- กิจกรรมอื่น ๆ

ปัจจุบัน สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศได้ปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งได้นำมาทั้งโอกาสและความท้าทาย ไม่ว่าจะเป็นการเผชิญกับภัยคุกคามที่มาในรูปแบบใหม่ อาทิ การก่ออาชญากรรมและการก่อการร้ายข้ามชาติ หรือโอกาสในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

การที่จะทำให้ชาติมั่นคง และรักษาความมั่นคงไว้ได้ไม่ใช่เรื่องง่าย ทั้งนี้เพราะ ปัญหาความมั่นคงเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทุกคนภายในชาติ และทุกด้านของสังคม ทั้งในด้านการเมืองภายในประเทศ การเมืองระหว่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี หรือแม้แต่ในปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการทำความเข้าใจในแง่มุมของปัญหาความมั่นคงจะต้องพิจารณาให้ถ่องแท้ในทุกด้านทุกมุม

จุฬารัฐศาสตร์ศึกษายุทธศาสตร์ ฉบับที่ 4 มุ่งเน้นให้เห็นสถานการณ์ความมั่นคงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยในส่วนของ 1 ได้รวบรวมสถานการณ์ความมั่นคง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งเป็นสถานการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา อาทิ การพัฒนาประเทศไทยตามนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0 การลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ เศรษฐกิจของไทยในไตรมาสที่สองของปี 2559 เหตุโจมตีในวันชาติฝรั่งเศส การประชุมผู้นำเอเชีย-ยุโรป ครั้งที่ 11 ที่ประเทศมอญโกเลีย การประชุมปางโหลง แห่งทศวรรษที่ 21 เพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามสถานการณ์ความมั่นคงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ในส่วนของบทความทางวิชาการ ได้นำเสนอเอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) รวมทั้งเอกสารวิเคราะห์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN FOCUS) ซึ่งได้จัดทำโดยนักวิจัยของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

นอกจากนั้น ยังได้นำผลการปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ทั้งกิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop และกิจกรรมการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศที่สำคัญ มานำเสนอ อาทิ การประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) การประชุมแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับหน่วยงานคลังสมองสหพันธ์รัฐเอเชีย การสัมมนาร่วมกับคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดิน สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาและแนวทางในการดำเนินการต่อไปในอนาคตของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จุลสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมท่านสามารถเสนอแนะมาได้ทั้งที่ อีเมลล์ admin_info@sscthailand.org หรือ www.sscthailand.org

กองบรรณาธิการ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จุฬารัฐศาสตร์ศึกษายุทธศาสตร์ (Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2559
48 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ.2537
© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย
กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

- ผู้อำนวยการ** : พล.ต. จุมพล เฉลยภัย
รองผู้อำนวยการ : พ.อ. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์
: พ.อ. กิตติ คงสมบัติ
กองผู้อำนวยการ : พ.อ. อรรถเดช ประทีปอุษานนท์
: พ.อ.หญิง อารยา จุลานนท์
: น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
: พ.อ. สุทัศน์ ครำในเมือง
: พ.ต.หญิง เฉลียว เหมหงษ์
: ร.ท.หญิง นันทิยา ทองคณารักษ์ ร.น.
: จ.อ. สามภพ ศรีอักษร
: น.ส. มนวดี ตั้งตรงฤทัย
: น.ส. หัสยา ไทยานนท์
: น.ส. อาราทิพย์ พ่วงเซียง
: น.ส. กรรณิการ์ มหาสารกุล
ศิลปกรรม : จ.ต. ชาลชัย วัจนวงศ์
: น.ส. ชุตินธร พรวิฑูฏ
: นางกัญฉนิพร มหาราภกุล

บทนำ

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ (ก.ค. - ก.ย.59)

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ

1. นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ความสมดุลกับสังคมและสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล 7
2. การเยือนไทยครั้งแรกของนายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 7
3. ผลการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ 8
4. เศรษฐกิจไทยไตรมาสสองของปี 2559 8
5. เกิดเหตุระเบิดหลายจุดในหลายจังหวัดภาคใต้ 9
6. การแถลงผลงานรัฐบาลครบ 2 ปี 10

สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

1. เหตุรุนแรงในวันชาติฝรั่งเศส 10
2. การประชุมผู้นำเอเชีย - ยุโรป ครั้งที่ 11 ที่ประเทศมองโกเลีย 11
3. การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งที่ 49 11
4. การประชุม International Conference on Blue Ocean Strategy ครั้งที่ 1 ณ เมืองปุตราจาया ประเทศมาเลเซีย 12
5. การประชุมปางโหลงแห่งทศวรรษที่ 21 12
6. การประชุมผู้นำ G20 ณ นครหางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน 13
7. การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 28 และ 29 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 13
8. การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 71 ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา 14

ส่วนที่ 2 เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) และ

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์ และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN Focus) (ก.ค. - ก.ย.59)

1. 7 ส.ค.59 ประชากรวัยใจ ประชาธิปไตยมั่นคง 16
2. ประเมินสถานการณ์หลังผลการตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการถาวรในกรณีทะเลจีนใต้ 18
3. สถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยประจำปี 2016 20
4. ตูร์กี กับ รัฐประหาร 17 ชั่วโมง 22
5. ค่านิยมหลักของคนไทย กับแนวทางในการพัฒนาประเทศ 24
6. กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ของรัฐบาล 26
7. ปางโหลงแห่งทศวรรษที่ 21 : ความหวังแห่งสันติภาพ 28
8. บทบาทของกองทัพไทยจาก APSC 2015 สู่ APSC 2025 30
9. มุมมองต่อนโยบายการปราบปรามยาเสพติดที่ใช้ความรุนแรง กรณี : ฟิลิปปินส์ 32
10. PHILIPPINES กับการเจรจาสันติภาพในมินดาเนาภายใต้รัฐบาล Rodrigo Duterte 34
11. Safety Zone ในบริบทของการเจรจาสันติภาพใน 3 จว.ชต. 36
12. นัยยะเอกภาพของอาเซียนจากการประชุมสุดยอดอาเซียน - จีน ครั้งที่ 19 เพื่อเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบ 25 ปี ความสัมพันธ์อาเซียน - จีน ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 38
13. Military Cooperation in Transnational Security 40

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (ก.ค. - ก.ย.59)

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

- ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาเครือข่ายทางวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนประเทศไทย ประจำปี 2559 42
- ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในการประชุมสุดยอดคลังสมองนานาชาติ ประจำปี 2559 42
- ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดและปิดการประชุมสัมมนาวิชาการนานาชาติ เรื่อง “การสร้างขีดความสามารถในการต่อต้านการก่อการร้าย และปฏิบัติการทุบระเบิดเพื่อมนุษยธรรม” 43
- รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะ ให้การต้อนรับ คณะ China Institute of Contemporary International Relations (CICIR) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มาเยือนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น 43
- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมด้วยกำลังพลของหน่วยสัมมนาปรับปรุงและประเมินผลการดำเนินการประชุมทางวิชาการนานาชาติ Think Tank Summit เรื่อง “Global Conflicts Management : Preventive Diplomacy & Resolution” และ International Seminar เรื่อง “Capacity Building on Counter Terrorism and Humanitarian Mine Action” 43
- ผพท.ทหารปากีสถาน/กรุงทพฯ เข้าเยี่ยมคำนับ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เพื่อหารือข้อราชการ ในเรื่อง ความร่วมมือระหว่าง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กับ Institute for Strategic Studies Research & Analysis (ISSRA) และการเยือนไทยของ Maj.Gen. Ghulam Qamar, HI (M), Director General of ISSRA. รวมทั้งการเชิญผู้แทนหน่วยงาน Think tank ของปากีสถานเข้าร่วมงานประชุมสัมมนาทางวิชาการนานาชาติ (Think Tank Summit 2017) 44
- รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดและปิดการจัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การศึกษาของชาติไทยในอนาคต : ปัญหา และแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาชาติ” ในงานสัปดาห์วิชาการความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2559 44
- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ต้อนรับคณะ The National Institute for Defense Studies (NIDS) จากญี่ปุ่น 44
- น.ท. Nadia Piercy ผพท.ทหาร ฝรั่งเศสประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคำนับ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 45
- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้นำข้าราชการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ สนับสนุนการเดินทางไปศึกษาดูงาน และสัมมนาของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดิน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กองทัพไทย เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา บ้านแหลมแท่น ถนนบางแสน-อ่างศิลา ต.แสนสุข อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี 45

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะ ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรวบรวมข้อมูล ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พร้อมด้วยเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ สุริยานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ 46

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

- รองผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เดินทางเพื่อประชุมแลกเปลี่ยนเยี่ยมเยือนทางวิชาการ ระหว่าง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กับ สถาบันการศึกษา หน่วยงานด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ หน่วยงานคลังสมอง ณ สหพันธรัฐรัสเซีย 46

4. กิจกรรมอื่น ๆ

- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมด้วยกำลังพลบางส่วนเข้าร่วมในพิธีรับ - ส่งหน้าที่และมอบการบังคับบัญชา ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างพร้อมเพรียงกัน ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 47
- พิธีรับ-ส่งหน้าที่ และมอบการบังคับบัญชา ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย (ท่านเดิม) กับ พ.อ. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญพันธ์ (ท่านใหม่) ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 47

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ปรากฏภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non-Traditional Threats : NTTs) ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้านทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกพรมแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งกลายเป็นมีผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ จึงไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของโลกด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงไปจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ จึงต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 หน่วย คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์ และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงาน และสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดถึงการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีผลผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท

แบ่งออกเป็น งานวิจัย (research) เอกสารทางวิชาการ (working paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (strategic review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (case study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งเอกสารวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN Focus) สำหรับจูลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป โดยในจูลสาร ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม – กันยายน 2559) ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ ห้วง ก.ค. – ก.ย.59 เป็นการรวบรวมข้อมูลและข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานการณ์แวดล้อมทางความมั่นคงทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยสถานการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของไทย โดยในฉบับนี้ประกอบไปด้วย 14 สถานการณ์สำคัญในห้วงเดือน ก.ค. – ก.ย.59

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ ได้แก่ (1) นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ความสมดุลกับสังคมและสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล (2) การเยือนไทยครั้งแรกของนายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (3) ผลการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ (4) เศรษฐกิจไทยไตรมาสสองของปี 2559 (5) เกิดเหตุระเบิดหลายจุดในหลายจังหวัดภาคใต้ (6) การแถลงผลงานรัฐบาลครบ 2 ปี

สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ ได้แก่ (1) เหตุรุนแรงในวันชาติฝรั่งเศส (2) การประชุมผู้นำเอเชีย - ยุโรป ครั้งที่ 11 ที่ประเทศมองโกเลีย (3) การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งที่ 49 (4) การประชุม International Conference on Blue Ocean Strategy ครั้งที่ 1 ณ เมืองปูตราจายา ประเทศมาเลเซีย (5) การประชุมปางโหลงแห่งทศวรรษที่ 21 (6) การประชุมผู้นำ G20 ณ นครหางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน (7) การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 28 และ 29 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (8) การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 71 ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

ส่วนที่ 2 เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) และเอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN FOCUS) ห้วง ก.ค. – ก.ย.59 เป็นการรวบรวมบทความวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำลังเป็นประเด็นสำคัญทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งได้จัดทำและมีการเผยแพร่ทุก 2 สัปดาห์ โดยในฉบับนี้ประกอบไปด้วย 13 บทความ ในห้วงเดือน ก.ค. - ก.ย.59 ได้แก่ (1) 7 ส.ค.59 ประชากรร่วมใจ ประชาธิปไตยมั่นคง (2) ประเมินสถานการณ์หลังผลการตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการถาวรในกรณีทะเลจีนใต้ (3) สถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยประจำปี 2016 (4) ตุรกี กับ รัฐประหาร 17 ชั่วโมง (5) ค่านิยมหลักของคนไทย กับแนวทางในการพัฒนาประเทศ (6) กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ของรัฐบาล (7) ปางโหลงแห่งทศวรรษที่ 21 : ความหวังแห่งสันติภาพ (8) บทบาทของกองทัพไทยจาก APSC 2015 สู่ APSC 2025 (9) มุมมองต่อนโยบายการปราบปรามยาเสพติดที่ใช้ความรุนแรงกรณี : ฟิลิปปินส์ (10) PHILIPPINES กับการเจรจาสันติภาพในมินดาเนาภายใต้รัฐบาล Rodrigo Duterte (11) Safety Zone ในบริบทของการเจรจาสันติภาพใน 3 จว.ชต. (12) นัยยะเอกภาพของอาเซียนจากการประชุมสุดยอดอาเซียน - จีน ครั้งที่ 19 เพื่อเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบ 25 ปี ความสัมพันธ์อาเซียน - จีน ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (13) Military Cooperation in Transnational Security

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ห้วง ก.ค. – ก.ย.59 เป็นการรวบรวมผลการดำเนินงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ อาทิ ผลสรุปการจัดประชุม/การสัมมนา ผลสรุป การสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ การแลกเปลี่ยน/เยี่ยมเยือนระหว่างหน่วยงานความมั่นคงทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น โดยในห้วงเดือน ก.ค. - ก.ย.59 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ได้มีการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

- 29 - 30 มิ.ย.59 พล.อ. สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาเครือข่ายทางวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนประเทศไทย ประจำปี 2559 จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ณ โรงแรมชั้นธารา เวลเนส รีสอร์ท จังหวัดฉะเชิงเทรา

- 4 ก.ค.59 พล.อ. สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในการประชุมสุดยอดคลังสมองนานาชาติ ประจำปี 2559 (Think Tank Summit 2016) “Global Conflicts Management : Preventive Diplomacy & Resolution” ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กองทัพไทย เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา เขาสามมูข จังหวัดชลบุรี จัดโดยศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท่านจอมพล ป. ภายในบริเวณศูนย์ฯ

- 7 - 11 ส.ค.59 พล.อ. สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดและปิดการประชุมสัมมนาวิชาการนานาชาติ เรื่อง “การสร้างขีดความสามารถในการต่อต้านการก่อการร้าย และปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรม” โดยศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ร่วมจัดดำเนินการจัดการสัมมนาทางวิชาการ ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ กองทัพไทย เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา แหลมแท่น จังหวัดชลบุรี

- 16 ส.ค.59 พล.ท. สุรสิทธิ์ รัตน์ทาง รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะ ให้การต้อนรับคณะ China Institute of Contemporary International Relations (CICIR) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มาเยือนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

- 24 - 25 ส.ค.59 พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมด้วยกำลังพลของหน่วยสัมมนาปรับปรุงและประเมินผลการดำเนินการประชุมทางวิชาการนานาชาติ Think Tank Summit เรื่อง “Global Conflicts Management : Preventive Diplomacy & Resolution” และ International Seminar เรื่อง “Capacity Building on Counter Terrorism and Humanitarian Mine Action” ณ โรงแรมเจ้าหลาวทองแสงปีช จังหวัดชลบุรี รวมทั้งทัศนศึกษาภูมิประเทศในพื้นที่บางส่วน จังหวัดชลบุรี

- 30 ส.ค.59 Col.Saqib Qamar ผชท.ทหารปากีสถาน/กรุงเทพฯ เข้าเยี่ยมคำนับ พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เพื่อหารือข้อราชการในเรื่อง ความร่วมมือระหว่าง ศูนย์ศึกษา ยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กับ Institute for Strategic Studies Research & Analysis (ISSRA) และการเยือนไทยของ Maj.Gen. Ghulam Qamar, HI (M), Director General of ISSRA. รวมทั้งการเชิญผู้แทนหน่วยงาน Think tank ของปากีสถานเข้าร่วมงานประชุมสัมมนาทางวิชาการนานาชาติ (Think Tank Summit 2017)

- 7 ก.ย.59 พล.ท. สุรสิทธิ์ ถนัดทาง รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิด และปิดการจัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การศึกษาของชาติไทยในอนาคต : ปัญหา และแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาชาติ” ในงานสัปดาห์วิชาการความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2559 ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

- 13 ก.ย.59 พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ต้อนรับ คณะ The National Institute for Defense Studies (NIDS) จากญี่ปุ่น ที่มาเยือนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ณ ห้องประชุม ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

- 19 ก.ย.59 น.ท. Nadia Piercy ผชท.ทหาร ฝรั่งเศสประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคำนับ พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และหารือเรื่องความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ณ ห้องรับรอง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

- 26 ก.ย.59 พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้นำ ข้าราชการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ สนับสนุนการเดินทางไปศึกษาดูงานและสัมมนาของคณะกรรมการการบริหารราชการแผ่นดิน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมี พล.อ. บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ เป็นประธาน ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กองทัพไทย เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา บ้านแหลมแท่น ถนนบางแสน - อ่างศิลา ต.แสนสุข อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี โดยมี พล.อ. สมหมาย เภาภู่ระ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด กล่าวต้อนรับคณะกรรมการฯ

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

- 1 ก.ค.59 พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะ ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรวบรวมข้อมูล ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พร้อมด้วยเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ สุริยานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

- 10 - 16 ก.ค.59 พ.อ. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ รองผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เดินทางเพื่อประชุมแลกเปลี่ยนเยี่ยมเยือนทางวิชาการ ระหว่าง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กับ สถาบันการศึกษา หน่วยงานด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ หน่วยงานคลังสมอง ณ สหพันธรัฐรัสเซีย โดยมี พล.ท. สุรสิทธิ์ ถนัดทาง รองผู้บัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นหัวหน้าคณะเดินทาง

4. กิจกรรมอื่น ๆ

- 29 ก.ย.59 ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมด้วยกำลังพลบางส่วนเข้าร่วม ในพิธีรับ-ส่งหน้าที่และมอบการบังคับบัญชา ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างพร้อมเพรียงกัน ณ สถาบันวิชาการ ป้องกันประเทศ

- 30 ก.ย.59 พิธีรับ-ส่งหน้าที่ และมอบการบังคับบัญชา ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกัน ประเทศ พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย (ท่านเดิม) กับ พ.อ. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ (ท่านใหม่) ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบัน วิชาการป้องกันประเทศ

ส่วนที่ 1

สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ (ก.ค. – ก.ย.59)

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ

1. นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ความสมดุลกับสังคมและสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล

เมื่อ 1 ก.ค.59 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงการพัฒนาประเทศตามนโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0” ว่า ได้นำแนวทางประชารัฐมาใช้เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ภายใต้วิสัยทัศน์เดียวกันคือ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยได้กำหนด 10 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายในการพัฒนา อาทิ กลุ่มอาหารและเกษตรกรรม กลุ่มสุขภาพ กลุ่มอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรม

การบินและโลจิสติกส์ และยังมีกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ ที่ไทยมีศักยภาพ เป็นฐานการผลิตและส่งออกรถยนต์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับอยู่แล้ว ดังนั้นต้องพัฒนาทุกกลุ่มให้เกิดความสมดุลกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ในส่วนวิสาหกิจเริ่มต้นใหม่ (Start-up) ภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจและดึงนักลงทุน นักการตลาด นักวิจัย ที่มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาลงทุนและทำงานในเมืองไทย นำองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพิ่มศักยภาพให้นักลงทุนหน้าใหม่ รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายและมาตรการทางภาษีให้ทันสมัย เป็นสากล รองรับการเติบโตของ Start-up ให้เป็นไปตามกระแสของโลกในปัจจุบัน

โมเดลประเทศไทย 4.0

2. การเยือนไทยครั้งแรกของนายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เมื่อ 6 ก.ค.59 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้การต้อนรับ นายทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและภริยา พร้อมคณะ ในโอกาสเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาล โดยนายกรัฐมนตรี นำนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เดินทางตรวจแถวทหารกองเกียรติยศ สนามหญ้า หน้าตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล จากนั้นผู้นำทั้งสองประเทศได้หารือข้อราชการทั้งทวิภาคี และหารือข้อราชการเพิ่มเติมคณะในความร่วมมือที่ตีของไทย - ลาว และกลุ่มประเทศ CLMV เพื่อผลักดันความร่วมมือด้านต่างๆ ที่มีอยู่แล้วให้มีความก้าวหน้า และเป็นไปตามยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งไปพร้อมกันของสมาชิกอาเซียน หลังจากนั้นได้ร่วมเป็นสักขีพยานพิธีลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านแรงงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน การจ้างแรงงาน และการคุ้มครองแรงงาน การเยือนครั้งนี้จะเป็นการเยือน

ประเทศไทยครั้งแรกของนายทองลุน สีสุลิด ในฐานะนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นโอกาสที่สองฝ่ายจะสร้างความคุ้นเคยและกระชับความสัมพันธ์ระดับผู้นำ และร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์การขับเคลื่อนความสัมพันธ์ไทย-ลาวต่อไป

3. ผลการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ

เมื่อ 10 ส.ค.59 นายศุภชัย สมเจริญ ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ร่วมกับกรรมการ อีก 3 คน ได้แก่ นายสมชัย ศรีสุทธิยากร นายประวิช รัตนเพียร และนายบุญส่ง น้อยโสภณ ร่วมกันแถลงผลการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญฯ และคำถามพ่วง เมื่อ 7 ส.ค.59 ที่ผ่านมาอย่างเป็นทางการ โดยผู้มีสิทธิทั้งหมด 50,071,589 คน มีผู้มาใช้สิทธิ 29,740,677 คน ร้อยละ 59.4 เป็นบัตรดี 28,804,432 ใบ ร้อยละ 96.85 และบัตรเสีย 936,209 ใบ ร้อยละ 3.15 ซึ่งการลงประชามติในประเด็นที่ 1 (เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญฯ ทั้งฉบับหรือไม่) มีคะแนนเสียงเห็นชอบ 16,820,402 เสียง ร้อยละ 61.35 ไม่เห็นชอบ 10,598,037 เสียง ร้อยละ 38.65 การลงประชามติในประเด็นที่ 2 (คำถามพ่วง ที่ให้ ส.ว.สรรหา ร่วมเลือกนายกรัฐมนตรีกับ ส.ส.เลือกตั้ง ในช่วง 5 ปีแรก) มีคะแนนเสียงเห็นชอบ 15,132,050 เสียง ร้อยละ 58.07 และไม่เห็นชอบ 10,926,648 เสียง ร้อยละ 41.93 โดยการลงประชามติครั้งนี้

มีผู้มาใช้สิทธิถึงร้อยละ 59.4 มากกว่าการลงประชามติเมื่อปี 2550 นอกจากนี้ จำนวนบัตรเสียมีเพียงร้อยละ 3.15 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ หากเทียบกับการเลือกตั้ง ส.ส. ที่มักจะมีจำนวนบัตรเสียร้อยละ 4 - 5 ซึ่งจำนวนบัตรเสียมีมากที่สุด ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัตตานี นราธิวาส และยะลา ส่วนจังหวัดที่มีบัตรเสียน้อยที่สุดก็คือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งก็เป็นไปตามคาดหมาย เพราะเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้ชิดกับข้อมูลข่าวสาร สำหรับจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด 5 จังหวัดแรก ได้แก่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ตาก และเชียงราย ส่วนจังหวัดที่มีคะแนนเสียงเห็นชอบในการลงประชามติครั้งนี้มากที่สุด 5 จังหวัดแรก ผลปรากฏว่าทั้งประเด็นที่ 1 และประเด็นที่ 2 มีข้อมูลเหมือนกัน คือ ชุมพร นครศรีธรรมราช ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และระนอง

4. เศรษฐกิจไทยไตรมาสสองของปี 2559

เมื่อ 15 ส.ค.59 นายปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) แถลงว่าเศรษฐกิจไทยประจำไตรมาสที่สองปี 2559 มีการขยายตัวร้อยละ 3.5 ซึ่งเป็นการขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องจากไตรมาสแรกที่ขยายตัวร้อยละ 3.2 และเมื่อปรับผลของฤดูกาลออกแล้ว เศรษฐกิจไทยใน ไตรมาสที่สองของปี 2559 ขยายตัวจากไตรมาสแรกปี 2559 ร้อยละ 0.8 (QoQ_SA) รวมครั้งแรกของปี 2559 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 3.4 ด้านการใช้จ่ายมีปัจจัยสนับสนุนจากการขยายตัวของค่าใช้จ่ายภาคครัวเรือน และการลงทุนภาครัฐขยายตัวต่อเนื่อง ในขณะที่การส่งออกสินค้าลดตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า โดยการใช้จ่ายภาคครัวเรือน ขยายตัวร้อยละ 3.8 เร่งขึ้นจากการขยายตัวของรายจ่ายสินค้าบริโภคคงทนโดยเฉพาะการจำหน่ายรถยนต์ที่นิ่งที่ขยายตัวเป็นครั้งแรกในรอบ 13 ไตรมาส ที่ร้อยละ 4.8 ด้านการผลิต สาขาเกษตรกรรมลดลงเล็กน้อยที่ 0.1 แต่ปรับตัว

ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ การปรับลดลงในไตรมาสก่อนที่ 1.4 สำหรับสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 ทำให้รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 โดยในไตรมาสนี้ ราคาสินค้าและรายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 10 ไตรมาส สาขาอุตสาหกรรม กลับมาขยายตัวร้อยละ 2.0 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร ขยายตัวสูงร้อยละ 12.7 โดยจำนวนนักท่องเที่ยว

ต่างชาติอยู่ที่ 7.6 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวของทุกภูมิภาค ในขณะที่รายรับจากนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 387.6 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 14.7 โดยเสถียรภาพทางเศรษฐกิจยังอยู่ในเกณฑ์ดี โดยที่อัตราการว่างงานยังอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 1.1 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ 0.3 และบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 295,314 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.5 ของ GDP

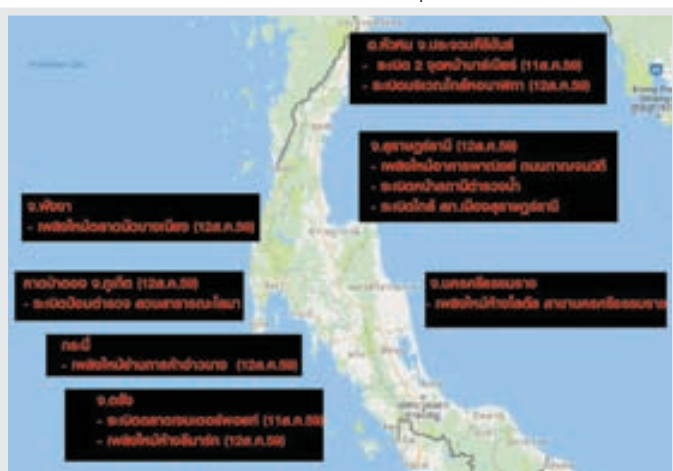

5. เกิดเหตุระเบิดหลายจุดในหลายจังหวัดภาคใต้

เมื่อ 11-12 ส.ค.59 เกิดเหตุระเบิดในหลายจังหวัดทางภาคใต้ รวมแล้ว 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตรัง เกิดระเบิด 1 จุด มีผู้เสียชีวิต 1 คน บาดเจ็บ 7 คน จังหวัดภูเก็ต มีระเบิด 2 จุด บาดเจ็บ 1 คน ไม่มีผู้เสียชีวิต จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เกิดระเบิด 4 จุด มีผู้เสียชีวิต 1 คน บาดเจ็บ 24 คน ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ 10 คน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2 จุด มีผู้เสียชีวิต 1 คน บาดเจ็บ 2 คน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบระเบิด 1 จุดแต่ไม่ระเบิด โดยจุดที่พบอยู่ในพื้นที่เกิดเหตุไฟไหม้ในห้างฯ เทสโก้โลตัส ลำสุตที่จังหวัดพังงา เกิดระเบิด 2 จุด ไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต สถานการณ์ความไม่สงบครั้งนี้เริ่มเกิดขึ้นที่จังหวัดตรัง โดยเมื่อ 11 ส.ค.59 เกิดระเบิดที่บริเวณตลาดเซ็นเตอร์พ้อย เทศบาลนครตรัง คนร้ายได้ใช้ระเบิดแสวงเครื่องโดยใช้โทรศัพท์มือถือ มีผู้เสียชีวิต 1 คน ต่อมาที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้รับแจ้งเหตุระเบิด 2 จุด ในอำเภอหัวหิน ต่อมาในช่วงเช้าได้เกิดเหตุระเบิดซ้ำอีก 2 จุด ทำให้มีผู้เสียชีวิต 1 คน และบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ซึ่งหลังจากเหตุการณ์ฯ ส่วนราชการต่างๆ ได้มีมาตรการออกมาเพื่อยกระดับความปลอดภัย ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เปิดศูนย์ติดตามสถานการณ์ท่องเที่ยว เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับสื่อมวลชนไทยและต่างชาติและติดตามสถานการณ์ข่าวการก่อความไม่สงบในหลายจังหวัดของไทย พร้อมทั้งจัดทำประกาศรายงานสถานการณ์ให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและสื่อมวลชนรับทราบสถานการณ์ปัจจุบัน กระทรวงคมนาคม ได้สั่งการให้ทุกหน่วยงานในสังกัด

โดยเฉพาะหน่วยงานที่ให้บริการประชาชน เพิ่มระดับการรักษาความปลอดภัย และเฝ้าระวังอย่างเข้มงวดมิให้เกิดเหตุวินาศกรรม เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนในการเดินทางในระบบขนส่ง สาธารณะในทุกส่วน และเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนมีความไว้วางใจในการใช้บริการในการเดินทางและดำเนินชีวิตตามปกติ ขณะที่ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) หรือ ทอท. ซึ่งบริหารท่าอากาศยานหลัก 6 แห่งของประเทศ ได้แก่ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานภูเก็ต ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย และท่าอากาศยานหาดใหญ่ ดำเนินการเพิ่มความเข้มงวดมาตรการรักษาความปลอดภัย ซึ่งปัจจุบันใช้มาตรการรักษาความปลอดภัยระดับ 3 ทาง ทอท. ได้กำชับให้เจ้าหน้าที่เข้มงวดการปฏิบัติตามมาตรการรักษาความปลอดภัย ฝ้าติดตามด้านการข่าว และประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มวงรอบของทุกส่วนงานรักษาความปลอดภัย โดยเฉพาะการเพิ่มวงรอบของชุดตรวจผสมตระเวนตรวจพื้นที่โดยรอบท่าอากาศยานและในเขต การบิน การตระเวนระงับเหตุ การรักษาการณ์ การจราจร การตรวจค้นสัมภาระติดตัวผู้โดยสารและสัมภาระบรรทุก การตระเวนสุ่มตรวจของหน่วยทำลายวัตถุระเบิด รวมทั้งการออกบัตรอนุญาตบุคคลและยานพาหนะ ยกเลิกการจอดรถหน้าชานชาลาทุกประเภท งดออกบัตรอำนวยความสะดวกทุกประเภท และ เฝ้าระวังด้วยกล้องวงจรปิด ตลอด 24 ชั่วโมง

6. การแถลงผลงานรัฐบาลครบ 2 ปี

เมื่อ 15 ก.ย.59 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวแถลงผลงานของรัฐบาลในรอบ 2 ปี โดยระบุว่า การเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินในช่วงแรกแม้จะต้องเผชิญกับปัจจัยทั้งภายในและภายนอก แต่การทำงานของรัฐบาลที่มีความจริงจัง ทำให้มุมมองและการประเมินที่หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ มีต่อประเทศไทยเป็นไปในทิศทางที่ “ดีขึ้น” อย่างน่าพอใจ โดยด้านเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศ

ความเสี่ยงด้านความไม่แน่นอนทางการเมืองดีขึ้น 7 อันดับ จากอันดับที่ 58 ในปี 2557 มาอยู่ที่อันดับที่ 51 ในปีนี้ ด้านความโปร่งใสในการบริหารงานภาครัฐดีขึ้น 22 อันดับ จากอันดับที่ 57 ในปี 2557 เป็นอันดับที่ 25 ในปีนี้ โดยด้านความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการแข่งขัน ทางเศรษฐกิจและสังคม มีผลการประเมินที่น่าสนใจ เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจมีแนวโน้ม สูงขึ้นต่อเนื่อง จาก 0.8% ในปี 2557 เป็น 3.2% ในปีนี้ โดยศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ให้คะแนนผลงานของรัฐบาลใน 2 ปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 8 เต็ม 10 เนื่องจากสิ่งที่โดดเด่นของรัฐบาลคือ การพยายามแก้ปัญหาเศรษฐกิจมาโดยตลอด ทั้ง ๆ ที่เผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจโลกฟื้นตัวช้า และสามารถทำให้เศรษฐกิจไทยโตได้เกิน 3% ถือว่าเหนือความคาดหมายของนักวิชาการ ขณะที่ภารกิจสำคัญของรัฐบาลในอนาคตนับจากนี้ คือ การสร้างฐานรากสู่อนาคตตามโมเดล ไทยแลนด์ 4.0 เช่น การเตรียม คนไทย 4.0 สู่มหาอำนาจที่ 1 การเร่งพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยนวัตกรรมใหม่ๆ การเปลี่ยนผ่านสู่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต การสร้างความเข้มแข็งในวิสาหกิจไทย การบูรณาการอาเซียนและการเชื่อมโยงไทยสู่ประชาคมโลก รวมทั้งการขับเคลื่อนประเทศผ่านกลไกประชารัฐ

สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

1. เหตุรุนแรงในวันชาติฝรั่งเศส

เมื่อ 14 ก.ค.59 ได้เกิดเหตุร้ายขึ้น ณ เมืองนีซ ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ โดยมีรถบรรทุกสีขาววิ่งบนถนนเด ซองเกรส ถนนเลียบชายหาด ด้วยความเร็วสูงพุ่งเข้าชนผู้คนที่กำลังออกจากงานแสดงพลุไฟ ฉลองวันชาติฝรั่งเศส หรือวันบาสตี (Bastille Day) ทำให้มีผู้เสียชีวิต 84 ราย และได้รับบาดเจ็บสาหัส 18 คน โดยเจ้าหน้าที่ได้ยิงคนขับรถบรรทุกเสียชีวิตในที่เกิดเหตุ และหลังตรวจสอบพบว่าภายในรถยังมีการขนอาวุธและระเบิดมาด้วยเต็มคัน และยังพบบัตรประจำตัวระบุเป็นชายวัย 31 ปี สัญชาติฝรั่งเศส-ตูนีเซีย เกิดที่ประเทศตูนีเซีย อาศัยอยู่ในเมืองนีซ หลังเหตุการณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยฉุกเฉิน ได้ออกประกาศให้ประชาชนอยู่แต่ในที่พักอาศัย ก่อนยกระดับระบบรักษาความปลอดภัยภายในพื้นที่ตอนใต้ของประเทศขึ้นเป็นระดับสูงสุด ด้านประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลอนด์ แถลงประณามการก่อเหตุรุนแรง ซึ่งมีเหยื่อที่เป็นเพียงเด็กด้วยในครั้งนี ระบุว่า ลักษณะการก่อเหตุบ่งชี้ว่าเป็นการก่อการร้าย และได้ประกาศให้ฝรั่งเศสอยู่ภายใต้การประกาศใช้ภาวะฉุกเฉินออกไปอีก 3 เดือน

2. การประชุมผู้นำเอเชีย - ยุโรป ครั้งที่ 11 ที่ประเทศมองโกเลีย

เมื่อ 15-16 ก.ค.59 ประเทศมองโกเลีย เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำเอเชีย ยุโรป ครั้งที่ 11 โดยมีประเทศสมาชิก 51 ประเทศ และ 2 องค์กรเข้าร่วมประชุม ภายใต้ “การประชุม 20 ปีอาเซม การเป็นหุ้นส่วนเพื่ออนาคตผ่านการเชื่อมโยง” โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แสดงจุดยืน เน้นย้ำความเชื่อมโยงเพื่อการพัฒนา การโยกย้ายถิ่นฐาน อย่างไม่ปกติ และการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยหวังว่าการประชุมครั้งนี้นอกจากย้ำถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือตลอด 20 ปีของอาเซมแล้ว ที่สำคัญยังเป็นการแสวงหาความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ การค้าการลงทุน และขับเคลื่อนการเชื่อมโยงในทุกด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการประชุมครั้งนี้ประเทศไทยน่าจะได้รับประโยชน์จากการผลักดันเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะ

ทางกลุ่มประเทศยุโรปให้ความสำคัญ เนื่องจากทางกลุ่มยุโรปมีตลาด และเทคโนโลยี ขณะที่ไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตด้านการเกษตรเป็นสินค้าหลักในการส่งออก ซึ่งไทยสามารถเรียนรู้ได้ และนำเอาความเชื่อมโยงที่เกิดขึ้นมาดูแลเรื่องการจัดการ การช่วยเหลือเกษตรกรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง โดยจะนำเทคโนโลยีของยุโรปมาช่วยในการแปรรูป เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรของไทย จากนั้นสามารถเชื่อมโยงไปยังปลายทางคือเรื่องการตลาดซึ่งยุโรปเป็นตลาดอีกแห่งหนึ่งของไทย ในการนำสินค้าเกษตรไปขายจะทำให้ไทยได้รับประโยชน์ และยังสามารถใช้นโยบายที่พูดคุย หรือนำเสนอ ดูแลประเทศเพื่อนบ้านได้ตามนโยบายของนายกรัฐมนตรีที่ว่าเราจะต้องเติบโตไปด้วยกันจะไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง

3. การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งที่ 49

เมื่อ 24 ก.ค. 59 ได้มีการจัดประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งที่ 49 ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การประชุมฯ นี้มุ่งเน้นการหารือเกี่ยวกับแนวทางการนำวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2568 (ASEAN Community Vision 2025) และพิมพ์เขียวประชาคมอาเซียนฉบับใหม่ของทั้ง 3 เสาหลักไปสู่การปฏิบัติ การส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2568 กับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ 2573 (2030 Agenda for Sustainable Development) ทั้งยังได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นความเคลื่อนไหวอื่น ๆ อาทิ การรับมือกับภัยคุกคามแบบไม่ดั้งเดิม สถานการณ์ในตะวันออกกลาง สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ฯลฯ ที่ประชุมยังให้ความสำคัญกับการยกระดับความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาออกภูมิภาค โดยในการ

ประชุมร่วมกับผู้แทนจากสหรัฐฯ รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนได้เน้นย้ำความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างทั้งสองฝ่าย และหารือเกี่ยวกับการเตรียมฉลองความสัมพันธ์อาเซียน - สหรัฐฯ ครบรอบ 40 ปี ในปี 2560 ขณะที่การประชุมร่วมกับจีนที่ประชุมสามารถออกแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (DOC) ซึ่งระบุถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธีตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม แถลงการณ์ดังกล่าวไม่ได้ระบุถึงคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับข้อพิพาททะเลจีนใต้ระหว่างจีนกับฟิลิปปินส์แต่อย่างใด ภายหลังการหารือกับอาเซียน นายหวัง อี้ รัฐมนตรีต่างประเทศของจีนกล่าวแสดงความยินดีกับผลการประชุม โดยเฉพาะการที่อาเซียนไม่แสดงจุดยืนใดๆ เกี่ยวกับคำพิพากษาของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า จีนและอาเซียนเข้าใจตรงกันถึงแนวทางในการแก้ไขความขัดแย้งทะเลจีนใต้

4. การประชุม International Conference on Blue Ocean Strategy ครั้งที่ 1 ณ เมืองปูตราจายา ประเทศมาเลเซีย

เมื่อ 16 ส.ค.59 ได้มีการจัดการประชุม International Conference on Blue Ocean Strategy ครั้งที่ 1 ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติ ปูตราจายา เมืองปูตราจายา ประเทศมาเลเซีย การประชุมฯ จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ Transforming Nations through Creativity and Innovation ซึ่งรัฐบาลมาเลเซียได้นำกลยุทธ์ทะเลสีคราม (Blue Ocean Strategy) ปรับใช้กับนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติ และเป็นแนวทางจัดทำแผนพัฒนาแห่งชาติของมาเลเซีย ฉบับที่ 11 (2559-2563) เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ Vision 2020 ยกฐานะให้มาเลเซียเป็นประเทศพัฒนาแล้วในปี 2563 โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวถ้อยแถลงในการเสวนาระหว่างผู้นำ (Leaders' Discussion) หัวข้อ “Transforming Nations through Creativity and Innovation” ในการประชุมฯ โดยได้แสดงความชื่นชมรัฐบาล

มาเลเซียสำหรับความคิดริเริ่มจัดการประชุม International Conference on Blue Ocean Strategy และกล่าวขอบคุณนายกรัฐมนตรีมาเลเซียที่เชิญเข้าร่วมการเสวนาครั้งนี้ การเสวนาระหว่างผู้นำ ในหัวข้อการพัฒนาประเทศโดยความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ตามแนวคิด ของยุทธศาสตร์ทะเลสีคราม (BlueOcean) จัดขึ้นในช่วงเวลาที่เหมาะสม และเชื่อว่าท้องทะเลสีครามมีพื้นที่กว้างใหญ่ไพศาล เพื่อให้ทุกประเทศสามารถเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ตามบริบทของประเทศ และมีบทบาทอย่างสร้างสรรค์ในการทำให้ทะเลสีครามแห่งนี้เป็นทะเลแห่งความหวังและโอกาส โดยประเทศไทยประสงค์ที่จะมีบทบาทและส่วนร่วมอย่างแข็งขันเพื่อสร้างทะเลแห่งอนาคตร่วมกันแห่งนี้

5. การประชุมปางโหลงแห่งทศวรรษที่ 21

เมื่อ 31 ส.ค. – 4 ก.ย.59 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา/พม่า จะเปิดการประชุมปางโหลงศตวรรษที่ 21 ถือเป็นการประชุมครั้งประวัติศาสตร์ในรอบ 70 ปี ซึ่งรัฐบาลพม่า (เดิม) เคยทำสนธิสัญญาปางโหลงกับ กลุ่มชาติพันธุ์เมื่อปี พ.ศ. 2490 โดยในการประชุมฯ นี้จะเป็นก้าวที่สำคัญต่อกระบวนการสันติภาพของเมียนมา หลังรัฐบาลพรรค NLD ชนะการเลือกตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายนปีที่แล้ว แม้นางอองซาน ซูจี ไม่สามารถเป็นประธานาธิบดีได้ แต่เธอก็ได้แสดงบทบาทในการสร้างสันติภาพซึ่งเป็นที่คาดหวังจากทุกฝ่าย นับตั้งแต่พม่าได้ทำสนธิสัญญาปางโหลงครั้งก่อน โดยนายพลอองซาน บิดาของนางอองซานซูจี ต้องการรวบรวมกลุ่มชาติพันธุ์ 4 กลุ่มในขณะนั้นคือ รัฐฉานหรือไทใหญ่ รัฐคะฉิ่น และรัฐชิน เพื่อเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ โดยตกลงกันในสัญญาปางโหลงว่า เมื่อได้รับเอกราชแล้วจะจัดทำรัฐธรรมนูญและหลังจากนั้น 10 ปี จะให้แต่ละชาติพันธุ์ปกครองตนเอง แต่หลังพม่าได้รับเอกราชในปี 2491 เปลี่ยนเป็นสหภาพพม่า นายพลเนวิน ได้ยึดอำนาจและยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับนั้น สัญญาปางโหลงจึงกลายเป็นโมฆะ ทำให้เกิดความไม่พอใจกลายเป็นที่มาให้

กลุ่มชาติพันธุ์จับอาวุธมาสู้รบกับพม่าจนถึงปัจจุบัน โดยการประชุมฯ นี้ถือเป็นการเริ่มต้นกระบวนการเจรจาทางการเมือง ยุติสงครามกลางเมืองที่มีมายาวนานกว่า 70 ปี ในเมียนมา

6. การประชุมผู้นำ G20 ณ นครหางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน

เมื่อ 4-5 ก.ย.59 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เข้าร่วมการประชุมผู้นำ G20 ประจำปี 2559 ณ นครหางโจว มณฑลเจ้อเจียง สาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้หัวข้อหลักว่า “การมุ่งสู่เศรษฐกิจโลกที่สร้างสรรค์ มีพลัง เชื่อมโยง และเปิดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม (Towards an Innovative, Invigorated, Interconnected and Inclusive World Economy) โดยวิสัยทัศน์สำคัญที่นายกรัฐมนตรีได้แสดงต่อที่ประชุมผู้นำ G20 ครั้งนี้ ครอบคลุมการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระดับโลกเพื่อกระตุ้นแนวทางการพัฒนาใหม่ ย้ำการเพิ่มการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาปัตยกรรมทางการเงินระหว่างประเทศ และเพิ่มการมี

ส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในระบบการค้าโลก ผ่านการเพิ่มขีดความสามารถและเชื่อมโยง SMEs เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลก ทั้งนี้ ไทยพร้อมแบ่งปันประสบการณ์การพัฒนาของไทย โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานด้วย พร้อมกันนี้ ยังมีกำหนดพบปะหารือทวิภาคีกับผู้นำประเทศอื่นๆ ด้วยการที่ผู้นำของไทยได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมผู้นำ G20 ในครั้งนี้ ย้ำถึงสถานะของไทยในฐานะประเทศที่มีบทบาทสร้างสรรค์ที่ได้รับการยอมรับในเวทีโลก ทั้งในฐานะประธาน G77 และสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจและความเชื่อมั่นของประชาคมระหว่างประเทศ ที่มีต่อการเมืองเศรษฐกิจไทย

7. การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 28 และ 29

ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เมื่อ 6-8 ก.ย.59 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เข้าร่วมประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 28 และ 29 ร่วมกับผู้นำประเทศอาเซียนอีก 9 ประเทศ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเข้าร่วมพิธีเปิดโครงการ Visit ASEAN@50 ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือของประเทศสมาชิก เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวมาสู่ภูมิภาคอาเซียน โดยจะเปิดตัวอย่างเป็นทางการในปี 2560 อันเป็นวาระครบรอบ 50 ปี การก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ซึ่งจะมีการรวบรวม 50 เทศกาล และ 50 ประสบการณ์เดินทางท่องเที่ยวที่น่าประทับใจในประเทศสมาชิก โดยที่ประชุมได้รับรองเอกสาร 2 ฉบับ ได้แก่ แผนงานข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน ฉบับที่ 3 และแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ค.ศ. 2025 ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีเสนอให้

อาเซียนเปลี่ยนวิสัยทัศน์นี้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อความเป็นเอกภาพและมั่นคงของอาเซียน โดยการสร้างความสมดุลเพื่อนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 3 ด้าน คือด้านเศรษฐกิจ อาเซียนควรเสริมสร้างเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง มีพลวัต การสร้างประชาคมอาเซียนที่แข็งแกร่งและมั่นคง ต้องมีการพัฒนาศักยภาพของคนทุกวัยอย่างมีความสมดุล และรองรับสังคมผู้สูงอายุ การสร้างความเชื่อมโยงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอาเซียนต้องคำนึงถึงการรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพภายในภูมิภาค ภายหลังการประชุม นายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมพิธีลงนามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยความเป็นหนึ่งเดียวในการตอบโต้ภัยพิบัติทั้งภายในและภายนอก และการประกาศแผนแม่บท ว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ค.ศ. 2025 และแผนงานข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียนอีกด้วย

8. การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 71 ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

เมื่อ 18-25 ก.ย.59 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เข้าร่วมการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 71 ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ซึ่งการประชุมครั้งนี้ นายกรัฐมนตรีร่วมกล่าวถ้อยแถลง ในการอภิปรายทั่วไปในหัวข้อ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน : การผลักดันในระดับสากลเพื่อการเปลี่ยนแปลงโลกของเรา (The Sustainable Development Goals : a universal push to transform our world) พร้อมแสดงวิสัยทัศน์ของประเทศไทย และนำเสนอวิธีการเพื่อบรรลุเป้าหมาย โดยจะนำเสนอหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่หลายประเทศให้ความสนใจ นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรี ยังได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำด้านผู้ลี้ภัย ที่จัดขึ้นเป็นครั้งแรก จากข้อริเริ่มของนายบารัค โอบามา ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ที่เล็งเห็นว่าไทยมีความสำคัญ และมีบทบาทสำคัญต่อการแก้ปัญหาด้านผู้ลี้ภัยและ

การโยกย้ายถิ่นฐานอย่างผิดปกติ ซึ่งนายกรัฐมนตรี ได้แสดงเจตนาพร้อมถึงการเดินทางของประเทศไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาในการแก้ปัญหา และเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนบนความร่วมมือของทุกประเทศและร่วมร่างปฏิญญากับ 34 ประเทศ เพื่อให้การแก้ปัญหาเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมในทุกมิติ

“การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 71”

71th Session of the United Nations General Assembly

ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา

อ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. 2559. นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ความสมดุลกับสังคมและสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://nwnt.prd.go.th/centerweb/News/NewsDetail?NT01_NewsID=TNOHT5907010010247 (3 กรกฎาคม 2559)
- มติชนออนไลน์. 2559. การเยือนประเทศไทยครั้งแรกของนายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.matichon.co.th/news/202076> (9 กรกฎาคม 2559)
- ไทยพับลิก้า. 2559. ผลการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://thaipublica.org/2016/08/referendum-15/> (3 กรกฎาคม 2559)
- สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559. เศรษฐกิจไทยไตรมาสสองของปี 2559. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=QGDP_report (20 สิงหาคม 2559)
- ไทยรัฐ. 2559. เกิดเหตุระเบิดหลายจุดในหลายจังหวัดภาคใต้. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thairath.co.th/content/690748> (20 สิงหาคม 2559)
- ฐานเศรษฐกิจ. 2559. การแถลงผลงานรัฐบาลครบ 2 ปี. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thansettakij.com/2016/08/20/87766> (20 กันยายน 2559)
- โพสต์ทูเดย์. 2559. เหตุรุนแรงในวันชาติฝรั่งเศส. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.posttoday.com/world/news/443071> (20 กรกฎาคม 2559)
- กรมประชาสัมพันธ์. 2559. การประชุมผู้นำเอเชีย-ยุโรป ครั้งที่ 11 ที่ประเทศมอญโกเลีย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://thailand.prd.go.th/1700/ewt/aseanhai/ewt_news.php?nid=6019&filename=index (19 กรกฎาคม 2559)
- สำนักงานสนับสนุนกองทุนวิจัย. 2559. การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งที่ 49. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://aseanwatch.org/2016/08/03/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90%E0%B8%A1%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%95%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80-5/> (20 กรกฎาคม 2559)
- กรมประชาสัมพันธ์. 2559. การประชุม International Conference on Blue Ocean Strategy ครั้งที่ 1 ณ เมืองปูตราจาญา ประเทศมาเลเซีย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://nwnt.prd.go.th/centerweb/News/NewsDetail?NT01_NewsID=WNPOL5908160010008 (16 สิงหาคม 2559)
- สำนักข่าวชายขอบ. 2559. การประชุมปางโหลงแห่งทศวรรษที่ 21. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://transbordernews.in.th/home/?p=13932> (16 สิงหาคม 2559)
- สำนักนายกรัฐมนตรี. 2559. การประชุมผู้นำ G20 ณ นครหางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/government-th1/item/106743-106743> (10 กันยายน 2559)
- กรมประชาสัมพันธ์. 2559. การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 28 และ 29 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://nwnt.prd.go.th/centerweb/News/NewsDetail?NT01_NewsID=TNPOL5909060010057 (10 กันยายน 2559)
- กรมประชาสัมพันธ์. 2559. การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 71 ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://nwnt.prd.go.th/centerweb/News/NewsDetail?NT01_NewsID=TNRPT5909190010004 (19 กันยายน 2559)

ส่วนที่ 2

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) (ก.ค. - ก.ย.59)

ฉบับที่ 16/59 (1 - 15 ก.ค.59)

7 ส.ค.59 ประชากรร่วมใจ ประชาธิปไตยมั่นคง

เหลือเวลาอีกไม่ถึง 30 วันแล้วที่คนไทยผู้มีสิทธิ์ออกเสียงกว่า 50 ล้านคน จะได้ออกมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียง ในการทำ “ประชามติ” ต่อ 2 คำถามสำคัญ คือ 1. เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2559 ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ที่มีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธาน ยกร่างขึ้นมาหรือไม่ และ 2. เห็นชอบกับคำถามพ่วงที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เป็นผู้เสนอ ให้ ส.ว. มีอำนาจในการเลือกนายกรัฐมนตรีร่วมกับ ส.ส. ในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่าน 5 ปี หลังการเลือกตั้งครั้งหน้าหรือไม่ ซึ่ง การลงประชามติที่จะเกิดขึ้นถือเป็นบันไดสำคัญ ในการนำพาประเทศไทยกลับคืนสู่การเลือกตั้งและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

บทนำ

หลังจากที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ได้จัดการแถลงข่าวเพื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2559 ต่อสื่อมวลชนและประชาชน เมื่อ 29 มี.ค.59 ที่ผ่านมานั้น ก็ได้มีความเคลื่อนไหวครั้งสำคัญในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญฯ คือ การจัดงาน “Kick off 7 สิงหาคม ประชากรร่วมใจ ประชาธิปไตยมั่นคง” โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เมื่อ 25 พ.ค.59 ณ ห้องวายุภักษ์ ชั้น 4 โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการ และคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ เพื่อมอบร่างรัฐธรรมนูญ และสรุปสาระสำคัญให้กับผู้แทนหน่วยงานจาก ทุกภาคส่วนที่มาร่วมงาน จำนวน 100,000 ชุด ได้นำไปเผยแพร่ ให้องค์กรและประชาชน ได้ทำความเข้าใจ

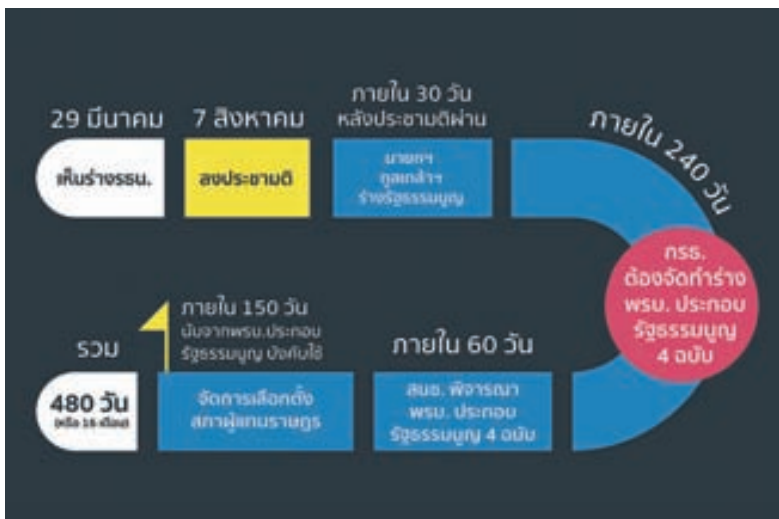
นอกจากกิจกรรมหลักข้างต้นก็มีนโยบายจากผู้บริหารระดับสูงของประเทศไม่ว่าจะเป็นนายกรัฐมนตรี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ได้ให้ความสำคัญกับการไปออกเสียงประชามติ โดยได้เชิญชวนประชาชนคนไทยผ่านทางรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ให้ร่วมออกมามลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญให้มากที่สุด เช่นเดียวกับ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด พล.อ.สมหมาย เภาภิธระ ที่ขอให้ทุกเหล่าทัพ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ช่วยกันเผยแพร่รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้ประชาชน กำลังพล และครอบครัว

ออกมาใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ในวันที่ 7 ส.ค.59 ให้มากที่สุดโดยไม่มีการขี้น่า ในการประชุม ผบ.เหล่าทัพ 2 ครั้ง ที่ผ่านมา

จะเห็นได้ว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีความสำคัญต่อประเทศไทย ในบริบทปัจจุบันเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทย กำลังก้าวสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่ประชาธิปไตยในอนาคต เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงฉบับนี้ จึงขอรวบรวมข้อมูล สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับดังกล่าวไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชามติคืออะไร

การออกเสียงประชามติ (Referendum) หมายถึง กระบวนการในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน เพื่อตัดสินใจ จะให้ความเห็นชอบ หรือ ไม่เห็นชอบ ในเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติ หรือกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ก่อนที่จะนำมาตีหรือการตัดสินใจนั้น ไปออกเป็นกฎหมายหรือนำไปปฏิบัติเพื่อบังคับใช้เป็นการทำไป การออกเสียงประชามติ จึงนับว่ามีความสำคัญต่อการปกครองที่อำนาจ อธิปไตยเป็นของปวงชน นั้นหมายถึงประชาชนสามารถตัดสินใจในการออกความคิดเห็นเรื่องที่ มีความสำคัญต่อบ้านเมืองได้ด้วยตนเอง⁴

ขั้นตอนการออกแบบออกเสียงประชามติ

- 1. การเสนอร่างรัฐธรรมนูญ**
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- 2. การตั้งกรรมาธิการ**
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พิจารณาและเสนอความเห็นต่อสภาผู้แทนราษฎร
- 3. การพิจารณาเสียง**
สภาผู้แทนราษฎร
พิจารณาและเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ (1 ปี)
- 4. การออกเสียงประชามติ**
ประชาชนลงคะแนนเสียง
ใช้บัตรลงคะแนน "เห็นชอบ" หรือ "ไม่เห็นชอบ"
ที่ 2 ทั่วประเทศ
- 5. ผลการออกเสียงประชามติ**
เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ
เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2559 ประกอบด้วย 16 หมวด 279 มาตรา มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. **คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ** รัฐธรรมนูญฉบับนี้ขยายความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพ อย่างเต็มที่ ตราบที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

2. **รัฐมีหน้าที่ทำให้สิทธิเป็นจริง** ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลไหนก็มีหน้าที่ต้องจัดให้ประชาชนได้รับสิทธิที่จำเป็น โดยประชาชนไม่ต้องไปร้องขอเพื่อบริการประชาชน และเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ เช่น การจัดการศึกษา การจัดการสาธารณสุข การคุ้มครองแรงงาน การช่วยเหลือเกษตรกร และการดูแลคนยากไร้ สิ่งที่น่าสนใจ คือ รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะคุ้มครองทั้งชีวิตตั้งแต่ท้องแม่ยันแก่เฒ่า กล่าวคือ ประชาชนจะได้รับการดูแลตั้งแต่ ตั้งครรภ์: ผู้เป็นแม่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ตั้งแต่ตั้งท้องจนถึงหลังคลอดบุตร วัยเด็ก: ต้องได้รับการคุ้มครองให้เติบโตและมีพัฒนาการที่ดีทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา คนพิการ: จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ วัยทำงาน: ต้องได้รับการคุ้มครอง ความเป็นอยู่และรายได้ที่ดี และมีความปลอดภัยในชีวิต และวัยชรา: ต้องได้รับการบริการสาธารณสุข รักษาฟรีเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย และส่งเสริมให้มีเงินออมไว้พอใช้

3. **หน้าที่ของประชาชน** ประชาชนทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ ร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาประเทศ โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีหน้าที่ของประชาชนที่เพิ่มเข้ามา ได้แก่ ไม่สร้างความแตกแยก อนุรักษ์ทรัพยากร และไม่สนับสนุนการทุจริต

4. **การเลือกตั้งทุกคะแนนเสียงมีความหมาย** รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะไม่ปล่อยให้คะแนนเสียงสูญเปล่า โดยจะใช้การเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วน ใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวแล้วนำคะแนนไปคำนวณหา ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ทุก ๆ คะแนนเสียงถูกนำมาใช้เพื่อให้ได้ ส.ส. ที่เป็นตัวแทนจากประชาชนทุกคนอย่างแท้จริง

5. **ประชาชนทั่วไปเป็น ส.ว. ได้** รัฐธรรมนูญฉบับนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมเป็นฝ่ายนิติบัญญัติได้ โดยไม่ต้องเป็นนักการเมือง เพื่อให้กฎหมายนั้นมาจากมุมมองของประชาชนหลากหลาย โดยกลุ่ม ส.ว. มี 200 คน แบ่งเป็น 20 กลุ่ม ตามสถานภาพความรู้ความสามารถและอาชีพ

6. **ปราบโกงอย่างจริงจัง** ที่ผ่านมามีประเทศไทยไม่อาจพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้ เพราะงบประมาณแผ่นดินถูกโกงไปเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว ถ้าไม่สามารถขจัดปัญหาทุจริตประเทศจะไม่สามารถเดินหน้าได้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงมีเป้าหมายในการขจัดทุจริต ทั้งทุจริตการเลือกตั้งและทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่

7. **ศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระเข้มแข็งและฉับไวขึ้น** (องค์กรอิสระประกอบด้วย 5 องค์กร คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ซึ่งองค์กรอิสระต้องร่วมมือช่วยเหลือกันทำงานและกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม) โดยประชาชน ส.ส. และ ส.ว. สามารถยื่นตรวจสอบ ป.ป.ช. ได้ หากมีการประพฤติมิชอบ และ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบองค์กรอิสระ และศาลรัฐธรรมนูญได้ หากมีการประพฤติมิชอบหรือร่ำรวยผิดปกติ

8. **รู้ล่วงหน้าว่าใครมีสิทธิเป็นนายกฯ** กล่าวคือ นายกฯ จะเป็นคนที่พรรคการเมืองเลือกเฟ้นและจะประกาศให้ประชาชนทราบก่อนการเลือกตั้ง โดย ส.ส. เป็นผู้เลือกนายกฯ จากรายชื่อที่พรรคประกาศ ดังนั้น ประชาชนจึงสามารถรู้ล่วงหน้าว่าใครจะมาเป็นนายกฯ

9. **ท้องถิ่นเป็นของประชาชน** โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานหลักในการให้บริการประชาชนและคุ้มครองบุคลากรในท้องถิ่นด้วยระบบคุณธรรม มีอิสระในการบริหาร การจัดบริการ สาธารณะ กิจกรรมสาธารณะ ตลอดจนการเงินและการคลัง ซึ่งในการดำเนินงานข้างต้น อปท. ต้องเปิดเผยข้อมูลและดำเนินการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม

10. **ปฏิรูปประเทศไทยสู่อนาคต** ในด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อบรรลุเป้าหมาย 3 ประการ คือ (1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี โปร่งใส (2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสทัดเทียมกัน และ (3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

11. **บทเฉพาะกาล** กำหนดให้ ส.ว. ในวาระเริ่มแรกมาจากการสรรหาของ คสช. ผ่านคณะกรรมการสรรหาจำนวน 194 คน ผ่านการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญนี้ 50 คน และมี ส.ว. โดยตำแหน่ง 6 คน รวม 250 คน โดยในระยะ 5 ปีแรก ร่างกฎหมายที่สำคัญบางประการ ถูกกำหนดให้ต้องพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

บททิ้งท้าย

จากบริบทของประเทศไทยในปัจจุบัน การลงประชามติครั้งนี้ ถือเป็นก้าวสำคัญที่ประชาชนคนไทยจะนำพาประเทศก้าวผ่านไปสู่อะไรก็ได้ ประชาธิปไตยในอนาคต ซึ่งการไปออกเสียงประชามติในการรับ หรือ ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ถือเป็นหน้าที่ของประชาชนคนไทยทุกคนที่พึงปฏิบัติ หากผลประชามติออกมาว่าประชาชนเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและคำถามพ่วงก็จะทำให้รัฐบาลสามารถดำเนินการ ตาม Road Map ที่ไว้วางไว้ และประเทศไทยก็จะก้าวสู่การเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น แต่หากประชาชนไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ก็อาจจะต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพิ่มเติม ซึ่งไม่ว่าผลจะออกมาเช่นไร ประชาชนคนไทยก็ต้องเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิด

กองทัพถือเป็นกลไกสำคัญในการรักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นกำลังพลทุกคนควรช่วยกันเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนให้คนใกล้ชิดได้ออกมาใช้สิทธิลงประชามติ ร่างรัฐธรรมนูญให้มากที่สุด

อ้างอิง

- 1) ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
- 2) คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เล่มที่ 1. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
- 3) คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ 10 เรื่องน่ารู้ เล่มที่ 2. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
- 4) 6 สัปดาห์ประชามติ. อาธิศักดิ์ จอมสิ่ววิสิฐ และดร.ประวิช รัตนเพียร

ประเมินสถานการณ์

หลังผลการตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการถาวรในกรณีทะเลจีนใต้

หลังคำตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการถาวรต่อกรณีทะเลจีนใต้ เมื่อวันที่ 12 ก.ค.59 ที่ชี้ว่าจีนละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศในการอ้างสิทธิเหนือพื้นที่ทะเลจีนใต้ ถึงร้อยละ 90 กรณีดังกล่าวนำมาซึ่งปฏิกิริยาจากนานาชาติต่อผลการตัดสินของศาล มีการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคที่เกิดขึ้นจากการตอบโต้ของจีนและฟิลิปปินส์ว่า มีแนวโน้มที่จะ “เกิดการเจรจา ทวิภาคี” หรือ “เกิดการกระทบกระทั่งกัน” จนอาจเป็นสาเหตุที่ประเทศมหาอำนาจใช้เป็นเหตุผลในการเคลื่อนกำลังเข้ามาในภูมิภาค ได้เช่นกัน ขณะที่ท่าทีของไทยยืนยันสนับสนุนเป้าหมายสูงสุดของทุกฝ่ายในการดำรงผลประโยชน์ให้กับประชาชนของตนเอง กล่าวคือ การทำให้ทะเลจีนใต้เป็นทะเลแห่งสันติภาพ เสถียรภาพ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ 12 ก.ค.59 ศาลอนุญาโตตุลาการถาวร (Permanent Court of Arbitration: PCA) ได้มีคำตัดสินในกรณีทะเลจีนใต้ โดยเห็นว่า จีนละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศจริงในการอ้างสิทธิเหนือพื้นที่ถึงร้อยละ 90 ของทะเลจีนใต้ โดยจีนไม่สามารถครอบครองเขตเศรษฐกิจจำเพาะในหมู่เกาะสแปรตลีย์ได้ และพื้นที่ที่มีความชัดเจนในหมู่เกาะสแปรตลีย์ว่าอยู่ภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของฟิลิปปินส์ โดยจีนไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ชี้ว่าจีนเคยอ้างสิทธิเหนือพื้นที่ (There was no evidence that China has historically exercised exclusive control over the waters or their resources.¹) นอกจากนี้ ยังกล่าวด้วยว่า การถมเกาะเทียมของจีนนั้นทำลายระบบนิเวศของพืดหินปะการังอย่างรุนแรง² ซึ่งคำตัดสินชี้ให้เห็นว่าฟิลิปปินส์มีสิทธิในการทำประมงบริเวณหมู่เกาะปะการังสการ์โบโรห์ได้เนื่องจากเป็นน่านน้ำของฟิลิปปินส์ตาม UNCLOS 1982

สถานการณ์หลังผลการตัดสิน: ปฏิกิริยาจากนานาชาติ

คำตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการถาวรมีออกมาในขณะที่จีนกำลังเจรจาทวิภาคีกับสหภาพยุโรป (EU) ที่เริ่มต้นขึ้นเมื่อวันอังคาร (วันที่ 12 กรกฎาคม 2559) ในกรุงปักกิ่ง ในขณะที่ EU แนะนำให้จีนยึดกฎหมายเป็นหลักและปฏิบัติตามคำตัดสิน³ หลังการตัดสินครั้งนี้ได้มีปฏิกิริยาจากนานาชาติต่อผลการตัดสินของศาล ดังนี้

จีน ได้แสดงเจตจำนงชัดเจนว่าการยื่นฟ้องต่อศาลนั้น ฟิลิปปินส์เป็นผู้ยื่นฟ้องฝ่ายเดียว โดยจีนเห็นว่าศาลไม่มีอำนาจในการตัดสินและปฏิเสธให้ความร่วมมือตั้งแต่ต้น ดังนั้น ภายหลังจากคำตัดสินฯ จึงมีการแถลงการณ์ของกระทรวงการต่างประเทศของจีนออกมาตอบโต้อย่างรุนแรงว่าคำตัดสินนี้เป็นเพียงเศษกระดาษ (a piece of paper that is destined to come to naught.)⁴ ซึ่งจีนจะไม่ยอมรับและจะไม่ปฏิบัติตาม แต่ทั้งนี้ ก็มีความเป็นไปได้เช่นกันที่จีนและฟิลิปปินส์จะหันกลับมาใช้วิธีทางการทูตในการเจรจาทวิภาคีร่วมกันอีกครั้ง เนื่องจากที่ผ่านมา

- จีนละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศในการอ้างสิทธิเหนือพื้นที่ถึงร้อยละ 90 ของทะเลจีนใต้
- จีนไม่สามารถครอบครองเขตเศรษฐกิจจำเพาะในหมู่เกาะสแปรตลีย์ได้
- พื้นที่ที่มีความชัดเจนในหมู่เกาะสแปรตลีย์ว่าอยู่ภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของฟิลิปปินส์
- จีนไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ชี้ว่าจีนเคยอ้างสิทธิเหนือพื้นที่
- การถมเกาะเทียมของจีนนั้นทำลายระบบนิเวศของพืดหินปะการังอย่างรุนแรง

ทั้งสองประเทศมีท่าทีที่อ่อนลง หรือในกรณีที่จะมีการตอบโต้ ในเชิงสัญลักษณ์โดยการประกาศเขตแสดงตนเพื่อการป้องกันภัยทางอากาศ (Air Defense Identification Zone: ADIZ) เช่นเดียวกับที่ทำในทะเลจีนตะวันออก รวมถึงการเพิ่มการลาดตระเวนทางเรือ และการเพิ่มมาตรการจับเรือประมงฟิลิปปินส์ที่เข้ามาในน่านน้ำมากขึ้น นอกจากนี้ ในกรณีร้ายแรงที่หลายฝ่ายเป็นกังวล คือ จีนจะใช้ความรุนแรงในการตอบโต้ ซึ่งหากจีนเลือกใช้วิธีนี้จะยิ่งเป็นการสร้างความชอบธรรมให้ประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ และนานาชาติสามารถเข้ามาแทรกแซงในภูมิภาคมากขึ้นได้⁵

ฟิลิปปินส์ นาย Perfecto Yasay รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศของฟิลิปปินส์ ได้ออกมาแถลงแสดงความยินดีต่อคำตัดสินและต้องวิเคราะห์ต่ออย่างระมัดระวัง โดยคำตัดสินจะมีส่วนอย่างมากในการแก้ปัญหาทะเลจีนใต้ต่อไป อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ได้แสดงเจตจำนงในการจะแบ่งปันการใช้ทรัพยากรธรรมชาติบริเวณทะเลจีนใต้ร่วมกับจีน⁶ รวมทั้งประธานาธิบดีคนใหม่ของฟิลิปปินส์ นาย Rodrigo Duterte ก็มีท่าทีต้องการกระชับความสัมพันธ์กับจีนมากขึ้นเช่นกันซึ่งทำที่ดังกล่าวสามารถนำทั้งสองประเทศไปสู่การเจรจาแบบทวิภาคีได้

สหรัฐฯ ถึงแม้จะไม่ได้เป็นผู้อ้างกรรมสิทธิ์ครอบครองในทะเลจีนใต้ แต่สหรัฐฯ เข้ามามีบทบาทในประเด็นด้านสิทธิการเดินทางเรือผ่านพื้นที่ที่ระบุว่าเป็นน่านน้ำสากล ที่ผ่านมาสหรัฐฯ ได้มีปฏิบัติการ FONOP บริเวณทะเลจีนใต้ถึง 3 ครั้ง รวมถึงสหรัฐฯ เป็นพันธมิตรกับประเทศที่มีปัญหาพิพาทเรื่องดินแดนทางทะเลกับจีน ทั้งฟิลิปปินส์และเวียดนาม ซึ่งสหรัฐฯ ชี้ว่า อนุญาโตตุลาการมีสิทธิในการตัดสิน และคำตัดสินควรได้รับความเคารพ โดยการตัดสินของอนุญาโตตุลาการถือว่าสิ้นสุด และมีผลผูกมัดทางกฎหมายทั้งจีนและฟิลิปปินส์⁷ ทั้งนี้ คาดว่าสหรัฐฯ จะให้ความสนับสนุนในรูปแบบความช่วยเหลือทางการทหารแก่ฟิลิปปินส์และเวียดนามเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการเพิ่มกำลังทหารของฐานทัพเรือสหรัฐฯ ในฟิลิปปินส์มากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม หากจีนเลือกใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ก็จะเป็นการสร้างความชอบธรรมให้สหรัฐฯ ในการลาดตระเวน FONOP หรือเคลื่อนกำลังเข้ามาในภูมิภาคได้มากขึ้นด้วยเช่นกัน

อาเซียนและไทย ท่าทีของอาเซียนต่อกรณีดังกล่าว ยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันมากนัก ซึ่งแต่ละประเทศมีแนวโน้มจะออกแถลงการณ์เป็นของตนเอง ในขณะที่ประเทศไทยได้ออกแถลงการณ์ยืนยันในการฟื้นฟูความเชื่อมั่นและความไว้วางใจระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญรุ่งเรืองและการเติบโตอย่างยั่งยืนผ่านกิจกรรมความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ สถานการณ์ในทะเลจีนใต้

ควรได้รับการแก้ไขด้วยความพยายามร่วมกันและโดยทุกวิถีทาง และมุ่งเน้นให้มีการปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (DOC) และเร่งให้มีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุการเจรจาจัดทำแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (COC) ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว อีกทั้งไทยยืนยันการสนับสนุนต่อแถลงการณ์ที่ผ่านมาของอาเซียนเกี่ยวกับสถานการณ์ในทะเลจีนใต้ ประเทศไทยเชื่อว่า เป้าหมายสูงสุดของทุกฝ่ายที่จะยังประโยชน์ให้กับประชาชนของตนเอง คือ การทำให้ทะเลจีนใต้เป็นทะเลแห่งสันติภาพ เสถียรภาพ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน⁸

บททิ้งท้าย

การตัดสินของศาลอนุญาโตตุลาการต่อกรณีทะเลจีนใต้ อาจทำให้ภูมิภาคมีความตึงเครียดขึ้นได้ และยังส่งผลต่อท่าทีของหลายประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม ทั้งนี้ คำตัดสินของศาลฯ นั้นถึงแม้จะมีผลทางกฎหมาย แต่ก็ไม่มีอำนาจในการบังคับต่อคู่กรณีให้ปฏิบัติตาม โดยจีนยืนยันไม่ยอมรับและไม่ปฏิบัติตามคำตัดสิน ซึ่งไม่มีกลไกใด ๆ ที่จะสามารถจัดการได้ ดังนั้น การตัดสินดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองโลกในแง่ของการสร้างบรรทัดฐานสำคัญต่อกรณีพื้นที่พิพาทอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม กรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ไม่ควรถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นอุปสรรคขัดขวางความร่วมมือด้านอื่น ๆ ในภูมิภาค และไทยยังควรยืนยันในจุดยืน (position) ของการแก้ไขปัญหาความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องบนพื้นฐานของหลักสันติวิธี ทั้งนี้ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์จะได้ติดตามสถานการณ์ความคืบหน้าจากกรณีคำตัดสินดังกล่าว และนำเสนอบทวิเคราะห์เชิงลึกในโอกาสต่อไป...

อ้างอิง

- 1) China's South China Sea Claims Dashed by Hague Court Ruling. <http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-07-12/china-no-historic-right-to-south-china-sea-resources-court-says>
- 2) จีนแพ้ทะเลจีนใต้ระอุ. <http://www.thaipost.net>
- 3) เปิดคำตัดสินศาลอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศระบุจีนไม่มีสิทธิในทะเลจีนใต้ตามคำกล่าวอ้าง! <http://www.voathai.com/a/hague-china-philippines-nm/3416144.html>
- 4) Inherently biased and unjust 'piece of paper'. http://www.chinadaily.com.cn/opinion/2016-07/13/content_26065667.htm
- 5) จับตาศาลระหว่างประเทศชี้คดีทะเลจีนใต้. <http://www.posttoday.com/analysis/world/442469>
- 6) Philippines willing to share South China Sea resources with Beijing. <http://indianexpress.com/article/world/world-news/philippines-willing-to-share-south-china-sea-government2901757/>
- 7) ปฏิกริยาสหรัฐหลังอนุญาโตตุลาการตัดสินจีนแพ้ทะเลจีนใต้. <http://www.nationtv.tv/main/content/foreign/378509031/>
- 8) แถลงการณ์ของประเทศไทย ว่าด้วยสันติภาพ เสถียรภาพ และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทะเลจีนใต้ 12 กรกฎาคม 2559. <http://www.mfa.go.th/>

สถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยประจำปี 2016

การค้ามนุษย์เป็นปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญในระดับสากล มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความร่วมมือ การดำเนินงานร่วมกัน ในอันที่จะบรรลุความก้าวหน้าในเรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งความพยายามอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลทุกประเทศ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2559 ที่ผ่านมา นายจอห์น แคร์รี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ได้เผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยได้รับการเลื่อนขึ้นจากระดับ 3 (TIER 3) เป็นระดับ 2 ที่ถูกจับตามอง (Tier 2 Watch list) ถึงกระนั้น ประเทศไทยจะยังคงมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ให้เกิดผลสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไปรวมถึงมีแผนที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเสริมสร้างความร่วมมือในการจัดการปัญหาในระดับโลกนี้ได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

ความเป็นมา

ปัญหาการค้ามนุษย์ถือเป็นภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Security) และกำลังเป็นประเด็นที่หลายประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการกระทำที่ลดทอนศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นต้นเหตุนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด การลักลอบเข้าเมือง การค้าประเวณี ปัจจุบันผู้ที่กระทำ ความผิดหรืออาชญากรรมข้ามชาติได้เปลี่ยนแปลงวิธีการ รูปแบบ โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการชักชวน หลอกลวงคนที่ต้องการแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้นให้หลงเชื่อจนในที่สุดก็ตกเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ โดยสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งที่ได้มีการจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ เพื่อกระตุ้นให้รัฐบาลและองค์กรเอกชนในแต่ละประเทศเพิ่มความพยายามและความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons Report หรือ TIP REPORT)

เป็นรายงานการค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา จัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปีตามกฎหมายว่าด้วยการปกป้องเหยื่อการค้ามนุษย์ (Trafficking Victims Protection Act of 2000 หรือ TVPA) เพื่อรายงานต่อรัฐสภาสหรัฐอเมริกา โดยเปรียบเทียบสถานการณ์การค้ามนุษย์ทั่วโลกจำนวน 188 ประเทศ กับมาตรฐานของสหรัฐฯและจัดลำดับประเทศต่าง ๆ ออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ (1) ระดับ 1 (Tier 1) หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการ สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา

ทั้งด้านการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ จัดเป็นระดับที่ดีที่สุด (2) ระดับ 2 (Tier 2) หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการ ยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา แต่ได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะแก้ไขปัญหา (2) ระดับ 2 ที่ถูกจับตามอง (Tier 2 Watch List) หมายถึง ประเทศที่มีรายงานเหยื่อการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น หรือไม่มีหลักฐานชัดเจนว่ารัฐบาลได้พยายามต่อต้านการค้ามนุษย์ (4) ระดับ 3 (Tier 3) หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและไม่มี ความพยายามแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ จัดเป็นระดับต่ำที่สุด

การจัดอันดับดังกล่าวนี้ เป็นมาตรการที่สหรัฐอเมริกาใช้เป็นข้ออ้างในการปรับลดความช่วยเหลือที่มีให้กับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกโดยพิจารณาการระงับการให้ความช่วยเหลือที่ไม่ใช่ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมและความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องกับการค้า เช่น ด้านการทหาร ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ อาจคัดค้านความช่วยเหลือที่จะได้รับจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund – IMF) และธนาคารโลก (World Bank) ได้ด้วย ซึ่งมาตรการระงับความช่วยเหลือดังกล่าวจะมีได้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติทันทีที่ประเทศใดประเทศหนึ่งได้รับการประเมินให้อยู่ในระดับ 3 (Tier 3) เนื่องจาก ประธานาธิบดีสหรัฐฯ สามารถใช้สิทธิในการยกเว้นได้ (Presidential Waiver) หากประธานาธิบดีพิจารณาแล้วว่าเป็นผลประโยชน์แก่สหรัฐฯ หรือเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางอ้อมต่อ ประชากรกลุ่มที่มีความเปราะบาง ซึ่งรวมถึงสตรีและเด็ก

ผลการรายงานการค้ามนุษย์ประจำปี 2559

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้ออกแถลงรายงานการค้ามนุษย์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2559 ที่ผ่านมานี้ โดยนายจอห์น แครี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาเผยแพร่รายงานประจำปี เรื่องสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2559 (Trafficking in Persons Report 2016 หรือ TIP Report 2016) ที่รัฐบาลแต่ละประเทศ ทั่วโลกได้ส่งผลการดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 พบว่า ประเทศไทยในปี 2559 นี้ ได้รับการเลื่อนอันดับอยู่ในระดับ 2 ที่ถูกจับตามอง (Tier 2 Watch List) หลังจากเมื่อปี 2557 และ 2558 จัดอยู่ในระดับ 3 (Tier 3) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับเลวร้ายที่สุดติดต่อกันถึงสองปี จึงเห็นได้ว่าประเทศไทยมีแนวโน้มการปรับสถานะของสถานการณ์การค้ามนุษย์ที่ดีขึ้น ซึ่งรัฐบาลไทยได้ดำเนินการความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการจัดการการค้ามนุษย์ในช่วงเวลาการทำรายงานจัดอันดับ ทว่าการดำเนินงานนั้นยังไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำสุดอย่างครบถ้วน และเป็นการเน้นย้ำว่าปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทยยังมีอยู่กว้างขวาง ซึ่งรัฐบาลต้องแสดงความเป็นผู้ดำเนินการดำเนินการมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยให้มีผลงานเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็มีประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ เมียนมา ได้ถูกลดอันดับจากระดับ 2 ที่ถูกจับตามอง (Tier 2 Watch List) ไปอยู่ระดับ 3 (Tier 3) ประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับเลวร้ายที่สุด

การยกระดับการค้ามนุษย์ของประเทศไทย

จากการดำเนินการของรัฐบาลไทยในปัจจุบันได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ ภายใต้หลักการที่เรียกว่า 5P ได้แก่ (1) ด้านการดำเนินคดีและการบังคับใช้กฎหมาย (Policy) รัฐบาลไทยได้แสดงเจตจำนงประกาศให้การต่อต้านการค้ามนุษย์จัดเป็นวาระแห่งชาติโดยมีการแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติประมง พ.ศ. 2558 (2) ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ (Prevention) มีการเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกและการดูแลคุ้มครองผู้เสียหาย (3) ด้านการป้องกัน (Protection) มีการแก้ไขและจัดระเบียบแรงงานในภาคประมง (4) ด้านนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ (Prosecution) มีการปราบปรามเครือข่ายผู้กระทำความผิดการค้ามนุษย์รายสำคัญ จับกุม ดำเนินคดี และลงโทษเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และ (5) ด้านความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ (Partnership) ประเทศไทยมีบทบาทนำทั้งในกรอบทวิภาคีและภูมิภาคในการป้องกันแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์พื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชนและความมั่นคง

โดยที่ผ่านมารัฐบาลได้สามารถจับกุม ดำเนินคดี ตัดสินและลงโทษผู้กระทำความผิด ตั้งแต่เดือนมกราคม - มีนาคม 2559 เจ้าหน้าที่ที่พบเรือที่ผิดกฎหมาย 430 ลำ จาก 8,398 ลำ พร้อมส่งดำเนินคดี 41 คดี และขนส่งสินค้าประมง 31 คดี นอกจากนี้สามารถดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ค้ามนุษย์ 34 คน ทั้งหมดนี้ยังไม่ได้รับการประกันตัวสามารถจัดการกับผู้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่ทหารระดับสูง 5 คน ตำรวจ 4 คน เจ้าหน้าที่รัฐ 4 คน นักการเมืองท้องถิ่น 7 คน และพยาบาล 1 คน ซึ่งมีการตัดสินคดีไปแล้วโดยมีการส่งจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน สูงสุด 22 ปี ในส่วนของ การดูแลเหยื่อการค้ามนุษย์ รัฐบาลได้จัดทำล่ามภาษาต่างๆ เช่น ภาษาโรฮีนจา กะเหรี่ยง กัมพูชา เพื่อให้สามารถขอความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานได้ และทางรัฐบาลไทยจัดให้มีการอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือผู้เสียหายเหล่านี้กลับประเทศอีกด้วย รวมถึงการได้รับความร่วมมือจากต่างชาติในการช่วยตรวจสอบยืนยันสัญชาติ โดยมีกระทรวงแรงงาน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการ ดังนั้น การได้รับการปรับสถานะการค้ามนุษย์ของไทยในครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นว่า สหรัฐอเมริกาตระหนักถึงความมุ่งมั่นและ

ความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของไทยในช่วงปีที่ผ่านมา รวมถึงให้คุณค่าต่อความร่วมมือระหว่างสองประเทศในเรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึงความร่วมมือเพื่อคุ้มครอง ดูแลผู้เสียหายและการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดซึ่งนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์และความคืบหน้าที่เป็นรูปธรรม

ผลจากการยกระดับการค้ามนุษย์ประจำปี 2559 ของประเทศไทย

จากการที่ประเทศไทยได้รับการปรับสถานะให้อยู่ในระดับ 2 ที่ถูกจับตามอง (Tier 2 Watch List) แสดงให้เห็นถึง ผลสำเร็จของรัฐบาลไทยในการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และการบังคับใช้แรงงานในการผลิตสินค้าและให้บริการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยผลสำเร็จดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีกับประเทศไทย อันได้แก่ (1) ภาพลักษณ์สินค้าไทย ทั้งในตลาดสหรัฐฯ และนานาชาติดีขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าส่งออกอาหารทะเล (2) ส่งเสริมศักยภาพในการส่งออกสินค้าไทยและเพิ่มความเข้มแข็งในตลาดโลกมากยิ่งขึ้น (3) การผลิตสินค้าและบริการได้รับมาตรฐานและการยอมรับจากกฎหมายสากลมากยิ่งขึ้น สามารถลดการกีดกันทางการค้าและลดการโจมตีจากกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารทะเลได้ (4) ผู้นำเข้าผู้ประกอบการค้าปลีก และผู้บริโภค ให้การสนับสนุนสินค้าและบริการของประเทศไทย ทำให้การส่งออกมีแนวโน้มขยายตัวขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะกลุ่มสินค้าประมง น้ำตาล อ้อย และสิ่งทอ และ (5) เป็นผลดีต่อการตรวจสอบเรื่องการประมงผิดกฎหมาย (IUU Fishing) ประจำปี 2559 ซึ่งจะประกาศภายในเดือนกันยายนนี้ และคาดว่าจะจะมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในปัจจุบันไทยได้รับใบเหลืองที่เป็นการเตือนให้ประเทศไทยปรับปรุงสภาพการทำงานในอุตสาหกรรมประมงเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกคว่ำบาตร

ทิศทางสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยต่อไปในอนาคต...

ประเด็นปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทยยังมีความเชื่อมโยงกับประเด็นความมั่นคงมนุษย์อื่น ๆ เช่น สิทธิมนุษยชน ค่านิยมสากลเรื่องสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ และการโยกย้ายถิ่นฐาน ดังนั้น การต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทยยังคงต้องอาศัยความร่วมมือ การดำเนินงานร่วมกันของประเทศในกลุ่มอาเซียน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปตามข้อเสนอแนะขององค์กรระหว่างประเทศและประเทศมหาอำนาจ ถ้าหากประเทศไทยได้รับความร่วมมือและได้ปฏิบัติตามคำแนะนำให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด โอกาสที่ประเทศไทยจะได้รับการยกระดับการค้ามนุษย์ในปีถัดไปให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นได้นั้น ก็จะมีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น แต่ถ้าหากประเทศไทยยังไม่มีการบริหารจัดการแรงงานที่ดีพอ ขาดการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ประเทศไทยจะมีแนวโน้มที่จะต้องกลับไปอยู่กับสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับที่แย่ที่สุดอีกครั้ง จึงเห็นได้ว่า เป็นความท้าทายของประเทศไทยที่ยังคงต้องมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ให้เกิดผลสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป รวมถึงมีแผนที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคอาเซียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเสริมสร้างความร่วมมือในการจัดการปัญหาในระดับโลกนี้ได้ อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กองทัพไทยได้มีส่วนในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่ได้รับการมอบจากรัฐบาล ซึ่งกองทัพนั้นได้มีการบูรณาการเชื่อมต่อฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ทั้งบนบกและในทะเล

อ้างอิง

- 1) การค้ามนุษย์ในประเทศไทย. http://e-jodil.stou.ac.th/filejodil/11_8_499.pdf
- 2) สหรัฐปรับอันดับ Tier 2 . <https://www.thunhoon.com/23881-2/>
- 3) พาณิชย์คาดส่งออกไทยจะดีขึ้นหลังสหรัฐปรับสถานะไทยขึ้นเป็น Tier2 Watch List. <http://www.ryt9.com/s/iq03/2456263>
- 4) การดำเนินงานของประเทศไทยในการต่อต้านการค้ามนุษย์. http://library.senate.go.th/document/Ext8122/8122013_0006.PDF
- 5) Trafficking in Persons Report June 2016. <http://www.state.gov/documents/organization/258876.pdf>
- 6) เพราะอะไรไทยจะได้เลื่อนขึ้นจาก tier 3. <http://www.komchadluek.net/news/politic/231748>

ตุรกี กับ รัฐประหาร 17 ชั่วโมง

เมื่อกลางดึกของวันที่ 15 ก.ค.59 ของตุรกี กว่า 17 ชั่วโมงของความพยายามก่อรัฐประหารในตุรกีโดยกลุ่มทหารที่ใช้ชื่อว่า “สภาสันติภาพ” ซึ่งสุดท้ายไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากประชาชนจำนวนมากออกมาต่อต้าน นำมาสู่การปะทะและสูญเสีย หลังจากสถานการณ์ยุติลง ตุรกีได้ปฏิบัติการตอบโต้ด้วยการกวาดล้างผู้ต้องสงสัยในการรัฐประหารกว่า 6,000 คน รวมทั้งมีการสังหารปฏิบัติการของฐานทัพอากาศอินเซอร์ลิค (Incirlik) ของสหรัฐฯ ในตุรกี ซึ่งถือเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญสำหรับปฏิบัติการโจมตีกลุ่ม IS ในซีเรียและอิรักของสหรัฐฯ การรัฐประหารที่ล้มเหลวครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงพลังของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ...

จุดเริ่มต้น

เมื่อกลางดึกของวันที่ 15 ก.ค.59 (ตามเวลาท้องถิ่น) มีความพยายามก่อการรัฐประหารในประเทศตุรกีโดยกลุ่มทหารที่ใช้ชื่อว่า “สภาสันติภาพ” ซึ่งได้เข้ายึดสถานีโทรทัศน์ และเคลื่อนกำลังทหารส่วนหนึ่งออกมาในเมืองหลวง คือ กรุงอังการา และนครอิสตันบูล รวมถึงออกกฏอัยการศึกและบังคับใช้มาตรการเคอร์ฟิว แต่หลังจากนั้นไม่นานได้มีประชาชนจำนวนมากที่สนับสนุนรัฐบาลของประธานาธิบดีเรเจป ไตยิป เอร์โดกัน ได้ออกมาชุมนุมต่อต้านและเกิดการยิงปะทะกับกลุ่มทหารที่สนับสนุนการรัฐประหาร ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก ท้ายที่สุดในช่วง 15.00 ของวันที่ 16 ก.ค.59 ประธานาธิบดีเอร์โดกัน ได้ออกประกาศว่าการรัฐประหารครั้งนี้ไม่ประสบความสำเร็จ และรัฐบาลยังคงอยู่ในอำนาจ พร้อมทั้งเร่งกวาดล้างผู้สมคบคิดในการรัฐประหาร¹

บทวิเคราะห์: ปม “รัฐประหาร 17 ชั่วโมง”

การรัฐประหารครั้งนี้รัฐบาลตุรกีได้กล่าวอ้างว่าอิหม่ามเฟตุลเลาะห์ กูเลน ผู้นำทางศาสนาและศัตรูทางการเมืองคนสำคัญ ซึ่งลี้ภัยอยู่ในสหรัฐฯ กว่า 16 ปีเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการก่อรัฐประหารครั้งนี้ โดยปมสำคัญคือ ความขัดแย้งและไม่พอใจในการบริหารงานของรัฐบาล โดยกลุ่มรัฐประหารอ้างว่านับตั้งแต่การเข้ามาบริหารงาน

ของพรรค AKP (Turkish Adalet ve Kalkinma Partisi) โดยประธานาธิบดีเอร์โดกัน เมื่อปี 2004 ได้มีความพยายามจำกัดอำนาจของกองทัพ รัฐบาลมีความเป็นเผด็จการ และการแบ่งแยกศาสนาออกจากอำนาจปกครอง² ซึ่งการรัฐประหารครั้งนี้ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีประชาชนจำนวนมากและกองทัพบางส่วนไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารและออกมาต่อต้านจนนำไปสู่ การปะทะกันอย่างรุนแรง ในท้ายที่สุดสถานการณ์จึงยุติลงด้วยการยอมจำนนของทหารที่ออกมาก่อรัฐประหาร โดยมีรายงานผู้เสียชีวิต กว่า 290 ราย มีผู้บาดเจ็บมากกว่า 1,400 คน³ รวมทั้งรัฐบาลได้ทำการจับกุมผู้ต้องสงสัยกว่า 6,000 คน ครอบคลุมทุกภาคส่วน ทั้งอัยการ ผู้พิพากษา และผู้บัญชาการทางทหารระดับสูง

นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์ว่าการรัฐประหารครั้งนี้มีเบื้องหลังจากการสนับสนุนโดยสหรัฐฯ เนื่องจากการที่ตุรกีมีท่าทีจะหันไปหารัสเซีย โดยมีข่าวว่าจะอนุญาตให้รัสเซียเข้ามาใช้ฐานทัพอินเซอร์ลิคในการโจมตีกลุ่ม IS หลังจากที่ถูกกรีซเซียคว่ำบาตรทางการค้า จากกรณีที่ถูกยิงเครื่องบินรบ SU-24 ของรัสเซียตก ขณะที่ออกปฏิบัติการโจมตี กลุ่ม IS ในซีเรียเมื่อ 24 พ.ย.58 ซึ่งรัสเซียเริ่มมีท่าทีที่อ่อนลงหลังจากตุรกียื่นข้อเสนออนุญาตให้รัสเซียสามารถเข้ามาใช้ฐานทัพในประเทศ เพื่อโจมตีกลุ่ม IS ได้⁴

ทหารเคลื่อนกำลัง ออกมาที่ 2 เมืองใหญ่

ฐานทัพอินเซอร์ลิค ของสหรัฐฯ ถูกปิดหลัง รัฐประหารล้มเหลว

สรุปภาพรวมการรัฐประหาร 17 ชั่วโมงในตุรกี

- ผู้เสียชีวิตกว่า 290 ราย บาดเจ็บกว่า 1,140 ราย
- จับกุมผู้ต้องหารวมก่อรัฐประหาร 6,000 คน นำมาสู่ความกังวลของนานาชาติต่อการใช้มาตรการรุนแรงกับผู้ก่อการรัฐประหาร
- ปลดข้าราชการตุลาการ ผู้พิพากษา อัยการและสมาชิกสภาฯ กว่า 200 คน
- ปิดฐานทัพอากาศอินเซอร์ลิค ซึ่งเป็นฐานทัพสำคัญของสหรัฐฯ ในการปฏิบัติการโจมตีกลุ่ม IS

หลังสถานการณ์รัฐประหารยุติลง รัฐบาลตุรกีได้สั่งระงับปฏิบัติการทุกอย่างภายในฐานทัพอากาศอินเซอร์ลิคที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากปัจจุบันเป็นฐานปฏิบัติการสำคัญที่สหรัฐฯ ใช้ต่อต้านกลุ่ม IS และโจมตีทางอากาศในซีเรียและอิรัก รวมถึงใช้เป็นที่เก็บอาวุธนิวเคลียร์ของสหรัฐฯ ภายใต้สนธิสัญญากับ NATO จำนวน 50-90 ลูก ทั้งนี้ นายจอห์น แคร์รี รมว.กต.ของสหรัฐฯ ได้ออกมากล่าวยืนยันว่าสหรัฐฯ จะยังคงให้ความร่วมมือกับตุรกีในการปราบปรามกลุ่ม IS ต่อไป⁵ โดยการปิดฐานทัพอากาศดังกล่าวเกิดในระยะสั้นเพียง 48-72 ชั่วโมง จะไม่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติการต่อต้าน IS ของสหรัฐฯ มากนัก แต่หากเกิน 96 ชั่วโมง ก็อาจส่งผลกระทบต่อปฏิบัติการโจมตี IS ทั้งในซีเรียและอิรัก โดยมีการวิเคราะห์ว่าการปิดฐานทัพอากาศดังกล่าวใช้ในการต่อรองเพื่อให้สหรัฐฯ ส่งตัววิหาม่ากุเลน ซึ่งลี้ภัยอยู่ในสหรัฐฯ ให้กับทางตุรกี⁶ นอกจากนี้ หลังจากการรัฐประหารยุติลงได้มีเสียงสะท้อนจากนานาชาติ อาทิ เยอรมันนี ฝรั่งเศส รัสเซีย และสหภาพยุโรป ออกมากล่าวให้การสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งเห็นควรให้ใช้บทลงโทษตามกฎหมายสำหรับผู้ต่อต้านประชาธิปไตย

อย่างไรก็ตาม การรัฐประหารครั้งนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก หากย้อนกลับไปในปี 1660, 1971 และ 1980 ตุรกีตกอยู่ภายใต้การรัฐประหารโดยกองทัพ มีการวิเคราะห์ว่าการรัฐประหารครั้งนี้ผ่านมาประสบความสำเร็จ เนื่องจากกองทัพไม่ได้เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังมีการทำงานร่วมกับกลุ่มผู้พิพากษา สื่อมวลชน และแกนนำทางการเมือง⁷ สำหรับการรัฐประหารครั้งนี้ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการไม่ยอมรับของประชาชน และถึงแม้ทหารจะยึดสถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุไว้ได้ก็ตาม แต่รัฐบาลได้ใช้ปฏิบัติการข่าวสารเชิงรุกสู่สาธารณะ โดยเฉพาะการใช้ช่องทางโซเชียลมีเดียที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนตุรกีได้รับข่าวสารสำคัญ นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์ว่าการที่ทหารจะต้องแบ่งกำลังไปประจำทั้งที่กรุงอังการาและนครอิสตันบูล ทำให้จำนวนทหารไม่มากเพียงพอที่จะทำการรัฐประหารได้สำเร็จ

ความสำคัญของตุรกีต่อประชาคมโลก

หลังจากการสู้รบในสงครามกลางเมืองของซีเรียและการรุกรานของกลุ่ม IS ตุรกีก็ได้รับผลกระทบจากการไหลของผู้อพยพจากซีเรียเข้ามาในประเทศจำนวนมาก ทั้งนี้ ตุรกีเป็นสมาชิกองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization: NATO) และมีกองทัพใหญ่เป็นอันดับสองรองจากสหรัฐฯ อีกทั้งยังเป็นประเทศมุสลิมที่มีภาพของการสนับสนุนรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยและความสำเร็จทางเศรษฐกิจ รวมทั้งตุรกียังมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ทั้งต่อยุโรปและตะวันออกกลาง โดยมี เส้นพรมแดนติดกับซีเรีย ถึงแม้ในช่วงที่มีการต่อต้านกลุ่ม IS จะมีหลักฐานบางส่วนออกมาว่าตุรกีให้การสนับสนุนกลุ่ม IS ก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ให้กองกำลังนานาชาติและสหรัฐฯ ได้เข้ามาใช้ ฐานทัพอากาศอินเซอร์ลิคของตุรกีซึ่งมีอาวุธนิวเคลียร์ประจำอยู่เพื่อใช้ในปฏิบัติการโจมตีกลุ่ม IS ในซีเรียและอิรักอีกด้วย นอกจากนี้ แม้ว่าตุรกีจะไม่ได้เป็นสมาชิกสหภาพยุโรปแต่ก็ถือเป็นพันธมิตรสำคัญ ในการจัดการวิกฤตผู้ลี้ภัย

ได้เป็นอย่างดี⁹ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าตุรกีเป็นประเทศมุสลิมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมหาอำนาจตะวันตก ในการจัดการกับทั้งกลุ่ม IS และวิกฤตผู้ลี้ภัยที่เข้าไปในยุโรป ซึ่งหากความสัมพันธ์ระหว่างตุรกีกับสหรัฐฯ ตึงเครียดมากขึ้นจะยิ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของประเทศสมาชิก NATO มากขึ้น และอาจมีผลกระทบต่อปฏิบัติการปราบปรามกลุ่ม IS ได้ด้วยเช่นกัน

บททิ้งท้าย

ตุรกีเป็นหนึ่งในสมาชิกของ NATO และมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ถือเป็นจุดสำคัญทางยุทธศาสตร์ทหารระหว่างยุโรปกับตะวันออกกลาง ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศของตุรกีย่อมส่งสัญญาณถึงประชาคมโลกอย่างมีนัยสำคัญทั้งต่อเรื่องการปราบปรามกลุ่ม IS การจัดการกับผู้อพยพลี้ภัย รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของอำนาจการเมืองโลกในอนาคตด้วย นอกจากนี้ การก่อรัฐประหารที่ไม่ประสบความสำเร็จของตุรกีก็แสดงพลังของการเมืองภาคประชาชนให้ประชาคมโลกได้นำมาเป็นบทเรียนสำคัญในการยอมรับระบอบประชาธิปไตยและการใช้การเมืองในการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเกิดความขัดแย้งรุนแรงอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจเกินขอบเขตของรัฐบาล ซึ่งตุรกีกับหลายประเทศรวมทั้งไทยได้อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านมาสู่ความเป็นประชาธิปไตยในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน สิ่งที่เกิดขึ้นในตุรกีถือได้ว่าแสดงให้เห็นพัฒนาการที่ดีของการเป็นประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วนที่ไม่ยอมรับการรัฐประหาร ดังนั้น สิ่งที่จะนำมาใช้เป็นบทเรียนให้กับไทยได้ก็คือ ทำอย่างไรจะทำให้ประเทศเป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์อย่างแท้จริง โดยไม่ตกอยู่ภายใต้ระบอบอำนาจนิยมอย่างหนึ่งอย่างใดและมีความมั่นคงควบคู่กันไป โดยไม่เกิดการรัฐประหารขึ้นอีกต่อไป...

อ้างอิง

- 1) ตุรกีกวาดล้างครั้งใหญ่ รวบผู้ต้องสงสัยหนุนรัฐประหารแล้ว 6,000 คน. <http://www.thairath.co.th/content/666231>
- 2) The tragedy of Turkey's attempted coup. <http://edition.cnn.com/2016/07/16/opinions/turkey-coup-attempt-white/index.html>
- 3) Failed coup in Turkey: What you need to know. <http://edition.cnn.com/2016/07/18/middleeast/turkey-failed-coup-explainer/>
- 4) Turkey 'could let Russia use its Incirlik airbase' to fight ISIS. <http://nation.com.pk/international/04-Jul-2016/turkey-could-let-russia-use-its-incirlik-airbase-to-fight-isis>
- 5) Local authorities block access to air base in Turkey that houses US nukes. <https://www.rt.com/news/351606-usa-incirlik-base-turkey-blocked/>
- 6) Turkey coup attempt: World leaders warn President Erdogan not to use uprising as excuse for crackdown as more than 6,000 arrested. <http://www.telegraph.co.uk/news/2016/07/17/turkey-coup-plot-president-erdogan-rounds-up-thousands-of-soldier/>
- 7) Turkish coup 'no carte blanche' for purges, French FM says, as number of arrests reaches 6,000. <https://www.rt.com/news/351763-ayrault-erdogan-turkey-coup/>
- 8) Turkey has a history of military coups. <http://www.usatoday.com/story/news/world/2016/07/15/turkey-military-coup-history/87153106/>
- 9) Turkey coup attempt: Erdogan rounds up suspected plotters. <http://edition.cnn.com/2016/07/17/asia/turkey-attempted-coup/>

ค่านิยมหลักของคนไทย กับแนวทางในการพัฒนาประเทศ

ค่านิยมมีลักษณะเป็นความเชื่ออย่างหนึ่ง และเป็นความเชื่อในคุณค่าของบางสิ่งบางอย่างที่บุคคลในสังคมให้ค่ากับสิ่งนั้น ซึ่งบุคคลจะเป็นพลเมืองดีของสังคม ต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติ และมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับหลักธรรม วัฒนธรรมประเพณี และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้ประสิทธิผลทั้งในส่วนตนและสังคม

ที่มา: ค่านิยม 12 ประการ หน้าที่พลเมือง เด็กหญิงโซซิดา จิตร์จันทร์ โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี ผู้รวบรวม

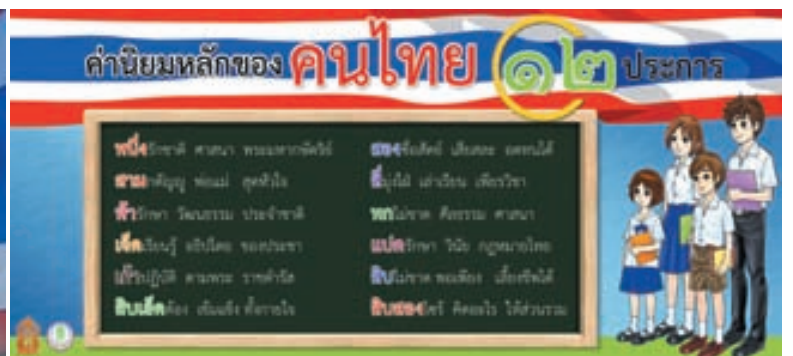
ความเป็นมา

วันที่ 11 ก.ค.57 เวลา 20.20 น. พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) กล่าวในรายการ “คืนความสุขให้คนในชาติ” ว่าขอให้ประชาชนชาวไทยนำเอายุทธศาสตร์พระราชทานและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติและต้องพัฒนาแบบองค์รวม ยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยวิสัยทัศน์ของ คสช. คือ “ต้องอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” พร้อมทั้งมีการกำหนดค่านิยมหลักของคนไทยขึ้นมาให้ชัดเจนขึ้น เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง

ค่านิยมของชาติมีความจำเป็นเพราะเป็นแนวทางให้เรากำหนดผลประโยชน์และยุทธศาสตร์ชาติได้ รวมทั้งสามารถนำไปผสมผสานกับแนวทางยุทธศาสตร์พระราชทาน และเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี คสช. ได้มีการกำหนดค่านิยมหลักของคนไทยขึ้นมา เพื่อเป็นหลักปฏิบัติ ร่วมกันในการสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง 12 ประการ ดังนี้

- 1) มีความรัก ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความสำนึกและภาคภูมิใจความเป็นไทย ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริง ต่อตนเองและผู้อื่น ละความเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือสังคมและบุคคลที่ควรให้ รู้จักควบคุมตัวเองเมื่อประสบกับความยากลำบากและสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย
- 3) กตัญญู ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ การประพฤติที่แสดงถึงการรู้จักบุญคุณ ปฏิบัติตามคำสั่งสอน แสดงความรัก ความเคารพ ความเอาใจใส่ รักษาชื่อเสียง และตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูบาอาจารย์
- 4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทางตรงและทางอ้อม การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและ

- ทางอ้อม
- 5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม การปฏิบัติตนที่แสดงถึงการเห็นคุณค่า ความสำคัญ ภาคภูมิใจ อนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันดีงาม
- 6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน การประพฤติปฏิบัติตน โดยยึดมั่นในคำสัญญา มีจิตใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ช่วยได้ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกาย และกำลังสติปัญญา
- 7) เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง การแสดงถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตนตามหน้าที่และสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่น ภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายไทย มีความเคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่
- 9) มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การดำรงชีพนั้นอาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เราควรตระหนักอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้คำสอนไว้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการที่เราต้องปรับเปลี่ยนตนให้เข้ากับคนอื่น และถ้าเราทำตามคำสอนของพระองค์ ชีวิตเราจะมีสุขอยู่กับสิ่งที่เรามี
- 11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา การปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย และมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความละอายเกรงกลัวต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใด ๆ ยึดมั่นในการทำความดีของศาสนา
- 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง การปฏิบัติตนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และประเทศชาติ ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม

สรุปความหมายของค่านิยมที่กล่าวมาทั้ง 12 ประการ ล้วนเป็นไปในแนวทางที่ว่าค่านิยมมีลักษณะเป็น ความเชื่ออย่างหนึ่ง และเป็นความเชื่อในคุณค่าของบางสิ่งบางอย่างที่บุคคลในสังคมให้ค่ากับสิ่งนั้น และยังสามารถแบ่งค่านิยมออกได้เป็นสองประเภท คือ ประเภทแรกเป็นการให้คุณค่ากับเป้าหมาย และประเภทที่สองเป็นการให้คุณค่ากับวิธีการปฏิบัติ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงหน้าที่ของค่านิยมในสังคม และ คุณสมบัติของค่านิยม ซึ่งเชื่อว่าจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้อีกด้วย

กล่าวได้ว่าค่านิยมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาได้เช่นเดียวกับความเชื่อ ซึ่งแตกต่างกันไปตามสังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ปฏิบัติอยู่ก็ควรระวังไว้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดเหมาะสมในสภาพสังคม **ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ** เป็นเรื่องของคนในชาติ ที่มีจิตสำนึกเข้าใจค่านิยมอย่างถ่องแท้ ทำให้มีความสามารถจะใช้ในการพัฒนาประเทศ เช่น ในเรื่องการมีค่านิยมที่รักเทคโนโลยี ส่งผลให้มีจินตนาการไปข้างหน้า มีความคิดในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นต้น ค่านิยมไม่มีหลักการระบุชัดเจน สามารถสร้างขึ้นมาได้ ต้องสร้างคนในชาติให้มีความคิดและแนวโน้มจิตใจให้ปฏิบัติได้มากที่สุด เพราะตามปกติแล้วคนเราจะไม่มีความพยายาม “ค่านิยม” เป็นความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคล มีช่วงระยะเวลาในการสร้างและดำเนินจนกลายเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลให้แสดงออก โดยบุคคลที่มีค่านิยมที่เหมือนหรือคล้ายกัน ก็จะรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ค่านิยมจึงเป็นความเชื่ออย่างหนึ่ง ซึ่งในบางครั้งก็ต้องใช้ดุลยพินิจเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ค่านิยมมีทั้งลักษณะของเนื้อหา (Content) และลักษณะของความรู้สึกที่เข้มข้น (Intensity) โดยลักษณะของเนื้อหาก็คือการตัดสินใจว่าจะอะไรควรทำ ไม่ควรทำ อะไรถูกต้อง อะไรผิด อะไรเป็นที่ต้องการ ส่วนลักษณะของความรู้สึกที่เข้มข้นก็คือระดับความรู้สึกความมั่นใจในการแสดงออก ต่อสิ่งเร้าที่เข้ามาเกี่ยวข้องว่า สำคัญอย่างไร คนเรานั้นมีระดับขั้นของค่านิยมที่ก่อรูปขึ้นมาเป็นระบบค่านิยมของตัวเอง (Value System) ระบบค่านิยมของตนเองจะมีความเกี่ยวเนื่องกับ ค่านิยมเรื่องอิสรภาพ ความสบายใจ ความเคารพตนเอง ความซื่อสัตย์ ความเชื่อฟัง และความเสมอภาค ซึ่งจะแสดงออกในรูปของพฤติกรรมบุคคล และมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นที่อยู่ในสังคมนั้นได้ด้วย

บทวิเคราะห์

1. ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ นับว่าเป็นแนวทางที่คนจะประพฤติตนไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งที่ตัวเองได้พิจารณาไตร่ตรองแล้วว่า เป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนหรือสังคมยอมรับ **ที่จะฟื้นฟูค่านิยมเหล่านี้** ให้กลับคืนสู่สังคมไทย การสร้างค่านิยม 12 ประการให้ยั่งยืน **ควรมีการปลูกฝังไปถึงรากฐานให้แก่เยาวชน** โดยการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ร่วมมือกันใช้กระบวนการ “อบรม บ่มเพาะ” จนกลายเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย

2. ความแตกแยกในสังคมไทยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา เป็นผลมาจากการมีแนวคิดและค่านิยมที่แตกต่างกัน จนลูกหลานบานปลายกลายเป็นความขัดแย้งรุนแรงประเมินค่ามิได้ ดังนั้นค่านิยม 12 ประการตามนโยบาย คสช. เป็นการมุ่งเน้นความสามัคคี ให้กลับคืนมา และปลูกจิตสำนึกให้คนในชาติได้เข้าใจความเป็นไทยอย่างแท้จริง

3. คนไทยได้รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบที่พึงมีต่อประเทศชาติ เริ่มตั้งแต่ บ้าน ครอบครัว ชุมชน วัด และโรงเรียน หรือที่เรียกว่า “บวร” ต้องช่วยกันปลูกฝังสิ่งที่ดีในจิตใจของเยาวชนอันเป็นพื้นฐานนำไปสู่การพัฒนา เมื่อเยาวชนเหล่านั้น เป็นผู้ใหญ่จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญอย่างยั่งยืนตลอดไป

4. การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับการรู้จักดำรงตน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่ายและขยายกิจการ เมื่อมีความพร้อม โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี อันมีผลเชื่อมโยงต่อความมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

บทสรุป

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ที่คนในชาติได้มีการเรียนรู้และมีการปลูกฝังให้เกิดความรักชาติอย่างจริงจัง ดำเนินการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีการเชื่อมโยงและสอดคล้องกับภาวะการณ์ของโลกอย่างกลมกลืนและสมดุล โดยมีการบูรณาการการพัฒนาประเทศในทุกมิติอย่างมีเหตุผลตามอัตลักษณ์ของความเป็นไทย การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของคน เป็นแผนหรือโครงการพัฒนาอันดับแรกที่จะต้องดำเนินการที่ประเทศ จะพัฒนาได้ย่อมเกิดจากผู้บริหารประเทศที่มีคุณภาพ คนในประเทศต้องมีการศึกษาที่ดี มีความรู้ ความสามารถ เช่นกันในทุกช่วงวัย เพื่อไม่ให้เป็นการชะงักของสังคมต่อไปในอนาคต สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

การเสริมสร้างและพัฒนาปลูกจิตสำนึกให้มีความซื่อสัตย์ มีศีลธรรมอันดีงาม มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีความมั่งคั่ง มีสติ รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อีกทั้งการพัฒนาาระบบราชการและข้าราชการให้มีการทำงานที่รวดเร็ว มีความโปร่งใส เพิ่มประสิทธิภาพในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานไม่เกิดความล่าช้า การพัฒนากลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ค่านิยมหากมีแหล่งที่มาแตกต่างกันก็จะมีค่านิยมที่แตกต่างกัน เราจึงใช้ค่านิยมประเมินพฤติกรรมของบุคคล ค่านิยมเป็นความเชื่อของบุคคลหรือความชอบทางสังคม ค่านิยมอาจมีความคิดที่ถูกหรือผิด ดีหรือเลวได้ ค่านิยมเรียนรู้ได้จาก การเจริญเติบโตหรือการเปลี่ยนแปลงในช่วงชีวิตของแต่ละบุคคล วัฒนธรรม สังคม ตลอดจนรูปแบบขององค์กรนั้น ๆ ค่านิยมอาจจะเริ่มต้นมาจากความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Desire) แล้วจึงเปลี่ยนเป็นความชอบ (Preference) ฉะนั้นจึงควรมีการปลูกฝังค่านิยมให้คนในชาติทุกช่วงวัย กระจายไปทั่วประเทศ ให้คนมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน เพื่อเป็นพลังและฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

อ้างอิง

- 1) สาเหตุการรัฐประหาร 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 <http://news.sanook.com/1597237/>
- 2) ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news1/item/84708-id84708>
- 3) เดินหน้าประเทศไทย กับการสร้างค่านิยม 12 ประการ <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php>
- 4) หน้าที่พลเมืองและวัฒนธรรมไทย <https://chosita9981.wordpress.com>
- 5) วิจัย ดุสิตพงศ์. (2547). สอนสั่งอย่างไรให้เมืองไทยได้ผู้นำที่ดี ภาคที่ 1 การเตรียมตัวเป็นพ่อแม่ที่ดีของลูก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นฤมิตร (เพชร).
- 6) ความหมายของจริยธรรม <http://www.baanjomyut.com/library/ethics/01.html>

กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ของรัฐบาล

หลังจากที่ประชาชนคนไทยได้ออกมาใช้สิทธิ์ออกเสียงประชามติเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2559 และคำถามพ่วง เมื่อวันที่ 7 ส.ค.59 ที่ผ่านมา ประเด็นสำคัญที่ถือว่าเป็นหัวใจของการทำประชามติที่ทำให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้แตกต่างจากฉบับอื่น ๆ ก็คือ การกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ โดยในร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้กฎหมายยุทธศาสตร์ชาติต้องเสร็จภายใน 120 วัน และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีหลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้ ดังนั้นการทำความเข้าใจกับกฎหมายและองค์ประกอบของการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่จะออกมาว่ามีความสำคัญอย่างไร จึงเป็นสิ่งสำคัญอันจะนำไปสู่การยอมรับและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนร่วมกัน

ในอดีตประเทศไทยไม่ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว การบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารจึงให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองหรือนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลก็ทำให้การกำหนดนโยบาย ก็ทำให้การดำเนินนโยบายขาดความต่อเนื่อง ถือเป็นโอกาสเสียโอกาสและสิ้นเปลืองทรัพยากรของประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยให้มีเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาว และเพื่อเป็นการกำหนดให้ฝ่ายบริหารมีความรับผิดชอบ ที่จะต้องขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันและเป็นเอกภาพ ประเทศไทยจำเป็นต้องมี “ยุทธศาสตร์ชาติ”

ยุทธศาสตร์ชาติ คือ แม่บทหลักที่เป็นกรอบชี้้นำการกำหนดนโยบายและแผนต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ การบริหารราชการ การจัดสรรงบประมาณ และการจัดสรรทรัพยากร รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาของภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของประเทศ และประชาชน¹

การกำหนดให้มี “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว พร้อมกับการปฏิรูปและการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารราชการแผ่นดินในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง จะช่วยยกระดับคุณภาพของประเทศไทยในทุกภาคส่วนและนำพา

ประเทศไทยให้หลุดพ้น หรือบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และปัญหาความขัดแย้งในสังคมรวมถึงสามารถรับมือกับภัยคุกคามและบริหารจัดการกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปพร้อม ๆ กับการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ใหม่ของโลกได้ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยยังคงรักษาบทบาทสำคัญในเวทีโลก สามารถดำรงรักษาความเป็นชาติที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และคนไทยในประเทศมีความอยู่ดีมีสุข

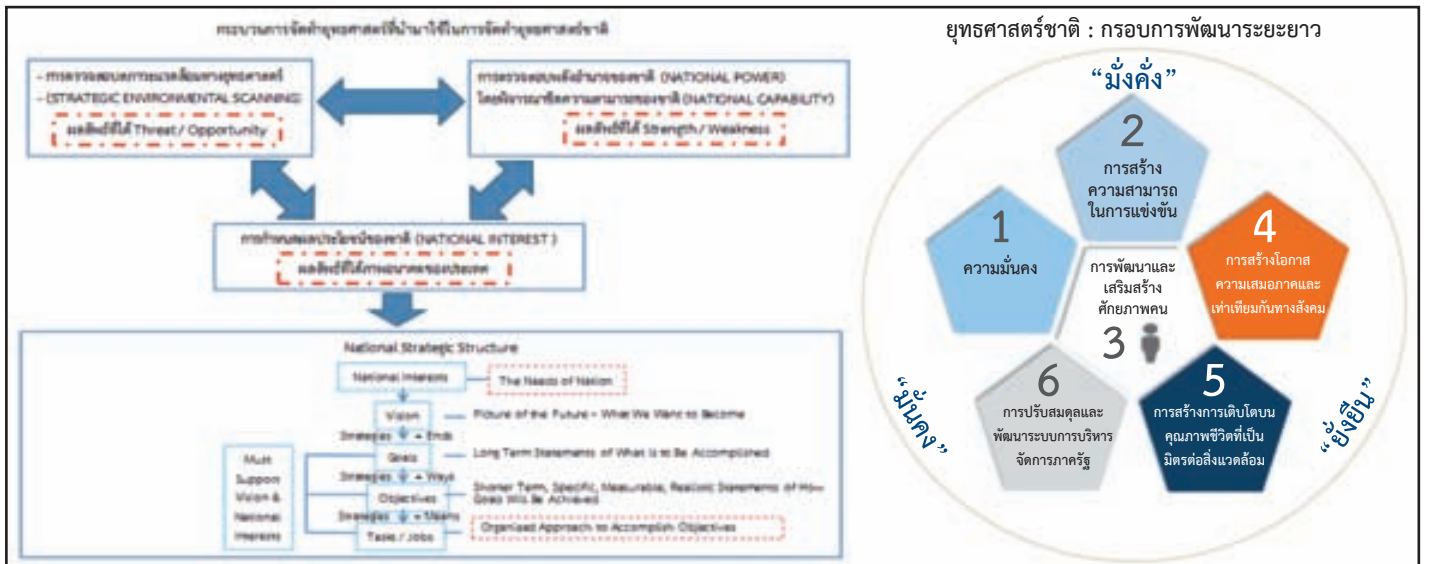
ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติกับร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2559

รัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญในเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีเนื้อหาและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้²

มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน

มาตรา 142 เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการ และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 162 คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แผนนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 270 วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 275 ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายให้แล้วเสร็จภายใน 120 วันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ

จากเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญข้างต้น ถือเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศที่แต่ละรัฐบาลต้องยึดถือเป็นเป้าหมาย ในการบริหารประเทศ ไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว ซึ่งก็คือยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีนั่นเอง โดยองค์ประกอบสำคัญ 2 ด้านที่ต้องทำความเข้าใจเพื่อจะได้นำไปดำเนินการให้สำเร็จ คือ ด้านกฎหมายยุทธศาสตร์ชาติ และด้านกระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านกฎหมายยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. .... เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) โดยส่วนประกอบสำคัญของร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องคำนึงถึง คือ (1) **การจัดทำ (Formulation)** ควรระบุถึงรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เช่น ใครเป็นคนร่าง การได้มาซึ่งคนร่าง มีวิธีการร่างอย่างไร การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น (2) **การนำไปสู่การปฏิบัติ (Implementation)** ควรมีการระบุถึงรายละเอียดอย่างชัดเจนว่าให้ใครเป็นผู้นำไปปฏิบัติ เช่น รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และ (3) **การควบคุมกำกับดูแล (Control)** ควรระบุถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแล ว่าใครเป็นผู้ควบคุม ควบคุมอย่างไร และหากมีหน่วยงานที่ไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติจะมีบทลงโทษอย่างไร เช่น ถูกถอดถอน หรือมีบทกำหนดโทษทางวินัย ซึ่งตัวพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาตินี้ต้องแล้วเสร็จภายใน 120 วันหลังจากที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้

ด้านกระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ในระดับชาติ (strategy) คือ การใช้พลังอำนาจของชาติ (national power) ทั้งปวงไม่ว่าจะเป็น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการพลังงาน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของชาติ (national ends) ทั้งนี้โครงสร้างของยุทธศาสตร์จะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) จุดมุ่งหมายทางยุทธศาสตร์ (strategic ends) เช่น วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ (2) กรอบแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (strategic ways) และ (3) กลไกในการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ (strategic means) เช่น มาตรการ โครงการ วิธีการ เครื่องมือ และทรัพยากร ที่จะส่งผลต่อความสัมพันธ์ผลในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว

โดยลำดับขั้นของการกำหนดยุทธศาสตร์ชาตินั้น จะต้องเริ่มต้นจากการกำหนดจุดมุ่งหมายทางยุทธศาสตร์ (strategic ends) ซึ่งจะไปสู่การออกแบบกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

(strategic ways) ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางยุทธศาสตร์ (blueprint for change) และภายใต้พิมพ์เขียวในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จะนำไปสู่กลไกในการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ (strategic means) ต่อไป³

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี: ทิศทางการดำเนินการต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ 30 มิ.ย.58 เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และการปฏิรูปประเทศในช่วงการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลนี้ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศไทย ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายทางยุทธศาสตร์ (strategic ends) ว่า “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” อันประกอบด้วยแนวทางยุทธศาสตร์ (strategic ways) 6 ยุทธศาสตร์หลักที่สำคัญ ได้แก่ (1) ความมั่นคง (2) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (5) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (6) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ⁴

ในส่วนของกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นั้น ได้มีการกำหนดเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ (strategic means) ไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ (มาตรา 257 - 261) เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนโยบายความมั่นคงและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ตามระยะเวลาเป็นช่วง ๆ (ทุก 5 ปี) โดยมีการกำหนดและติดตามตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

บทสรุป

จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์ชาติถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน ให้ประเทศมีกรอบการพัฒนาในระยะยาว ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งดำเนินการไปพร้อมกันอย่างประสานสอดคล้อง โดยแต่ละหน่วยงานต้องมียุทธศาสตร์ย่อยขององค์กรที่รองรับและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี อย่างบูรณาการ เพื่อขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติให้มีความเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

อ้างอิง

- 1) ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง ด้วยยุทธศาสตร์ชาติ. ศ.พิเศษ ดร.ยงยุทธ สารสมบัติ. 5 ก.ย.58
- 2) ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
- 3) คู่มือการกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับชาติ NATIONAL STRATEGIC FORMULATION HANDBOOK. พ.อ.ดร.นเรศน์ วงศ์สุวรรณ
- 4) ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2597) (สรุปย่อ). คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป
- 5) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 - 2564. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี
- 6) ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21 : ความหวังแห่งสันติภาพ

วันที่ 31 ส.ค. - 4 ก.ย.59 ถือเป็นข่าวสำคัญที่เมียนมา เข้าใกล้คำว่าสันติภาพมากที่สุด โดยรัฐบาลของนางอองซาน ซูจี ได้จัดการประชุมสันติภาพ “ปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Panglong)” ขึ้น นับว่าเป็นการเจรจาสันติภาพครั้งใหญ่ที่สุด นับตั้งแต่การประชุมปางโหลงครั้งแรกเมื่อปี 2490 การประชุมครั้งนี้เป็นการเจรจาระหว่างรัฐบาลกลางเมียนมากับชาติพันธุ์ต่าง ๆ เพื่อยุติสงครามที่ยืดเยื้อมาเกือบ 70 ปี โดยแลกกับการให้อำนาจปกครองตนเองแก่กลุ่มชาติพันธุ์มากขึ้น ซึ่งถือเป็นเดิมพันที่สูงลิ่ว และจะเปลี่ยนโฉมหน้าประเทศได้อย่างมหาศาล

นับตั้งแต่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (The Republic of the Union of Myanmar) หรือเมียนมา/พม่า ได้รับเอกราชจากอังกฤษ ตลอดระยะเวลาเกือบ 70 ปี ที่ผ่านมามีเมียนมาก็ไม่เคยว่างเว้นจากสงครามแบ่งแยกดินแดนจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่นับสิบกลุ่ม นับเป็นครั้งแรกที่รัฐบาลกลางและกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ร่วมกันเดินทางสู่แนวทางสันติภาพ โดยจัดการประชุมสันติภาพ “ปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21” ตั้งแต่มีการประชุมปางโหลงครั้งแรกเมื่อปี 2490 ซึ่งข้อตกลงในครั้งแรกนั้นเพื่อเจรจาขอเป็นเอกราชจากอังกฤษ โดยได้ลงนาม เมื่อ 12 ก.พ. 2490 ระหว่างตัวแทนชาวพม่า (เมียนมาในขณะนั้น) และสภาผู้นำร่วมสหพันธ์รัฐเทือกเขา (Supreme Council of the United Hill People : S.C.O.U.H.P.) ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจาก รัฐฉาน รัฐคะฉิ่น และรัฐชิน ที่ตกลงจะร่วมมือกันจัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลขึ้นและร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษโดยหลังจากได้รับเอกราชจากอังกฤษครบ 10 ปี รัฐต่าง ๆ มีสิทธิที่จะแยกตัวเป็นอิสระได้ ต่อมารัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเสร็จสมบูรณ์และประกาศใช้อย่างเป็นทางการ เมื่อ 24 ก.ย. 2490 อังกฤษจึงได้มอบเอกราชแก่พม่าเมื่อ 4 ม.ค. 2491 หลังจาก 10 ปี ที่พม่าได้รับเอกราชจากอังกฤษ รัฐต่าง ๆ จึงขอแยกตัวเป็นอิสระตามข้อตกลงในสัญญาปางโหลง แต่รัฐบาลกลางพม่ากลับไม่ยอมให้เป็นไปตามข้อตกลง รวมทั้งยังยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2490 ส่งผลให้สัญญาปางโหลงเป็นโมฆะไป ทำให้รัฐต่าง ๆ ไม่พอใจและต่อต้านการกระทำของรัฐบาลพม่าอย่างหนัก และเป็นเหตุแห่งความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลพม่ากับกลุ่มผู้ต่อต้านสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21

การประชุม ปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นการเจรจาระหว่างรัฐบาลกลางเมียนมากับกลุ่มติดอาวุธของชาติพันธุ์ต่าง ๆ เพื่อยุติสงครามแบ่งแยกดินแดนที่ยืดเยื้อยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน โดยแลกเปลี่ยนกับการให้อำนาจปกครองตนเองแก่กลุ่มชาติพันธุ์มากขึ้น โดยความหวังสูงสุดของกลุ่มชาติพันธุ์ ก็คือระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐแทนที่สหภาพอย่างในปัจจุบัน ซึ่งยังรวมศูนย์การปกครองไว้ที่รัฐบาลกลาง แม้จะมีรัฐบาลท้องถิ่นบริหารปกครองในพื้นที่ก็ตาม โดยการประชุมดังกล่าวจัดขึ้นระหว่างวันที่ 31 ส.ค. - 4 ก.ย.59 ณ กรุงเนปีดอร์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ถือได้ว่าการเจรจาสันติภาพครั้งนี้มีกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เข้าร่วมมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา โดยตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์เข้าร่วมมีอย่างน้อย 17 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มที่ยอมลงนามในสัญญาหยุดยิงทั่วประเทศ ตั้งแต่ในสมัยรัฐบาลพลเอก เต็ง เส่ง 8 กลุ่ม กลุ่มที่ยังไม่ยอมลงนาม 8 กลุ่ม โดยยังมีอีก 8 กลุ่ม ที่ยังสู้รบติดพันกับกองทัพพม่า คือกองกำลังกะเหรี่ยง KNU/KNLA และกองทัพกู้ชาติรัฐฉาน SSA นอกจากนั้นยังมีกลุ่มที่สู้รบอยู่กับกองทัพเมียนมาอีก 52 กลุ่ม เข้าร่วมด้วย โดยประเมินว่ามีผู้เข้าร่วมประชุมถึง 1,800 คน แต่สมาชิกที่มีส่วนในการประชุมจะประกอบด้วย ตัวแทนของรัฐบาล 75 คน ตัวแทนรัฐสภา 75 คน ตัวแทนพรรคการเมือง 150 คน ตัวแทนกองทัพ 150 คน ตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ 50 คน ตัวแทนองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 50 คน

ในการประชุมครั้งนี้แม้จะมีทุกภาคส่วนเข้าร่วมอย่างครอบคลุม แต่หากดูสัดส่วนแล้วจะพบว่าตัวแทนฝ่ายรัฐมีจำนวนมากถึง 3 ใน 4 ของผู้เข้าร่วมประชุม ขณะที่ตัวแทนฝ่ายกลุ่มชาติพันธุ์มีเพียง 50 คน เท่านั้น โดยผู้แทนชนกลุ่มน้อยแต่ละกลุ่มได้มีโอกาสขึ้นพูดเพื่อเผยถึงประเด็นความคับข้องใจที่มีต่อรัฐบาลเมียนมา รวมทั้งเสนอแผนสำหรับอนาคตทางการเมืองของแต่ละกลุ่มด้วย โดย นายเลียง หมิง สะกอง ผู้นำแนวร่วมแห่งชาติจีน ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ริเริ่มจัดการประชุมฯ ระบุว่า การประชุมผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ครั้งต่อไป จะมีขึ้นใน 6 เดือนข้างหน้า ซึ่งเป้าหมายสำคัญคือต้องการให้กลุ่มติดอาวุธที่ยังไม่ได้ลงนามในข้อตกลงหยุดยิงเข้าร่วมลงนามดังกล่าว ส่วนนายพล กุน โม ผู้นำองค์กรเอกราชคะฉิ่น (KIO) ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มที่ยังไม่ได้ลงนามหยุดยิงระบุว่า การประชุมในครั้งนี้นี้ยังไม่มีข้อตกลงใดๆ เกิดขึ้น และยังคงต้องการเจรจากันต่อไปอีกหลายครั้งกว่าที่กลุ่ม KIO จะสามารถตัดสินใจลงนามในข้อตกลงหยุดยิงได้ ทั้งนี้ แม้นางองซาน ซูจี จะสนับสนุนข้อเรียกร้องในการมีสิทธิปกครองตนเองมากขึ้นของกลุ่มชาติพันธุ์ แต่ก็เป็นการยากในการวางโครงสร้างของสหพันธรัฐที่ตอบสนองต่อความต้องการของทุกกลุ่ม นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงข้อกฎหมายใด ๆ ที่มาจากยุครัฐบาลทหาร ยังต้องได้รับการสนับสนุนจากกองทัพ หลังจาก 7 ทศวรรษแห่งการสู้รบ

ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องง่ายนักที่กลุ่มชาติพันธุ์จะไว้วางใจรัฐบาลเมียนมา ยอมวางอาวุธอย่างถาวรและเข้าสู่เกมการเมือง เพราะแม้รัฐบาลปัจจุบันจะเป็นรัฐบาลพลเรือน แต่ทหารก็ยังคงมีอำนาจในรัฐสภา และคอยควบคุมรัฐบาลอยู่เสมอในประเด็นความมั่นคงหรือเรื่องที่จะกระทบต่อกองทัพ โดยตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา กองทัพเมียนมาสร้างความชอบธรรมด้วยการอ้างว่าปกป้องประเทศให้เป็นปีกแผ่น ไม่ถูกแบ่งแยกไปเป็นรัฐเล็กรัฐน้อยของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งการประชุมฯ นี้ยังมีอีกหลายกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมการเจรจา เช่น กลุ่มโกก้าง (Kokang) ชาติพันธุ์ส่วนน้อยในรัฐฉานที่มีกองกำลังเข้มแข็ง ต่อสู้กับกองทัพเมียนมาอย่างเข้มข้นยาวนาน และกลุ่มโรฮิงญา (Rohingya) ที่อพยพมาจากประเทศบังกลาเทศ ในสมัยที่พม่าตกอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของจักรวรรดินิยมอังกฤษ ซึ่งไม่ได้รับการยอมรับเป็นกลุ่มชนพื้นเมือง (Indigenous groups) ในรัฐธรรมนูญเมียนมา ทั้งที่อาศัยอยู่ทางตอนเหนือของรัฐยะไข่มานานหลายสิบปี ในการประชุมฯ ในครั้งนี้แม้จะยังไม่บรรลุผลที่ชัดเจน แต่ก็เห็นก้าว่างไปสู่เส้นทางแห่งสันติภาพ โดยรัฐบาลเมียนมาและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ยังคงต้องมีการประชุมติดตามมาอีกหลายครั้ง ซึ่งจะต้องเผชิญกับความยากลำบากอีกมากมาย

บทวิเคราะห์

เมียนมาเป็นประเทศที่กำลังเป็นที่จับตามองของนานาประเทศ ทั้งจากการเลือกตั้งที่ประสบความสำเร็จเมื่อ พ.ย.58 และการเริ่มต้นการเจรจาเพื่อสันติภาพ ปางโหลงแห่งทศวรรษที่ 21

ได้แสดงให้เห็นทิศทางที่ดีของกระบวนการสร้างประชาธิปไตยและสันติภาพในเมียนมา ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยต่างก็กำลังเฝ้ามองการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นนี้ เพราะปัจจุบันเมียนมาได้กลายเป็นยุทธศาสตร์ในเวทีเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ ดังนั้นทิศทางและนโยบายของรัฐบาลใหม่ย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับนานาประเทศทั้งในภูมิภาคและนอกภูมิภาค ในส่วนของประเทศไทย เมียนมาและไทยมีความสัมพันธ์กันมาอย่างยาวนาน โดยเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีแนวพรมแดนติดกับไทยมากที่สุด และเป็นประเทศที่มีความร่วมมือกับไทยในหลายๆ กรอบความร่วมมือ อาทิ ประชาคมอาเซียน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-Region Economic Cooperation : GMS-EC) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) และความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi - Sectoral Technical and Economic Cooperation : BIMSTEC) ดังนั้น เสถียรภาพความมั่นคง สันติภาพ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเมียนมาจึงมีความสำคัญต่อไทยเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น ไทยควรใช้โอกาสในช่วงการประชุมฯ นี้เพื่อยกระดับความสัมพันธ์ไทย - เมียนมา ในมิติต่างๆ ดังนี้ 1) การปรับทัศนคติไม่มองในลักษณะเป็นฝ่ายตรงข้ามและมีความอ่อนด้อยกว่า 2) เรียนรู้เพื่อนบ้านในเชิงลึก ควรติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ในเมียนมาอย่างใกล้ชิด จากตัวแสดงสำคัญที่มีอิทธิพลมากที่สุด ในเมียนมาคือกองทัพ 3) การแก้ไขปัญหาร่วมกัน จากปัญหาต่างๆ ที่ส่งสมานาน อาทิ การอพยพของชนกลุ่มน้อยและแรงงานต่างด้าว การค้าสิ่งผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติด และกรณีพิพาทเกี่ยวกับเขตแดน การเร่งแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างสันติจะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกันและบรรเทาปัญหาความขัดแย้งที่มีมาอย่างยาวนาน แม้การประชุมฯ นี้ยังไม่ได้ข้อสรุป แต่ก็ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางแห่งสันติภาพที่จะเกิดขึ้นในภูมิภาค ไทยควรสนับสนุนให้กระบวนการเจรจาดำเนินไปอย่างสันติ เพราะความก้าวหน้าและความสงบสุขของเมียนมาไม่เพียงเป็นประโยชน์โดยตรงต่อประชาชนชาวเมียนมาเท่านั้น แต่ยังส่งผลดีต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของไทยและของภูมิภาคในภาพรวมอีกด้วย

อ้างอิง

- 1) <http://www.deepsouthwatch.org/node/9394>
- 2) <http://www.oknation.net/blog/krubaantong/2007/11/17/entry-1>
- 3) อรณิ ช รุ่งธิปานนท์. (2559). การเมืองเมียนมากับทิศทางความสัมพันธ์ไทย-เมียนมา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- 4) <https://sites.google.com/site/rakmeuxngtiyshanstate/sayya-pang-hol-ng>
- 5) http://www.tacdb-burmese.org/web/index.php?option=com_content&view=article&id=61%3A2010-11-16-05-48-43&catid=36%3A2010-10-21-08-06-37&Itemid=58

ส่วนที่ 2

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน
(SSC ASEAN FOCUS) (ก.ค. - ก.ย.59)

ฉบับที่ 19/59 (1 - 15 ก.ค.59)

บทบาทของกองทัพไทยจาก APSC 2015 สู่ APSC 2025

ลักษณะสำคัญของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ใน APSC Blueprint 2025

- (1) การเป็นประชาคมที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ มีค่านิยมร่วมกัน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (people-centred)
- (2) การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคง เสถียรภาพ และสันติภาพ ตอบสนองต่อความท้าทายต่าง ๆ โดยยึดหลักการ comprehensive security.
- (3) การรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียนในสถาปัตยกรรมของภูมิภาค (ASEAN Centrality) และมีบทบาทในเวทีโลกบนพื้นฐานของการมีจุดยืนร่วมกันของอาเซียน (base on an ASEAN common platform)
- (4) การมีสถาบันและกลไกอาเซียน รวมถึงสำนักงานเลขาธิการอาเซียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทนำ

ตลอดระยะเวลา 7 ปีของแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2552 – 2558 (ASEAN Political Security Community Blueprint 2015) ที่ถูกจัดทำขึ้นเพื่อสร้างความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงให้มีความลึกซึ้ง ครอบคลุมสาขา และเชื่อมโยงถึงกันมากขึ้น ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่จะเกิดขึ้นทั้งในภูมิภาคและนอกภูมิภาค กองทัพไทยซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านความมั่นคงของประเทศจึงยึดถือ Blueprint ดังกล่าวเป็นหลักในการดำเนินการร่วมกับพันธมิตรอีก 9 ประเทศ

กระทั่งมาถึงช่วงท้ายของ APSC Blueprint 2015 คณะทำงานระดับสูงเพื่อยกร่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี 2558 (High Level Task Force on the ASEAN Community's Post - 2015 Vision: HLTF) ได้ยกร่างแผนงานฯ ฉบับใหม่ของทั้ง 3 เสาอาเซียนขึ้นเสนอให้ผู้นำอาเซียนรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 27 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อ 22 พฤศจิกายน 2558 เพื่อต่อยอดและยกระดับความร่วมมือจากแผนงานฯ ที่ผ่านมา ซึ่งจากการศึกษารายละเอียดของ APSC Blueprint ทั้ง 2 ฉบับ ทำให้เห็นว่าประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนมีวิสัยทัศน์และรูปแบบการดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

สาระสำคัญของ APSC Blueprint 2015

วัตถุประสงค์

1. การสร้างความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงให้แน่นแฟ้น
2. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้กรอบหลักการความเป็นประชาธิปไตย ยุติธรรม โปร่งใส สิทธิมนุษยชน และกฎบัตรอาเซียน
3. การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศและความมั่นคงรูปแบบใหม่

ลักษณะสำคัญ 3 ประการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ใน APSC Blueprint 2015

1. เป็นประชาคมที่ตั้งอยู่บนกฎ กติกา ที่มีค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน
  2. เป็นภูมิภาคที่ยึดหลักสันติ ความมีเสถียรภาพและความยืดหยุ่น มีความรับผิดชอบร่วมกันในมิติด้านความมั่นคง
  3. มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาคอย่างมีพลวัตท่ามกลางโลกที่มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนเพื่อพึ่งพาหาระหว่างกัน
- ข้อสังเกต APSC Blueprint 2015** ให้ความสำคัญกับการทูตทหารเป็นอันดับต้นๆ ในฐานะกลไกหลักที่จะผลักดันความร่วมมือให้เกิดความสำเร็จและลดความขัดแย้งในภูมิภาค

แนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี 2558 (ฉบับเก่า)

มีการดำเนินการที่สำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาด้านกำลังพล โดยการพัฒนาการฝึกและศึกษา การใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาของชาติในอาเซียนของกำลังพลในกองทัพ
2. การพัฒนาด้านการจัดทำงบประมาณ โดยปรับปรุงแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ของกระทรวงกลาโหม และหน่วยขึ้นตรง (2555 - 2558) ให้สอดคล้องกับแผนงานฯ ของประชาคมอาเซียน
3. การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ เช่น การบูรณาการกิจกรรมทางทหารต่างๆ ของอาเซียนที่มีอยู่แล้ว การดำเนินการตามกรอบ ADMM และ ADMM – Plus การจัดทำกลไกความร่วมมือ กวาระเบียง การศึกษาและวิจัยงานด้านอาเซียน การปรับแผนป้องกันชายแดน การเตรียมความพร้อมของกองทัพให้เป็นสากล และรองรับการแก้ปัญหาความร่วมมือของอาเซียนในภาพรวมได้ และการสนับสนุน AEC และ ASCC ตามศักยภาพและขีดความสามารถของกระทรวงกลาโหม

สาระสำคัญของ APSC Blueprint 2025

ระบุมารวมของอาเซียนในอีก 10 ปีข้างหน้าที่จะต้องมีการรวมตัวกันอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม และวัฒนธรรม โดยประชาคมอาเซียนจะต้องเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประชาคม เป็นประชาคม ที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ และมองไปข้างหน้า โดยไม่ควรถดถอยจากที่เป็นอยู่ในทุกด้าน แผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เน้นการระบุงสิ่งที่จะต้องปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป เพื่อให้อาเซียนบรรลุเป้าหมายที่ระบุไว้ในวิสัยทัศน์ฯ

ลักษณะสำคัญ 4 ประการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ใน APSC Blueprint 2025

- การเป็นประชาคมที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ มีค่านิยมร่วมกัน เช่น การส่งเสริมธรรมาภิบาล และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (people - centred)
- การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคง เสถียรภาพ และสันติภาพ สามารถตอบสนองต่อความท้าทายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยยึดหลักการของความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิติ (comprehensive security)
- การรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียนในสถาปัตยกรรมของภูมิภาค (ASEAN centrality) และในการดำเนินความสัมพันธ์กับภาคีภายนอก มีบทบาทที่สร้างสรรค์และมีความรับผิดชอบในเวทีโลก บนพื้นฐานของการมีจุดยืนร่วมกันของอาเซียน (base on an ASEAN common platform) ในประเด็นระหว่างประเทศ
- การมีสถาบันและกลไกอาเซียน รวมถึงสำนักงานเลขาธิการอาเซียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น

APSC Blueprint 2025 แตกต่างจาก APSC Blueprint 2015 ดังนี้

- การส่งเสริมประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง
  - เรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ที่ไม่ได้กล่าวถึงใน APSC Blueprint 2015 แต่ใน APSC Blueprint 2025 ได้ถูกให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
  - การผลิตผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน ผ่านการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา และส่งเสริมให้สถาบันการศึกษา และคลังสมองอาเซียน เพื่อทำการศึกษา วิจัย และตีพิมพ์ ประเด็นปัญหาสำคัญของภูมิภาคและโลก
- อาเซียนกับการเป็นแกนกลางของสถาปัตยกรรมในภูมิภาค เป็นเรื่องใหม่ที่โดดเด่นใน APSC Blueprint 2025 โดยมีมาตรการสำคัญ เช่น
  - การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันสำหรับสถาปัตยกรรมในภูมิภาค
  - ทำให้กลไกความร่วมมือด้านต่างๆ ของอาเซียน ทราบถึงยุทธศาสตร์ร่วมกันของอาเซียน
  - เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน (ASEAN SOM) ต้องมีการหารือและกำหนดยุทธศาสตร์ของอาเซียนต่อประเด็นปัญหาต่างๆ (อาเซียนไม่ได้กำหนดยุทธศาสตร์และทำที่ร่วมกันอย่างเป็นทางการ)
  - ต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนต่อประเทศคู่เจรจา (อาเซียนไม่เคยมียุทธศาสตร์ที่เป็นทางการและชัดเจนต่อมหาอำนาจ)
  - ส่งเสริมทำที่และพูดเป็นเสียงเดียวกันของ ASEAN ในเวทีโลก
  - มีการออกแถลงการณ์ร่วมกันของอาเซียนต่อประเด็นปัญหาต่างๆ

- การเสนอชื่อตัวแทนอาเซียนในตำแหน่งสำคัญๆ ในเวทีโลก
  - การพัฒนาสถาบันและกลไกของอาเซียน
- การปรับปรุงกลไกและสถาบันต่าง ๆ ของอาเซียน เช่น**
- ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งหน่วย หรือกองอาเซียนขึ้นในกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียน
  - ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์หรือสถาบันอาเซียนเฉพาะด้านในประเทศสมาชิกอาเซียน

การจัดทำยุทธศาสตร์ของกลาโหมไทยเพื่อรองรับแผนฯ APSC Blueprint 2025

ในส่วนของกรจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อรองรับแผนฯ APSC 2025 กระทรวงกลาโหมได้ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศในการจัดทำ “แผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน พ.ศ. 2568” (ASEAN Political - Security Community 2025) ขึ้นเพื่อการเตรียมความพร้อมในระดับหน่วยงาน แต่ในด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคง (Security Strategy) กองทัพอากาศควรเพิ่มเติมการดำเนินการ ดังนี้

- 1. การให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง (people - centred)** ด้วยการสนับสนุนการมีส่วนร่วมใน “การรับรู้ ร่วมคิด และร่วมปฏิบัติ” เกี่ยวกับการป้องกันภัยคุกคามไม่ตามแบบที่จะมาพร้อมกับการเปิด AEC โดยกำหนดขอบเขตที่ภาคประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น
    - การพัฒนาพื้นที่การค้าและพื้นที่ชายแดนร่วมกันระหว่างกองทัพ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
    - การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ด้านความมั่นคงระหว่างกองทัพ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในกรณีของการป้องกันสิ่งผิดกฎหมาย แรงงานข้ามชาติ และอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งภาคเอกชน และภาคประชาชน จะเป็นตัวแสดงสำคัญ (Actor) ในเชิงการป้องกัน
    - การจัดตั้งหน่วยงานระดับกรม/ กองที่เชี่ยวชาญด้านอาเซียน ทำหน้าที่เป็นฝ่ายวิชาการของกองทัพ (Track II) ประสานงานและสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานการศึกษาออกกองทัพ ทั้งในและต่างประเทศ ในลักษณะของการเป็นคลังสมองด้านความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Think Tank) เพื่อทำการศึกษา วิจัย และเผยแพร่ข้อมูลวิชาการในประเด็นเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของภูมิภาคและโลก
  - 2. ความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิติ (comprehensive security)** ในการนี้ กองทัพควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถทั้งในส่วนปฏิบัติการ วิชาการ และภาษาต่างประเทศของกำลังพลให้รองรับต่อการเผชิญหน้าและการแก้ปัญหาความมั่นคงไม่ตามแบบร่วมกันกับประชาคมอาเซียน
  - 3. การสร้างจุดยืนร่วมกันหรือเสียงของอาเซียน (base on an ASEAN common platform or ASEAN Voice)** กองทัพควรผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์กลางการประสานความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือ ADMM Plus เช่น ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ให้อาเซียนแสดงบทบาทสำคัญบนพื้นฐานของการมีจุดยืนร่วมกันและเป็นเสียงเดียวกันบนเวทีนานาชาติ...
- อ้างอิง**
- 1) ประภัสสร เทพชาตรี. อาเซียน 2025.
  - 2) สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. แนวทางของกระทรวงกลาโหมในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.
  - 3) กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ASEAN 2025: มุ่งหน้าไปด้วยกัน.

มุมมองต่อนโยบายการปราบปรามยาเสพติดที่ใช้ความรุนแรง กรณี : ฟิลิปปินส์

“หลังจากนายโรดริโก ดูเตร์เต เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 30 มิ.ย.59 นโยบายจัดการยาเสพติดกวาดล้างพ่อค้ายาชั้นเด็ดขาดก็เริ่มต้นขึ้น ตามที่เคยกล่าวไว้ตั้งแต่ก่อนนั่งเก้าอี้ผู้นำประเทศว่าจะลบภาพฟิลิปปินส์จากการเป็นรัฐแห่งยาเสพติด โดยให้ตำรวจไล่ล่าสังหารพ่อค้ายาให้หมดสิ้น ส่วนประชาชนให้ร่วมมือไล่ล่าเด็ดหัวผู้ค้ายา โดยจะมีรางวัลให้”...

จำนวนผู้ถูกสังหารที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในฟิลิปปินส์ นับตั้งแต่ประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตร์เต เข้ารับตำแหน่ง เมื่อ 30 มิ.ย.59 ได้พุ่งแตะราวๆ 2,000 ศพ โดยประชาชนให้การสนับสนุนนโยบายกวาดล้างการค้ายาเสพติด ซึ่งสร้างความวิตกแก่กลุ่มสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ และก่อความกังวลแก่สหรัฐฯ และพันธมิตรของมะนิลา

จากข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์ พบว่าหลังการขึ้นดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตร์เต ได้มีผู้ค้ายาเสพติดและผู้เสพเกือบ 900 คน ถูกสังหารจากปฏิบัติการต่างๆ ของตำรวจ และเพียงช่วงระหว่างวันที่ 1 ก.ค. ถึง 20 ส.ค.59 มีผู้ค้ายาเสพติดและผู้เสพถูกสังหารเพิ่มขึ้น 141 ศพ ภายในระยะเวลาสัปดาห์เดียว ซึ่งทางตำรวจเผยว่ายังมีเหตุวิสามัญฆาตกรรมอื่นๆ ที่ต้องสงสัยเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดอีก 1,100 ศพ ที่ยังไม่ได้รับการจำแนก เนื่องจากอยู่ระหว่างสืบสวนของตำรวจ ซึ่งเท่ากับมีผู้ถูกสังหารไปแล้วราวๆ 2,000 คน

เมื่อ ก.ค.59 เว็บไซต์เดลิเมล์ ได้เปิดเผยภาพ ผู้ต้องสงสัยว่าเป็นพ่อค้ายาถูกยิงเสียชีวิตในกรุงมะนิลา โดยอยู่ในสภาพศีรษะถูกพันมิดด้วยเทปกาวสีเหลือง ขณะที่บนหน้าอกมีป้ายจากกระดาดเขียนว่า “ผมเป็นพ่อค้ายา” และพบศพอื่นที่มีป้ายแบบเดียวกันถูกทิ้งไว้บนร่าง ซึ่งยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นฝีมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือไม่ สิ่งนี้สะท้อนนโยบายการกวาดล้างพ่อค้ายาชั้นเด็ดขาด อันนำมาซึ่งเสียงทักท้วงจากนักสิทธิมนุษยชนและนักกฎหมายที่กลัวว่าความรุนแรงจะทวีขึ้น จนกลายเป็นการวิสามัญฆาตกรรมอย่างเสรีของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยตำรวจฟิลิปปินส์เปิดเผยว่ามีผู้ต้องสงสัยเพียงประมาณ 750 คน ที่ถูกเจ้าหน้าที่วิสามัญฆาตกรรม ขณะที่ผู้เสียชีวิตกว่า 1,000 คน ถูกกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐสังหาร จนถึงขณะนี้ มีพ่อค้ายาเสพติดและผู้เสพยาเสพติดเกือบ 700,000 คน เข้ามอบตัวกับทางการแล้ว

ปัญหายาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอย่างหนักในประเทศฟิลิปปินส์ มีเหตุผลจากมีราคาถูก และผลิตได้ง่าย เช่น ยาเสพติดซาบู หรือ เอส (es) หรือ “crystal meth” ซึ่งเป็นยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีนบริสุทธิ์ที่มีการแพร่ระบาดในฟิลิปปินส์ ซึ่งเสพโดยการต้มควั่นหรือการผสมลงในเครื่องดื่ม ฟิลิปปินส์ถือเป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุด ที่ต่อมาได้แพร่ไปในภูมิภาคต่างๆ ของเอเชีย

นโยบายสงครามกวาดล้างยาเสพติดของนายโรดริโก ดูเตร์เต ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักว่าเป็นการตั้งศาลเตี้ยลงโทษผู้บริสุทธิ์ที่ยังไม่ถูกตั้งข้อกล่าวหา ซึ่งเลขาธิการสหประชาชาติ ออกมากล่าวในเรื่องนี้ และขู่ว่าจะโดดเดี่ยวฟิลิปปินส์จากสหประชาชาติ หลังจากยูเอ็นมองว่าการประกาศสงครามยาเสพติดของเขาถือเป็นการก่ออาชญากรรมร้ายแรงภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกาเองก็แสดงท่าทีที่กังวลต่อเรื่องนี้ นอกจากนี้ นายเอเดร โอลาเลีย เลขาธิการใหญ่ของสหภาพนายความประชาชนแห่งชาติ (ฟิลิปปินส์) ยังออกมาระบุว่าจะต้องหยุดการสังหารผู้คนในลักษณะนี้ การปราบยาเสพติดแบบนี้ต้องยุติ เนื่องจากเป็นการวิสามัญฆาตกรรมแบบรวบรัดต่อผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้เสพยาตามท้องถนนหรือพวกผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยแบบกะทันหันเท่านั้น

ยุคสงครามปราบปรามยาเสพติดของไทย

อดีตนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร ของไทยได้เคยใช้นโยบายการปราบปรามยาเสพติดอย่างเด็ดขาด โดยประกาศทำสงครามยาเสพติดภายในประเทศ ในช่วงดำรงตำแหน่งทางการเมืองระหว่างปี 2544 - 2549 ซึ่งมุ่งจำกัดการใช้เมทแอมเฟตามีนใน 3 เดือน โดยเปลี่ยนการลงโทษสำหรับการติดยาเสพติด การตั้งเป้าหมายการจับ การให้รางวัลข้าราชการของรัฐสำหรับการบรรลุเป้าหมาย การกำจัดผู้ค้าและการปฏิบัติอย่าง “เด็ดขาด” ซึ่งใน 3 เดือนแรก กลุ่มสิทธิมนุษยชน (Human Right Watch) รายงานว่ามีผู้เสียชีวิต 2,275 คน และมีจำนวนมากถูกสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม ซึ่งรัฐบาลรณรงค์นโยบายดังกล่าวผ่านการประกาศการจับกุม การยึดและสถิติเสียชีวิตรายวัน ซึ่งแนวทางการกวาดล้างยาเสพติดของทักษิณถูกประชาชนนานาชาติประณามอย่างกว้างขวาง และหลังจากมาตรการเหล่านี้ผ่านไป ปัญหายาเสพติดก็ยังคงอยู่ แสดงให้เห็นว่าผลการปราบปรามสามารถลดปัญหาได้ชั่วคราวเท่านั้น

หลังการรัฐประหารปี 2549 คณะทหารผู้ยึดอำนาจการปกครองสั่งการสืบสวนการรณรงค์ต้านยาเสพติดอีกชุดที่มีอดีตอัยการสูงสุด คณิศ ญ นคร เป็นประธานคณะกรรมการสืบสวนพิเศษ คณะกรรมการพบว่าผู้ที่ถูกฆ่ามากถึง 1,400 คน จาก 2,500 คน และไม่มี ความเชื่อมโยงกับยาเสพติด

นโยบายเร่งด่วนของไทยในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

พลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขในสังกัดกระทรวงยุติธรรม มี 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการป้องกัน ปราบปรามยาเสพติด 2) ด้านการฟื้นฟู 3) ด้านการรณรงค์ ป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติด

และกระทรวงยุติธรรม ได้จัดทำ Roadmap เพื่อรองรับการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลมีแผนงานที่เกี่ยวข้อง 7 ประการ ดังนี้ 1) แผนงานการกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดซึ่งกำหนดให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ โดยให้มีการทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ กฎหมาย และ การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ 2) การป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด เน้นรณรงค์ส่งเสริมในการป้องกันกลุ่มเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ปฐมวัยทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา 3) การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทั้งในระบบสมัครใจ ระบบบังคับ บำบัด ระบบต้องโทษ เน้นการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด การพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ติดยาเสพติดของประเทศ การพัฒนาบุคลากร รวมถึง การขับเคลื่อนกับหน่วยงานต่างๆ ในแบบบูรณาการ 4) การปราบปราม และการบังคับใช้กฎหมาย เน้นการบูรณาการการปราบปรามยาเสพติด โดยร่วมมือกับสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย โดยใช้มาตรการทางอาญาและการติดตามเส้นทางทางการเงิน ยึด และอายัดทรัพย์ 5) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เน้นการจัดทำประมวลพระราชบัญญัติ

ยาเสพติด โดยการทบทวนกฎหมายกับยาเสพติดทั้งหมด 6) ความร่วมมือระหว่างประเทศ เน้นการพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในกลุ่มประเทศอาเซียน UNODC UN และองค์การระหว่างประเทศ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 7) การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ เน้นการบริหารจัดการในระบบงบประมาณ ระบบติดตามและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร รวมถึงการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งนี้ การทำความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวจะนำไปสู่การปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมและเป็นไปตามเป้าหมายความสำเร็จที่วางไว้

ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้กำหนดมาตรการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด 5 มาตรการ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติการในระยะสั้นตาม คำสั่ง คสช. ที่ 41/2557 ลงวันที่ 31 พ.ค.57 ซึ่งเป็นคำสั่งที่มีเจตนารมณ์ในการมุ่งแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้ 1) มาตรการควบคุมแนวชายแดน 2) มาตรการควบคุมเจ้าหน้าที่รัฐมิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 3) มาตรการควบคุมการค้าฯ ในเรือนจำ 4) มาตรการควบคุมพื้นที่การค้าฯ รุนแรง 5) มาตรการควบคุมพื้นที่เสี่ยงและ ปักจี้เสี่ยง เป็นการปฏิบัติการให้ทุกจังหวัดมีกองกำลังทั้งหน่วยพลเรือน ตำรวจ และทหาร รับผิดชอบปฏิบัติการเพื่อป้องกันปักจี้เสี่ยงในพื้นที่ และดำเนินการด้านข้อมูลการข่าว

วิเคราะห์การแก้ปัญหาและแนวทางในอนาคต

1. การออกนโยบายสาธารณะที่ใช้มาตรการรุนแรงในการแก้ปัญหาดังเช่นของไทยในอดีตและฟิลิปปินส์ในปัจจุบันก่อให้เกิดผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน จึงควรถูกประเมินอย่างละเอียดเพราะไม่ใช่แต่ผลกระทบภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังมีแรงบีบจากสังคมโลกภายนอกอีกด้วย ส่งผลกระทบต่อประเทศในเวทีนานาชาติ

2. การปล่อยให้ปัญหายาเสพติดลุกลามที่ควบคุมได้ยากจนกลายเป็นเงื่อนงำที่ทำให้ประชาชนให้การยอมรับในการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เพียงเพื่อต้องการหยุดให้ได้อย่างฉับพลันและคาดหวังว่าจะเกิดผลลัพธ์ในทางที่ดีนั้น ในทางกลับกันย่อมก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงตามมา การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาคือต้องรัดกุม มีหลักกฎหมายและขอบเขต มิฉะนั้นอาจทำให้บ้านเมืองไร้เสถียรภาพได้ โดยเฉพาะอาจถูกฟ้องร้องกลายเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ

3. ประเทศไทยได้ปรับนโยบายการแก้ปัญหายาเสพติดแบบครอบคลุมที่แก้ปัญหาที่รากเหง้าของปัญหา จนถึงมาตรการปราบปรามมากขึ้น ตามหลักการของกฎหมายและหลักมนุษยธรรม

4. กองทัพไทย ยังคงมีส่วนร่วมและสนับสนุนการแก้ปัญหายาเสพติดของประเทศทั้งการป้องกันและปราบปราม จึงต้องเพิ่มบทบาทในการแก้ปัญหาดังแต่ต้นเหตุ โดยพิจารณาตาม Roadmap ของกระทรวงยุติธรรมนำมาประกอบ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม โดยเฉพาะสังคมในชนบท และชายแดนที่กองทัพเป็นผู้รับผิดชอบที่สำคัญ

อ้างอิง

- 1) <http://www.manager.co.th>
- 2) <http://www.tnamcot.com>

PHILIPPINES กับ การเจรจาสันติภาพในมินดาเนา ภายใต้รัฐบาล Rodrigo Duterte

ประเทศฟิลิปปินส์มีปัญหาการแบ่งแยกดินแดนภาคใต้มานานหลายทศวรรษ โดยเฉพาะในเขตปกครองตนเองมุสลิมมินดาเนา (Autonomous Region in Muslim Mindanao: ARMM) ซึ่งเป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศ และประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม ในศตวรรษที่ 16 ภายหลังจากถูกสเปนยึดครอง ความพยายามเผยแพร่วัฒนธรรมและศาสนาของสเปนทำให้เกิดการต่อต้าน จากชนพื้นเมือง กระทั่งเกิดการรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมและการแยกตัวเป็นอิสระจากรัฐบาลฟิลิปปินส์ ที่ยืงนานวัน ความรุนแรงของสถานการณ์ก็ยิ่งมากขึ้น กระทั่งนำไปสู่กระบวนการการเจรจาสันติภาพหลายครั้งที่จบลงอย่างล้มเหลว และหยุดชะงักลง กระทั่งมาถึงยุคของประธานาธิบดีคนปัจจุบัน นโยบายการสร้างสันติภาพบริเวณหมู่เกาะมินดาเนาในสไตล์ของ Duterte จะนำฟิลิปปินส์ ไปสู่สันติภาพได้อย่างที่ตั้งใจหรือไม่.....ต้องติดตาม

๑ บทนำ

ประเทศฟิลิปปินส์ นับว่าเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางศาสนา ไม่ต่างจากประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่สำหรับศาสนาหลักของประเทศ คือ ศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก ซึ่งเป็นผลจากการตกเป็นอาณานิคมของสเปนกว่า 300 ปี แต่ศาสนาคริสต์ก็ไม่อาจขยายอิทธิพลครอบคลุมทั้งประเทศ โดยเฉพาะในหมู่เกาะมินดาเนา ที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม กระทั่งฟิลิปปินส์ได้รับเอกราช บทบาทในการปกครองประเทศก็อยู่ภายใต้การบริหารของรัฐบาลที่เป็นชาวคริสต์ จึงทำให้ชาวมุสลิมในพื้นที่ตอนใต้กลายเป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศที่ไม่มีอำนาจทางการเมืองในรัฐบาลกลาง อีกทั้งรัฐบาลยังได้ส่งชาวคริสต์เข้าไปอาศัยในเกาะมินดาเนา เพื่อกลืนวัฒนธรรมและจัดสรรทรัพยากร จึงสร้างความไม่พอใจต่อชาวมุสลิมท้องถิ่น เพราะทำให้รู้สึกที่ชาวคริสต์เข้ามาแย่งพื้นที่ทำกิน และทำลายวัฒนธรรม บวกกับความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลให้การสนับสนุนสถานภาพทางเศรษฐกิจที่ดีแก่ชาวคริสต์ ขณะที่มุสลิมท้องถิ่น กลับมีภาวะเศรษฐกิจฝืดเคืองยิ่งทำให้เกิดความไม่พอใจและเข้าใจว่ารัฐบาลเข้าข้างชาวคริสต์เพียงจนนำไปสู่ความบาดหมางและสู้รบกันระหว่าง ชนสองศาสนา กระทั่งเกิดการรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม และการแยกตัวเป็นอิสระจากรัฐบาลฟิลิปปินส์

๒ กลุ่มก่อการร้าย/แบ่งแยกดินแดนในหมู่เกาะมินดาเนา ประเทศฟิลิปปินส์ ปัจจุบันแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

1. กลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดน (secessionist movement)

1.1 แนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติโมโร (Moro National Liberation Front: MNLF) ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2512 เป็นองค์กรทางการเมืองที่เรียกร้องเอกราชให้ชาติโมโร มีอำนาจในหมู่เกาะมินดาเนา นำโดย Nur Misuari การต่อสู้ของกลุ่มนี้เป็นต่อสู้เชิงแนวทางอิสลามกลุ่มแรกของฟิลิปปินส์ เคยมีการเจรจาสันติภาพกับรัฐบาลแต่ไม่สำเร็จ จึงทำให้การสู้รบดำเนินต่อไป กระทั่ง พ.ศ. 2529

การเจรจาสันติภาพจึงสำเร็จ โดยรัฐบาลยินยอมให้จัดตั้งเขตปกครองตนเองมุสลิมมินดาเนา (ARMM) ขึ้น

1.2 แนวร่วมปลดปล่อยอิสลามโมโร (Moro Islamic Liberation Front: MILF) แยกตัวออกมาจากกลุ่ม MNLF เมื่อ พ.ศ. 2524 มีที่ตั้งอยู่บริเวณ “บังซาโมโร” ครอบคลุมทางใต้ของมินดาเนา มีผู้นำ คือ ฮัดยี มูรัต อิบราฮิม

2. กลุ่มก่อการร้าย (terrorist group)

อาบูไซยาฟ (Abu Sayyaf Group: ASG) อยู่ในเขต “บังซาโมโร” บริเวณโกโล บาซิลัน และมินดาเนา ก่อการร้ายด้วยการวางระเบิด และลอบสังหาร เพื่อจัดตั้งรัฐอิสลามในมินดาเนา ตะวันตกและหมู่เกาะซูลู แต่หลังจากอยู่ภายใต้การนำของ Khadaffy Janjalani ผู้นำคนปัจจุบัน วัตถุประสงค์ก็เปลี่ยนแปลงไปเป็นการลักพาตัว และเรียกค่าไถ่คุ้มครอง

3. กลุ่มคอมมิวนิสต์ (communist insurgency)

พรรคคอมมิวนิสต์ฟิลิปปินส์ (CPP) โดยมีกองทัพประชาชนใหม่ (NEW PEOPLE ARMY: NPA) เป็นกองกำลังติดอาวุธของพรรคฯ จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2512 มีนาย Armando Liwanag เป็นประธานพรรค และมีนาย Jose Maria Sison ที่ลี้ภัยอยู่ในเนเธอร์แลนด์เป็นผู้ก่อตั้งและอยู่เบื้องหลัง การบริหารงานของพรรคฯ ปฏิบัติการของ CPP ที่ผ่านมา มักเป็นการโจมตีเจ้าหน้าที่ความมั่นคง การวางระเบิดชุกกรโซก เรียกค่าไถ่คุ้มครอง รวมถึงการสังหารทหารสหรัฐฯ เพื่อต่อต้านการคงฐานทัพของสหรัฐฯ ในฟิลิปปินส์

@ กลไกการเจรจาสันติภาพในมินดาเนา

กฎหมายพื้นฐานบังซามอโร

ในช่วงกลางปี 2557 ร่างกฎหมายพื้นฐานบังซามอโร ที่พัฒนาจากกรอบข้อตกลงบังซามอโร (Framework Agreement on the Bangsamoro) ระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์กับกลุ่ม MILF ได้ถูกร่างเป็น กฎหมายโดยคณะกรรมการเปลี่ยนผ่านบังซามอโร เพื่อใช้เป็นกฎหมาย ในการก่อตั้งรัฐบาล และกำหนดอำนาจในการปกครอง ภายใต้หน่วย ปกครองใหม่ที่เรียกว่า “บังซามอโร” แทน “เขตปกครองตนเอง มุสลิมมินดาเนา”

ต่อมาในเดือนกันยายน 2557 รัฐบาลฟิลิปปินส์ภายใต้ การนำของประธานาธิบดีอากิโน ที่ 3 ได้เสนอกฎหมายดังกล่าวต่อ รัฐสภาฟิลิปปินส์ด้วยตนเอง เพื่อให้รัฐสภาพิจารณา กระทั่งปัจจุบัน อยู่ในกระบวนการ Public Hearing เพื่อรับฟังและปรับปรุงร่างกฎหมาย จากภาคประชาชน

คณะกรรมการเปลี่ยนผ่านบังซามอโร (The Bangsamoro Transition Commission: BTC) เป็นกลไกการขับเคลื่อนการร่าง กฎหมายพื้นฐาน บังซามอโร ประกอบด้วย สมาชิก 15 คน ทั้งหมด เป็นคนที่มีถิ่นที่อยู่ในบังซามอโร ทั้งหญิงและชาย เป็นตัวแทนจาก กลุ่มต่างๆ ทั้งมุสลิม คริสเตียน และคนพื้นเมือง โดยสมาชิก 7 คน ได้รับการคัดสรรจากคณะรัฐบาล ส่วนอีก 8 คน เป็น สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจาก MILF คณะกรรมการฯ ดังกล่าวมีหน้าที่ร่างกฎหมาย พื้นฐานบังซามอโร และสนับสนุนการจัดตั้งรัฐบาลบังซามอโร ชั่วคราว จนกว่าจะมีการเลือกตั้งในปี 2559 นอกจากนี้ การมีคณะกรรมการ เปลี่ยนผ่านบังซามอโร เป็นช่องทางที่ทำให้เกิดพื้นที่การพูดคุยมากขึ้น ระหว่าง กลุ่มขบวนการต่าง ๆ ในมินดาเนา

@ Duterte กับการดำเนินการเจรจาสันติภาพในมินดาเนา

จากนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงว่า “เราจะแก้ไขข้อผิดพลาด ที่เป็นความอยุติธรรมทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับชาวโมโร” หลังการเข้าพิธีสาบานตนรับตำแหน่งประธานาธิบดีฯ ของนายโรดริโก ดูเตร์เต การขับเคลื่อนนโยบายการสร้างสันติภาพภายในประเทศ โดยเฉพาะการเจรจาสันติภาพกับกลุ่มก่อความไม่สงบบริเวณหมู่เกาะ มินดาเนา ที่ยึดเยื้อมานานหลายสิบปี จึงถูกขับเคลื่อนไปแล้ว ดังนี้

- การเจรจาสันติภาพกับพรรคคอมมิวนิสต์ฟิลิปปินส์ (CPP) ซึ่งมีพิธีลงนามข้อตกลงหยุดยิงอย่างไม่มีกำหนดเพื่อยุติการสู้รบ เมื่อ วันที่ 26 สิงหาคม 2559 ณ กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์ การลงนาม ดังกล่าวเป็นหนึ่งในวิธีการลดข้อขัดแย้งที่นานกว่า 5 ทศวรรษ และ คร่าชีวิตผู้คนไปกว่าแสนราย

ในแถลงการณ์ร่วมทั้ง 2 ฝ่าย เห็นพ้องในการนิรโทษกรรม แก่ นักโทษทางการเมือง การเร่งกระบวนการสันติภาพให้เร็วขึ้น โดยการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจให้สำเร็จภายใน 6 เดือน ก่อนที่จะปฏิรูป การเมือง - รัฐธรรมนูญ และทำข้อตกลงว่าด้วยการยุติการต่อสู้ด้วย อาวุธ โดยหวังว่า ข้อตกลงหยุดยิงฯ นี้ จะนำไปสู่ข้อตกลงสันติภาพ ในที่สุด

- การเจรจากับกลุ่มแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติโมโร (MNLF) เมื่อ 13 สิงหาคม 2559 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เพื่อหารือกันเกี่ยวกับรายละเอียดของแผนดำเนินการสันติภาพ และ ยุติความรุนแรงนานหลายทศวรรษ การเจรจา ครั้งนี้ จึงเป็นการรื้อฟื้น ข้อตกลงสันติภาพระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์กับกลุ่ม MNLF ที่ลงนาม ร่วมกันเมื่อปี 2557 ซึ่งกลุ่ม MNLF มีเงื่อนไขจะวางอาวุธก็ต่อเมื่อ มีการผ่านกฎหมายกำหนดพื้นที่ปกครองตนเองในมินดาเนา และ รัฐบาลส่วนภูมิภาคได้รับเลือกตั้งในปี 2559 แต่ข้อตกลงฯ นี้หยุดชะงัก ลงเมื่อปี 2558

- อาบูไซยาฟ (Abu Sayyaf Group: ASG) เป็นกลุ่มก่อการร้าย ที่เล็กที่สุดแต่หัวรุนแรงที่สุด และยังไม่ยอมลงนามเจรจาสันติภาพ กับรัฐบาลฟิลิปปินส์ กระทั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และผู้บัญชาการกองทัพอากาศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย บรรลุ ข้อตกลงที่จะจัดตั้งกองกำลังผสมทางทะเลเพื่อปฏิบัติการลาดตระเวน ทางทะเลในพื้นที่ทะเลซูลูร่วมกัน โดยเน้นการรับมือ กับภัยคุกคาม อาชญากรรมในเส้นทางเดินเรือที่สำคัญ การยับยั้ง กลุ่มอาบูไซยาฟ และอาชญากรรมข้ามเขตแดนทางทะเลอื่น ๆ ด้วย

@ กลไกเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างและกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกทางการเมืองโดยเฉพาะ อย่างยิ่งในกลุ่มชาวโมโรเกี่ยวกับการบรรลุถึงสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง การให้สิทธิทางการเมืองโดยเสมอภาค การเคารพ ประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในพื้นที่ การยุติการต่อสู้และการฆ่า ล้างเผ่าพันธุ์ ร่วมกับกระบวนการเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลและ MILF

@ ข้อคิดเห็นสำหรับกองทัพไทย

จากกรณีการเจรจาสันติภาพของฟิลิปปินส์ จะเห็นว่าการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการเปลี่ยนผ่านฯ เป็น ตัวอย่างของกลไกที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาแบบ Bottom up ที่น่าสนใจ เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากคณะกรรมการฯ ทั้งหมดเป็นคนในหมู่เกาะ มินดาเนา จึงเข้าใจสภาพปัญหาได้ดี ข้อกฎหมายที่ร่างขึ้นจึงอาจจะ สอดคล้อง กับวิถีชีวิตและความต้องการของคนในพื้นที่มากกว่าการ จัดการโดยคนภายนอก รัฐบาลและกองทัพไทยจึงอาจนำกรณีศึกษานี้ มาปรับใช้ต่อการแก้ปัญหาความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับการ “แสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง” จากบริบททางสังคมและ วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างทางศาสนา เชื้อชาติ ประวัติศาสตร์ คล้ายคลึงกับปัญหาในมินดาเนา แต่ระดับปัญหายังไม่รุนแรงเท่านั้น...

อ้างอิง

- 1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย. ฝ่ายกบฏมุสลิมเริ่มเจรจาสันติภาพ กับรัฐบาลอีกครั้งหนึ่งในมาเลเซีย. 14 สิงหาคม 2559.
- 2) ASEAN Watch. ฟิลิปปินส์ มาเลเซียและอินโดนีเซียร่วมตั้งกองกำลังผสมรักษา ความสงบเขตแดนทางทะเลฟิลิปปินส์ 14 – 30 มิถุนายน 2559.
- 3) Philippine leader rejects emergency power vs extremists. 31 สิงหาคม 2559.
- 4) ผู้จัดการ ออนไลน์. ฟิลิปปินส์-กบฏมุสลิม เริ่ม “เจรจาสันติภาพ” รอบใหม่ภายใต้ รม.ดูเตร์เต. 31 สิงหาคม 2559.
Source: <http://www.manager.co.th/China/ViewNews>.
- 5) สำนักข่าวไทย. ผู้นำฟิลิปปินส์เผยแผนพบกบฏมุสลิมหนักคดี. 31 สิงหาคม 2559.
Source: <http://www.tnamcot.com>

Safety Zone ในบริบทของการเจรจาสันติภาพใน 3 จว.ชต.

“การเริ่มต้นสร้างสันติภาพ.....จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับสันติภาพ และความขัดแย้งเสียก่อน จึงค่อยมาเรียนรู้เรื่องกระบวนการ.....”

Norbert Ropers....

บทนำ

การพูดคุยเป็นหนึ่งในกระบวนการสันติภาพ (Peace Process) ที่เป็นความพยายามย้ายการต่อสู้ จาก “สนามรบ” ขึ้นสู่ “โต๊ะเจรจา” ซึ่งจะเป็นหนทางที่จะทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย (win-win solution) และมีส่วนในการปกป้องสิทธิมนุษยชนของประชาชนในพื้นที่จากปฏิบัติการของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยความหวังว่าอย่างน้อยก็จะสามารถลดทอนความรุนแรงลงได้บ้างหรืออาจขยายผลสู่ข้อตกลง การเกิดสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และถึงแม้ว่าการพูดคุยดังกล่าวจะยังไม่มีข้อตกลงใดๆ แต่พบว่าบรรยากาศในการพูดคุยเอื้อต่อการสร้างบรรยากาศที่ดีมีความพยายามในการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันเพื่อเอื้อต่อการพูดคุยในขั้นตอนต่อไป ซึ่งถือเป็นก้าวแรกที่สำคัญก่อนการพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ

Dr.Norbert Ropers ผู้อำนวยการมูลนิธิ Berghof Peace Support นักวิชาการชาวเยอรมัน ผู้ผ่านประสบการณ์งานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพในประเทศแถบเอเชียมากกว่า 1 ทศวรรษ ได้เคยกล่าวถึง “กระบวนการสันติภาพ” ผ่านทฤษฎีและประสบการณ์การทำงานโดยได้เชื่อมโยงถึงกระบวนการเจรจาสันติภาพใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ของไทยไว้ว่า

กระบวนการสันติภาพ มักเกิดขึ้นเมื่อความขัดแย้งรุนแรงเกิดขึ้นยืดเยื้ออย่างไม่อาจคาดเดาได้ว่าจะสิ้นสุดเมื่อใด ซึ่งสามารถอธิบายถึงการได้มาซึ่งการเจรจาทางออกด้วยแนวคิดสำคัญ 3 แนวคิด คือ

แนวคิดที่หนึ่ง เป็นแนวคิดที่เป็นจริง คือ คู่ขัดแย้งทั้ง 2 ฝ่ายถึงจุดสะบักสะบอม สู้ออกไปไม่เห็นทางชนะ อยู่ในภาวะ Dead lock มองไม่เห็นทางชนะในหนทางนี้แล้ว เช่น กรณีสงคราม 30 ปีของชูดานเหนือกับชูดานใต้ ซึ่งทั้ง 2 ประเทศได้รับความเสียหายจากสงครามทั้งคู่ สุดท้ายชูดานใต้ก็ประกาศเอกราชเป็นประเทศชูดานใต้ได้

แนวคิดที่สอง คือ แนวคิดหน้าต่างแห่งโอกาส (Window of opportunity) ซึ่งอาจมาพร้อมกับรัฐบาลใหม่ที่มุ่งมั่นจะแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้น หรือฝ่ายขบวนการต่อสู้เปลี่ยนใจ หรือเกิดจากอิทธิพลภายนอกที่ต้องการหยุดความขัดแย้ง และหาหนทางแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้น เช่น กรณีเขตปกครองพิเศษอาเงาะห์ ประเทศอินโดนีเซีย ประสบภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ ทำให้ขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราช อาเงาะห์ (Gerakan Aceh Merdeka: GAM) หยุดการต่อสู้กับรัฐบาลอินโดนีเซีย และยอมเปิดการเจรจาโดยมีองค์กรระหว่างประเทศ เป็นคนกลาง เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ที่ประสบภัยพร้อมกับการเจรจาเพื่อสันติภาพในอาเงาะห์

แนวคิดที่สาม เป็นความมุ่งมั่นทางการเมืองของภาคประชาสังคม ซึ่งปฏิเสธการใช้ความรุนแรง เกิดเป็นการรวมกลุ่มขึ้นมารณรงค์หาแนวทางการแก้ปัญหาให้สำเร็จ ซึ่งในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของไทยก็มีความพยายามใช้แนวคิดนี้กันอยู่

แนวทางการสร้างสันติภาพจะเกิดขึ้นได้ต้องมีการขับเคลื่อนจากหลายระดับ เป็นการปรับเปลี่ยนท่าทีของทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และประชาชน เมื่อมาดูในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีคำถามว่า สถานการณ์เดินมาถึงจุดเปลี่ยนของความขัดแย้งหรือยัง หากถึงจุดเปลี่ยนแล้ว ก็จะไปถึงขั้นตอนก่อนการเจรจา จากนั้นจึงจะก้าวสู่ขั้นของการเจรจาดังจริง ๆ และขั้นการตกลงทางการเมือง ซึ่งทั้งหมดเป็นเพียงแค่จุดเริ่มของกระบวนการสันติภาพเท่านั้น ซึ่งในระหว่างทางของกระบวนการมักพบปัญหาเรื่องข้อตกลงที่มีการตีความแตกต่างกัน ทำให้เกิดความไม่เห็นด้วยในข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งหลังจากนั้นอาจมีความรุนแรงเกิดขึ้นตามมาอีกก็เป็นได้

หากจะศึกษาถึงกระบวนการสันติภาพ กรณีที่น่าสนใจกรณีหนึ่งคือ กระบวนการสันติภาพในไอร์แลนด์เหนือ ซึ่งกลุ่มนักวิชาการที่ทำงานแก้ปัญหาความขัดแย้ง ได้สร้างกรอบแนวคิดของกระบวนการสันติภาพ ที่มีองค์ประกอบสำคัญ 10 ขั้นตอน คือ

- หนึ่ง** ผู้เข้าร่วมกระบวนการต้องรวมถึงคู่ขัดแย้งที่นิยมความรุนแรง
- สอง** ต้องยอมรับว่าระหว่างทางของการเจรจาย่อมมีความรุนแรงเกิดขึ้น
- สาม** จะต้องมี การให้และรับในเวลาเดียวกัน กล่าวคือจะต้องมีการแลกเปลี่ยนกัน ไม่มีกระบวนการสันติภาพที่ไหนที่แต่ละฝ่ายจะได้สิ่งที่ต้องการทั้งหมด
- สี่** ผู้มีอำนาจทั้งสองฝ่ายจะต้องขยายความคิดให้กับประชาชนในพื้นที่ขัดแย้งด้วย ไม่ใช่บริหารเองโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- ห้า** จะต้องบูรณาการกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบทั้งหมดให้กลับคืนสู่สังคมโดยปกติได้ ไม่ถูกกล่าวหาหรือตีตราว่าเป็นสาเหตุแห่งความรุนแรง
- หก** จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งเพิ่มขึ้นอีก แล้วเข้าไปจัดการป้องกัน
- เจ็ด** จะต้องพัฒนาพื้นที่ขัดแย้งในด้านต่าง ๆ
- แปด** จะต้องดำรงไว้ในเรื่องความยุติธรรม เพราะเป็นไปไม่ได้ที่สันติภาพจะเกิดขึ้นท่ามกลางความยุติธรรมที่ยังดำรงอยู่
- เก้า** จะต้องเฝ้าระวังการใช้ความรุนแรง และปัญหาการเมืองในพื้นที่
- สิบ** จะต้องใช้เอกลักษณ์ในพื้นที่มาช่วยจัดการปัญหา

การนำมอธิบายในกรณีของประเทศไทย

กระบวนการเจรจาเพื่อสันติภาพใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) เริ่มต้นมาตั้งแต่ พ.ศ. 2556 โดยมีมาเลเซียเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเจรจาระหว่างรัฐบาลไทยกับขบวนการแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติมลายูปัตตานี หรือ BRN กระทั่งเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559 ในการพูดคุย ณ มาเลเซีย ระหว่างผู้แทนจากทางการไทยกับกลุ่มมาราปาตานี ซึ่งเป็นองค์กรร่วมที่ BRN ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นแกนกลางในการเจรจากับทางการไทย กลุ่มมาราปาตานี ได้ยื่นข้อเสนอต่อรัฐบาลไทย 3 เรื่อง คือ 1) การกำหนดให้การพูดคุยเพื่อสันติสุขเป็นวาระแห่งชาติ 2) การยอมรับสถานะของมาราปาตานี และ 3) การให้ความคุ้มครองทางกฎหมายแก่ผู้เข้าร่วมการพูดคุยของฝ่ายตน ส่วนทางรัฐบาลไทยได้ขอให้กลุ่มมาราปาตานีเห็นด้วยในเรื่องต่อไปนี้ 1) การจัดตั้งเขตปลอดภัย (Safety zone) เพื่อการนำร่องในกระบวนการสันติภาพ 2) การพัฒนาในพื้นที่ปลอดภัยเพื่อคุณภาพชีวิต และ 3) การให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย ขณะที่ประชาชนในพื้นที่อำเภอบาเจาะและอำเภอเจาะไอร้องก็ได้เรียกร้องการจัดตั้งเขตพื้นที่ปลอดภัย ซึ่งทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่าย BRN ได้รับทราบข้อเรียกร้องนี้แล้วเช่นกัน

ผลจากการเจรจา ครั้งนั้นอนุমানได้ว่า กระบวนการเจรจาเพื่อสันติภาพใน 3 จชต. กำลังดำเนินอยู่ในกรอบของกระบวนการสันติภาพขั้นตอนที่ 4 - 5 ที่มีการรับฟังและยื่นข้อเสนอของกันและกัน รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อผู้ได้รับผลกระทบจากทุกฝ่าย แม้ว่าข้อเสนอทั้งหมดจะยังไม่สามารถยอมรับได้ทุกข้อ เช่น ความพยายามในการกำหนดเขตพื้นที่ปลอดภัย ซึ่งไม่สามารถประกาศได้โดยฝ่ายใดฝ่ายเดียว

แนวคิดพื้นฐานในการกำหนดพื้นที่ปลอดภัย

พื้นที่ปลอดภัย ในภาษาอังกฤษอาจเรียกแตกต่างกันไป เช่น peace zones, safe zones, demilitarized zones, protected zones และ safety zone ขึ้นอยู่กับการกำหนดนิยามในแต่ละบริบทของเป้าหมายและความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ โดยมีความหมายกว้าง

และขอบเขตการทำงานมากกว่า “พื้นที่หยุดยิง” เนื่องจากพื้นที่หยุดยิงต้องมีการข้อตกลงชัดเจน และอาจเป็นเพียงส่วนหนึ่งของพื้นที่ปลอดภัย เมื่อพิจารณาเรื่องพื้นที่ปลอดภัย ข้อสำคัญในการจัดทำข้อเสนอเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจให้กับคู่ขัดแย้งหลักทุกฝ่ายรวมถึงประชาชนในพื้นที่ ความหมายของ “พื้นที่ปลอดภัย” (Safety Zone) จึงหมายถึง พื้นที่ที่ปราศจากความรุนแรงในพื้นที่ขัดแย้งที่ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การกำหนดขอบเขตพื้นที่ที่เราารู้สึกปลอดภัยทางกายภาพเท่านั้น แต่รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมของผู้คนในพื้นที่นั้นๆ ให้เอื้อต่อการสร้างความปลอดภัยและความสบายใจในการดำเนินชีวิตและการแสดงความคิดเห็นด้วย

เมื่อนำมาผูกโยงกับแนวคิดของ ดร.นอร์เบิร์ต ว่าการเจรจาสันติภาพจะเกิดขึ้นเมื่อภาคประชาสังคมปฏิเสธความรุนแรงและรวมตัวกันเพื่อหาทางแก้ปัญหา ในกรณีของ 3 จชต. จึงเป็นสถานการณ์หนึ่งที่อยู่ภายใต้แนวคิดนี้เพราะภายหลังจากกระบวนการพูดคุยสันติภาพ แม้เหตุการณ์ความขัดแย้งในพื้นที่จะมีแนวโน้มลดลงแต่ความขัดแย้งก็ยังคงดำรงอยู่ และผลกระทบส่วนใหญ่ยังคงอยู่กับประชาชนในพื้นที่ ประชาชนและภาคประชาสังคมจึงยกประเด็นความปลอดภัยของประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องมาร่วมกันหาทางออกด้วยสันติวิธี โดยการเสนอให้มีพื้นที่ปลอดภัย หรือ Safety Zone ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยและความสบายใจในการดำเนินชีวิต

กระทั่งล่าสุดเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2559 การเจรจาระหว่างตัวแทนกลุ่มมาราปาตานีกับทางการไทยที่ประเทศมาเลเซีย ได้มีการพิจารณาถึงโอกาสในการสร้าง Safety Zone ที่เป็นรูปธรรมและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย ซึ่งหากทั้งสองฝ่ายเห็นชอบในกรอบการพูดคุยร่วมกันแล้ว กระบวนการสันติภาพก็จะเดินหน้าต่อไปได้ และก็จะส่งผลให้ความรุนแรงลดลงและร่วมกันสร้างพื้นที่ปลอดภัยที่เป็นรูปธรรมและกระบวนการสันติภาพยกระดับสู่ขั้นตอนที่ 6

ข้อคิดเห็นสำหรับกองทัพไทย

การจะผลักดันให้ข้อเสนอนี้ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย สิ่งสำคัญที่จะต้องทำ คือ (1) การจัดทำคู่มือและการอบรมเพื่อทำความเข้าใจวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และความศรัทธาของคนในพื้นที่ให้กับบุคลากรของกองทัพที่ต้องเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ (2) การสร้างมาตรการเพิ่มความไว้วางใจต่อข้อเสนอด้วยความผิดพลาดในอดีต (3) การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และรับฟังความต้องการจากภาคประชาสังคมเพื่อสร้างแนวร่วมในการผลักดันให้กลุ่มผู้เห็นต่าง (กลุ่มมาราปาตานี) เข้ามาร่วมพูดคุยหาทางออกร่วมกัน และ (4) การยอมรับว่าในระหว่างกระบวนการเจรจาสันติภาพนั้นย่อมมีความรุนแรงเกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติ และข้อเสนอของแต่ละฝ่ายจะไม่มีใครได้หรือต้องให้ทั้งหมด ดังนั้นกระบวนการเจรจาสันติภาพใน 3 จชต. จึงจะขยับเข้าใกล้ความสำเร็จมากขึ้น...

อ้างอิง

- 1) ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี. (2559). 19 ประเด็นกับความแปรปรวนที่เป็นพิษ: บทวิเคราะห์สถานการณ์ชายแดนใต้ในวันที่สภาวะคงที่กำลังเปลี่ยนไป.
- 2) ศูนย์เฝ้าระวัง สถานการณ์ภาคใต้ สถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี (2559). ข้อเสนอเชิงนโยบาย “พื้นที่สาธารณะปลอดภัยสำหรับผู้หญิงชายแดนใต้”. สืบค้นจาก <http://deepsouthwatch.org>

นัยยะเอกภาพของอาเซียนจากการประชุมสุดยอดอาเซียน - จีน ครั้งที่ 19 เพื่อเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบ 25 ปี ความสัมพันธ์อาเซียน - จีน ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

“เมื่อวันที่ 7 ก.ย.59 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี พร้อมด้วยผู้นำอาเซียนและนายกรัฐมนตรี หลี เค่อเฉียง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน - จีน ครั้งที่ 19 เพื่อเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบ 25 ปี ความสัมพันธ์อาเซียน - จีน ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย การประชุมสุดยอดอาเซียน - จีน ครั้งที่ 19 การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน - จีน สมัยพิเศษ การประชุมสุดยอดอาเซียน - จีน ว่าด้วยความร่วมมือในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต และการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างอาเซียน - จีน”...

การประชุมในครั้งนี้ นับเป็นโอกาสพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในระยะยาว ซึ่งไทยเชื่อมั่นว่าจีนจะสนับสนุนความพยายามของอาเซียนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการสร้างประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็งและมีเอกภาพ และการพัฒนาโครงสร้างสถาปัตยกรรมภูมิภาคที่มีอาเซียนเป็นแกนกลาง เพื่อประโยชน์ต่อสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรือง ของภูมิภาคโดยรวมอาเซียน - จีนสามารถเพิ่มพูนความร่วมมือในประเด็น ดังนี้

1) การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรอบด้านและยั่งยืน เร่งขจัดอุปสรรคทางการค้า การลงทุนและการบริการ โดยส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน โดยร่วมกันพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตในภาคอุตสาหกรรม การวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม ในการผลิตรวมทั้งความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อมุ่งสร้างความมั่นคงด้านอาหารและส่งเสริมพลังงานทดแทน

2) การส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาคเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน จึงสนับสนุนข้อริเริ่มของจีนในเรื่อง “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (One Belt One Road)” “เส้นทางสายไหมในศตวรรษที่ 21” และบทบาทของ “ธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB)” ซึ่งไทยร่วมเป็นสมาชิกก่อตั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในทวีปเอเชีย โดยหวังว่าจะช่วยเกื้อกูลยุทธศาสตร์ของอาเซียนในการส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาคภายใต้ “แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ค.ศ. 2015” และไทยยังสนับสนุนให้จีนมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนภายใต้แนวคิด “One Plus One” เพื่อเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ ไทยขอสนับสนุนให้ปี 2560 เป็นปีแห่งการแลกเปลี่ยนด้านการท่องเที่ยวอาเซียน - จีน อีกด้วย

3) ด้านความมั่นคง การส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในทะเลเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญและเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของทุกประเทศ ไทยสนับสนุนในเรื่องนี้โดยเน้นผ่านการพูดคุยหารือ

การประชุมสุดยอดอาเซียน - จีน ครั้งที่ 19 ในปีนี้ ถือเป็นโอกาสครบรอบ 25 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนและจีน โดยการเข้าการประชุมในครั้งนี้ ถือเป็นการเดินทางเยือนลาวอย่างเป็นทางการ ครั้งแรกของ นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรีจีน ซึ่งยังเป็นปีแห่งการครบรอบ 55 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างจีนและลาว โดยนายกรัฐมนตรีจีนกล่าวว่าต้องการจะทบทวนอดีตและมองอนาคตร่วมกับชาติอาเซียน เพื่อสรรค์สร้างแม่แบบสำหรับความร่วมมือระหว่างจีนและอาเซียน ในอนาคต รวมทั้ง สนับสนุนการพัฒนาภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียนบวกสามและการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกเพื่อสันติภาพและเสถียรภาพภายใน

ผลการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน - จีน สมัยพิเศษ ที่นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนี้

นายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน - จีน สมัยพิเศษ ที่นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมี ดร. วิเวียน บาลากริชานัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสิงคโปร์ ในฐานะประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน - จีน และนายหวัง อี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีน เป็นประธานร่วม ที่ประชุมได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับจีนให้มีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมฉลองครบรอบ 25 ปี ของความสัมพันธ์ อาเซียน - จีน โดยฝ่ายจีนเสนอให้มีกิจกรรมและโครงการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจในประเด็นความสัมพันธ์อาเซียน - จีน รวมทั้ง

ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชนและเยาวชน และยังสนับสนุนข้อเสนอของจีนในการกำหนดให้ปี 2560 เป็นปีแห่งความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอาเซียน - จีน ซึ่งจีนตั้งเป้าให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางระหว่างอาเซียนและจีน 30 ล้านคน ภายในปี 2563

ที่ประชุมยังได้หารือกันเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันในทะเลจีนใต้และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน ซึ่งนายดอนได้เน้นย้ำต่อที่ประชุมถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the conduct of Parties in the South China Sea – DOC) อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความไว้วางใจระหว่างกัน ควบคู่ไปกับการเร่งรัดการเจรจาจัดแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct on South China Sea – COC) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว นอกจากนี้ อาเซียนและจีน ยังยินดีต่อพัฒนาการในเรื่องการจัดตั้งโทรศัพท์สายด่วนระหว่างเจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการต่างประเทศอาเซียน - จีน และการจัดทาระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการเผชิญหน้าอย่างไม่คาดฝันในทะเล

สรุป การประชุมรัฐมนตรีการต่างประเทศ 10 ชาติสมาชิกอาเซียนกับจีน ที่นครคุนหมิง ในประเด็นปัญหาทะเลจีนใต้จบลงด้วยความวุ่นวาย เมื่อแถลงการณ์ร่วมที่ปล่อยออกมาโดยกระทรวงการต่างประเทศมาเลเซีย ซึ่งระบุถึงความ “กังวลร้ายแรง” ต่อข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ถูกถอดถอน โดยระบุถึงความกังวลต่อการที่จีนสร้างเกาะเทียมในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีแนวโน้มจะบั่นทอนสันติภาพในภูมิภาค ต่อมาสำนักเลขาธิการอาเซียนได้ประกาศถอนแถลงการณ์ฉบับดังกล่าวเพื่อ “แก้ไขอย่างเร่งด่วน” โดยอินโดนีเซียย้ำว่า แถลงการณ์ดังกล่าวออกไปโดย “ความผิดพลาด” อย่างไรก็ตาม กลับไม่มีแถลงการณ์ฉบับใหม่ออกมา แสดงถึงการขาดเอกภาพในอาเซียนต่อการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ซึ่งการไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียนยิ่งเปิดช่องให้จีนรุกคืบอ้างสิทธิ์ในทะเลจีนหนักยิ่งขึ้น

ผลการประชุมสุดยอดอาเซียน - จีน ครั้งที่ 19 เกี่ยวกับการร่างแถลงการณ์ร่วมระหว่างอาเซียน - จีน ว่าด้วยความร่วมมือในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต ดังนี้

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้แทนได้รับมอบหมายร่วมรับรองแถลงการณ์ร่วมระหว่างอาเซียน - จีน ว่าด้วยความร่วมมือในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต มีสาระสำคัญ ดังนี้ 1) เจตนารมณ์ คือ อาเซียนและจีนเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่สำคัญในด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมความร่วมมือในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตควรเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเร่งพัฒนาอุตสาหกรรม 2) เป้าหมาย คือ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของภาคธุรกิจในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต เพื่อตอบสนองต่อความต้องการทั้งด้านการผลิตและการบริโภค เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างมีศักดิ์และยั่งยืน และ 3) แนวทางความร่วมมือ คือ เน้นร่วมมือในสาขาที่มีลักษณะเกื้อกูลกัน โดยตระหนักถึงระดับของการพัฒนาที่แตกต่างและความต้องการที่หลากหลายของประเทศสมาชิก รวมถึง การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง

ผลการประชุมอาเซียน - จีน เกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างอาเซียน - จีน ในปี 2559 - 2563 ดังนี้

ที่ประชุมได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของการนำเทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารสมัยใหม่มาใช้ในการตรวจวัดคุณภาพน้ำ และปริมาณฝุ่นละอองในอากาศ ผ่านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สำหรับแผนการทำงานในระยะ 5 ปี (2559 - 2563) นั้น อาเซียนและจีน ได้ลงนามความร่วมมือกันในการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ และวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกัน เช่น การลดผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อม การหาแนวทางในการอนุรักษ์ความหลากหลายของระบบนิเวศ การพัฒนาให้เกิดเมือง และเทคโนโลยีสีเขียว รวมถึง การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้แก่พลเมือง

วิเคราะห์ผลกระทบจากการประชุมสุดยอดอาเซียน - จีน

ประเด็นความเป็นเอกภาพของอาเซียนจากกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ดังนี้ 1) การไม่สามารถออกแถลงการณ์ร่วมกันได้จากการประชุมครั้งนี้ 2) การแสดงถ้อยคำที่รุนแรงซึ่งระบุถึงความตึงเครียด ในทะเลจีนใต้ในแถลงการณ์ โดยเรียกร้องให้มีการเคารพกฎหมายระหว่างประเทศ 3) จีนยืนกรานจะไม่ยอมรับคำตัดสินที่จะมีขึ้นของคณะอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ที่ลงความเห็นเข้าข้างฟิลิปปินส์ ในความขัดแย้งด้านกรรมสิทธิ์ทางทะเลที่ทั้งสองประเทศเป็นคู่กรณีกันอยู่ และ 4) กรณีเจ้าหน้าที่จีนกดดันมาเลเซีย ซึ่งเป็นตัวแทนเปิดเผยแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวให้ถอนการเผยแพร่แถลงการณ์ฉบับดังกล่าว โดยโฆษกกระทรวงต่างประเทศจีนกล่าวว่าการประชุมนี้เป็นการเจรจาแบบปิดและไม่มีการวางแผนว่าจะออกแถลงการณ์ร่วมใด ๆ ดังนั้น เหตุการณ์ถอนแถลงการณ์ร่วมในครั้งนี้จึงเป็นสิ่งบ่งชี้บ่งชี้ที่สำคัญว่าสถานการณ์ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแสดงถึงความไม่เป็นเอกภาพของอาเซียนจากกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้

ประเด็นความสัมพันธ์อาเซียน - จีน พบว่า ฟิลิปปินส์และเวียดนามเป็นประเทศที่ใช้นโยบายเชิงก้าวร้าวสำหรับกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ โดยฟิลิปปินส์ได้ยื่นฟ้องต่อศาลระหว่างประเทศที่กรุงเฮก เนเธอร์แลนด์ และได้รับชัยชนะ แต่จีนยืนยันไม่ยอมรับคำตัดสินดังกล่าว และดำเนินการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างทางทหารในบริเวณดังกล่าวต่อไป อันนำมาซึ่งความตึงเครียดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มาเลเซีย บรูไน สิงคโปร์ และอินโดนีเซียที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง แสดงความไม่พอใจจีนเป็นอย่างมาก เนื่องจากหากจีนเข้าควบคุมทะเลจีนใต้แบบเบ็ดเสร็จย่อมกระทบต่อการขนส่งและคมนาคมทางน้ำในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ดังนั้น การแก้ปัญหาจึงควรร่วมกันแสวงหาทางออกที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายอย่างเร่งด่วนและสร้างสรรค์ เช่น การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียน - จีนในด้านต่าง ๆ ทั้งความร่วมมือในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต และความร่วมมือด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างอาเซียน - จีน ซึ่งเป็นมาตรการเสริมสร้างความไว้วางใจใจ รวมถึง การเพิ่มช่องทางในการหาทางออกผ่านการทูต และการพูดคุย

อ้างอิง

- 1) <http://www.manager.co.th>
- 2) <http://www.mfa.go.th.com>

Military Cooperation in Transnational Security

“Unity is strength...when there is teamwork and collaboration, wonderful things can be achieved.”

- Mattie J.T. Stepanek -

บทนำ

จากการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งสันติภาพ ความมั่นคง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของภูมิภาคโดยเน้น 3 ประการ คือ (1) การมีกฎเกณฑ์ และค่านิยมร่วมกันบนพื้นฐาน สังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่แตกต่าง ของประเทศสมาชิก (2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและสร้างสรรค์ในเวทีประชาคมโลก เช่น ADMM, EAS, ARF ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตร ประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น United Nations และ (3) การมีกิจกรรมหรือกลไกที่ครอบคลุมความร่วมมือในการเสริมสร้าง ความมั่นคงรูปแบบเก่า การสร้างความไว้วางใจ การระงับ ข้อพิพาทโดยสันติ และการขยายความร่วมมือไปสู่การต่อต้าน ภัยคุกคามไม่ตามแบบ ซึ่งกำลังกลายเป็นคุกคาม ความมั่นคงข้ามชาติ และกระทบต่อเสถียรภาพของประชาคมอาเซียนทั้ง 3 มิติ

สำหรับประเทศไทย ภัยคุกคามความมั่นคงข้ามชาติที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศโดยตรงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และการทหาร ได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามลำดับ จากปัจจัยบวกของกระแสโลกาภิวัตน์ จากการเปิดเสรีการค้า การเงิน การลงทุน ความก้าวหน้าทางการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการย้ายถิ่นฐานของผู้คนระหว่างประเทศที่มีมากขึ้น ทำให้ ผลเสียนั้นไม่จำกัดอยู่เพียงในประเทศ แต่ได้แผ่ขยายออกไปสู่ประเทศ เพื่อนบ้านด้วย ภัยคุกคามความมั่นคงข้ามชาติเหล่านั้น ได้แก่

- **อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ (Cyber Crime):** การขโมย ข้อมูลและธุรกรรมทางการเงิน การทำสงครามข้อมูลข่าวสาร

- **การค้ามนุษย์ (Human Trafficking/ Smuggling):** การค้ามนุษย์เพื่อใช้แรงงาน พันธนาการหนี้ ยังคงเป็นปัญหาสำคัญ ในไทย และการบังคับใช้แรงงานอย่างกว้างขวางในอุตสาหกรรม อาหารทะเลยังคงเป็นปัญหา การสมรู้ร่วมคิดของเจ้าหน้าที่รัฐยังคง มีอยู่

- **การก่อการร้าย (Terrorism):** เหตุระเบิดใน 7 จังหวัด ที่มีหลักฐานว่า อาจเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัด ชายแดนภาคใต้

- **การลักลอบค้าสิ่งเสพติด (Drugs smuggling):** ในช่วง 20 กว่าปีมานี้ ยาเสพติดหลายชนิด หลายประเภท ได้แพร่ระบาด อย่างหนักในสังคมไทย แม้คดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่มีการแจ้งต่อ

สถานีตำรวจจะลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน แต่ คดียาเสพติดก็ยังมีสัดส่วนมากที่สุดในคดีอาญาที่มีการแจ้งความ ซึ่งในพื้นที่สูงเสี่ยงในการลักลอบค้าสิ่งเสพติดของไทย คือ พื้นที่ ตอนเหนือของไทย

- **ปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย (Migrant workers and illegal immigration fugitive):** แรงงาน ต่างด้าวที่เคลื่อนเข้ามาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นการ รวมกลุ่มขนาดใหญ่ตามแหล่งอุตสาหกรรมหรือในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีการจ้างงาน ขาดการควบคุมจากเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึง กลายเป็น แหล่งซ่องสุมและหลบซ่อนของผู้กระทำผิด การถูกเอารัดเอาเปรียบ จากนายจ้างในเรื่องค่าแรง การทำงานหนัก เสี่ยงอันตราย การจ่าย ค่าตอบแทนที่น้อยกว่าความเป็นจริง การโกงค่าแรง ก่อให้เกิดปัญหา อาชญากรรม ยาเสพติด การค้าประเวณี ค้ามนุษย์ แหล่งอบายมุข ในพื้นที่ กลุ่มอิทธิพลในด้านต่าง ๆ อีกทั้งแรงงานต่างด้าวที่มักนำ ครอบครัวเข้ามาอยู่ด้วย ก่อให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาอย่าง ถาวร การกลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ แออัด และเสื่อมโทรม ซึ่งมัก ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน และโรคอุบัติซ้ำ เช่น วัณโรค กาฬโรค และโรคเท้าช้างในพื้นที่

จากแนวโน้มภัยคุกคามรูปแบบใหม่ข้างต้น จะเห็นว่า มีความซับซ้อนกันหลายมิติ และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ภัยคุกคามนี้จึงส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของสังคมไทยโดยตรง เฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความมั่นคงของประเทศและภูมิภาค

แนวคิดความร่วมมือในเรื่องความมั่นคงข้ามชาติ

1. **การยกระดับการเจรจาและสร้างความร่วมมืออย่างเป็น รูปธรรมในประเด็นความมั่นคงข้ามชาติ** เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ (Mutual Trust) โดย

(1) **การสร้าง ความไว้วางใจ (Building Trust):** เสริมสร้างความไว้วางใจโดยสนับสนุนให้มีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการข่าวสาร (IO) เชิงรุก เพื่อสร้างความ เข้าใจที่ถูกต้อง เมื่อเกิดเหตุการณ์ และสถานการณ์ที่นำไปสู่ การเข้าใจผิดหรือสร้างความขัดแย้งระหว่างกัน การแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร ภาษา วัฒนธรรมกับภาคประชาชน การขยายความ ร่วมมือด้านความมั่นคงในระดับพื้นที่ผ่านกลไกคณะกรรมการระดับ ท้องถิ่น โดยเน้นลงไปในระดับจังหวัดและเมือง

(2) การสร้างและเพิ่มขีดความสามารถ (Building Capacity):

- การเพิ่มทักษะของบุคลากร (Personnel's skill)
- การบริหารจัดการทรัพยากรและยุทธโปกรณ์
- การบริหารจัดการงบประมาณ

2. การส่งเสริมระเบียบ วิธีการปฏิบัติ และกลไกระหว่างกองทัพในอาเซียน ในประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ

- ส่งเสริม บรรทัดฐานทางทหาร (Military's norm) ระเบียบวิธีปฏิบัติ (SOPs) และบทบาทของการมีส่วนร่วม (ROE) ระหว่างประเทศสมาชิก
- ส่งเสริมพิธีสาร (Protocols) และขั้นตอนการปฏิบัติ โดยแยกแต่ละเรื่องออกจากกัน
- ส่งเสริมกลไกความร่วมมือระหว่างกองทัพในอาเซียน (Mechanism among Militaries in ASEAN)

ความร่วมมือทางการทหารในเรื่องความมั่นคงข้ามชาติ” ในมุมมองของกองทัพไทย

จากผลการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ 9 ที่จัดขึ้น ณ เกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซีย เมื่อเดือนมีนาคม 2558 และการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 10 ที่จัดขึ้น ณ เวียงจันทน์ สปป.ลาว ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็น ความร่วมมือทางการทหารในการรักษาความมั่นคงข้ามชาติที่ต้องเร่งดำเนินการ กองทัพไทย จึงเสนอให้จัดลำดับความเร่งด่วนของความร่วมมือทางการทหารในการรักษาความมั่นคงข้ามชาติ ดังนี้

• **Humanitarian Assistance and Disaster Relief (HADR):**

ส่งเสริมให้เกิดระเบียบวิธีปฏิบัติ (SOPs) ที่นำไปสู่ความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมเพื่อการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ควบคู่กับการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกองทัพ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรและยุทธโปกรณ์ที่สามารถใช้ในการบรรเทาภัยพิบัติได้ โดยเฉพาะในส่วนของ ASEAN Mainland ซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายและให้การสนับสนุนความช่วยเหลือได้สะดวกกว่าประเทศในส่วนที่เป็นเกาะและทะเล

• **Counter Terrorism (CT):**

ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้ายทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการผลักดันให้มีระเบียบวิธีปฏิบัติ (SOPs) การกำหนดบทบาทของประเทศสมาชิกในการมีส่วนร่วม (ROE) เพื่อให้กองทัพสามารถกำหนดบทบาทในการร่วมมือหรือดำเนินการได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ไม่ทับซ้อนกับบทบาทที่หน่วยงานพลเรือนรับผิดชอบอยู่ พร้อมทั้งการเสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจให้กับภาคประชาชนเพื่อไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือหรือแนวร่วมของกลุ่มก่อการร้ายในพื้นที่

• **Cyber Security (CS):**

ส่งเสริมให้เกิดการจัดทำระเบียบวิธีปฏิบัติ (SOPs) ควบคู่กับการกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์อย่างเป็นทางการ (ROE) ซึ่งสามารถนำไปสู่ความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมต่อไป และควรกำหนดแพลตฟอร์มเพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

- **Military Medicine (MM):** ให้ ACMM ทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติการ HADR เนื่องจากกองทัพมียุทธโปกรณ์และอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่สามารถปฏิบัติการได้ในพื้นที่ทุรกันดารหรือเขตภัยพิบัติร่วมกับฝ่ายพลเรือน

พิจารณาระบบการบริหารและการจัดสรรงบประมาณ ในการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Centre of Military Medicine: ACMM) ร่วมกัน เนื่องจากในอนาคตจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ทางการแพทย์ และการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ในสายการแพทย์และสายที่เกี่ยวข้อง

• **Human Trafficking/ Smuggling:**

โดยจัดทำ POC ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลสำคัญระหว่างหน่วยงานความมั่นคงระหว่างประเทศ เนื่องจากในประเทศไทยการค้ามนุษย์ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่มีสาเหตุหลักมาจากปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย (Migrant workers and illegal immigration fugitive) เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่เคลื่อนเข้ามาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนขนาดใหญ่ตามแหล่งอุตสาหกรรมหรือในพื้นที่ต่างๆ ที่มีการจ้างงาน ขาดการควบคุมจากเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึงกลายเป็นแหล่งซ่องสุมและหลบซ่อนของผู้กระทำความผิด การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างในเรื่องค่าแรง การทำงานหนัก เสี่ยงอันตราย การจ่ายค่าตอบแทนที่น้อยกว่าความเป็นจริง การโกงค่าแรง ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด การค้าประเวณี ค้ามนุษย์ แหล่งอบายมุขในพื้นที่ อีกทั้งแรงงานต่างด้าวมักนำครอบครัวเข้ามาอยู่ด้วย ก่อให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาอย่างถาวร เกิดเป็นชุมชนขนาดใหญ่ แออัด และเสื่อมโทรม ซึ่งมักก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน และโรคอุบัติซ้ำ เช่น วัณโรค กาฬโรค และโรคเท้าช้าง

และการส่งเสริมให้เกิดพิธีสาร (Protocols) และขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาความมั่นคงข้ามชาติร่วมกัน

สรุป

หน่วยงานในมิติด้านการเมืองและความมั่นคง (APSC) ของอาเซียน มีการจัดการประชุมเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการฝึกร่วมกันเป็นประจำทุกปี แต่ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการประชุมฯ ร่วมกันทุกครั้ง ยังคงเป็นข้อตกลงในลักษณะของลายลักษณ์อักษร บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) และการฝึกร่วมโดยการจำลองสถานการณ์ขึ้นเท่านั้น เพราะในความเป็นจริงแล้ว ความร่วมมือทางการทหารในการรักษาความมั่นคงข้ามชาติ (Military Cooperation in Transnational Security) ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการไม่แทรกแซงกิจการภายในประเทศ และอาจปฏิเสธไม่ได้ว่า ทุกประเทศยังคงมีความหวาดระแวง ที่จะอนุญาตให้ต่างชาติเข้าไปในประเทศตน แม้ว่าจะอยู่ในสภาวะการณ์ที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างมากก็ตาม สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าเสถียรภาพของความร่วมมือทางการทหารที่ผ่านมา ยังไม่มุ่งไปสู่ความร่วมมือในทางปฏิบัติ (Practical Cooperation) อย่างเป็นทางการ การจะเสริมสร้างให้ความร่วมมือในส่วนของกองทัพมีเสถียรภาพยิ่งขึ้น จึงควรดำเนินการ ตามแนวทางข้างต้นร่วมกัน...

อ้างอิง

- 1) ฐานข้อมูลกองภูมิภาคศึกษา ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. สิงหาคม 2559

ส่วนที่ 3

การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (ก.ค. – ก.ย.59)

ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

29 - 30 มิ.ย.59

พล.อ. สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาเครือข่ายทางวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนประเทศไทย ประจำปี 2559 จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ณ โรงแรมชั้นธารา เวลเนส รีสอร์ท จังหวัดฉะเชิงเทรา

4 ก.ค.59

พล.อ. สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในการประชุมสุดยอดคลังสมองนานาชาติ ประจำปี 2559 (Think Tank Summit 2016) “Global Conflicts Management : Preventive Diplomacy & Resolution” ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กองทัพไทย เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา เขาสามมูข จังหวัดชลบุรี จัดโดยศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท่านจอมพล ป. ภายในบริเวณศูนย์ฯ

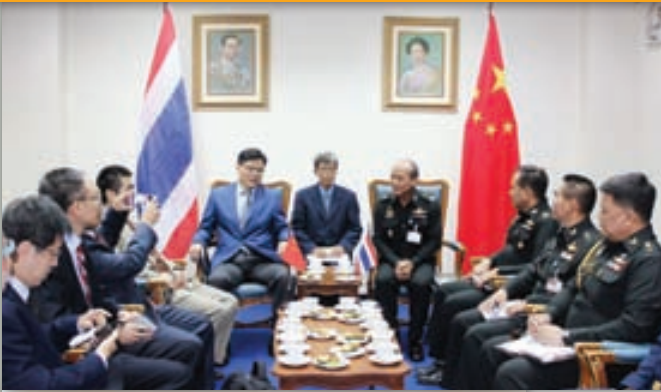

7 - 11 ส.ค.59

พล.อ. สุภกิจ นุตสถิตย์ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดและปิดการประชุมสัมมนาวิชาการนานาชาติ เรื่อง “การสร้างขีดความสามารถในการต่อต้านการก่อการร้ายและปฏิบัติการทุบระเบิดเพื่อมนุษยธรรม” โดยศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ร่วมจัดดำเนินการจัดการสัมมนาทางวิชาการ ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กองทัพไทยเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา แหลมแท่น จังหวัดชลบุรี

16 ส.ค.59

พล.ท. สุรสิทธิ์ ถนัดทาง รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะ ให้การต้อนรับคณะ China Institute of Contemporary International Relations (CICIR) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มาเยือนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

24 - 25 ส.ค.59

พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมด้วยกำลังพลของหน่วยสัมมนา ปรับปรุงและประเมินผลการดำเนินการประชุมทางวิชาการนานาชาติ Think Tank Summit เรื่อง “Global Conflicts Management : Preventive Diplomacy & Resolution” และ International Seminar เรื่อง “Capacity Building on Counter Terrorism and Humanitarian Mine Action” ณ โรงแรมเจ้าหลาวทอแสงบีช จังหวัดชลบุรี รวมทั้งทัศนศึกษาภูมิประเทศในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดชลบุรี

30 ส.ค.59

Col.Saqib Qamar ผชท.ทหารปากีสถาน/กรุงเทพฯ เข้าเยี่ยมคำนับ พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เพื่อหารือข้อราชการในเรื่องความร่วมมือระหว่าง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กับ Institute for Strategic Studies Research & Analysis (ISSRA) และการเยือนไทยของ Maj.Gen. Ghulam Qamar, HI (M), Director General of ISSRA. รวมทั้งการเชิญผู้แทนหน่วยงาน Think tank ของปากีสถานเข้าร่วมงานประชุมสัมมนาทางวิชาการนานาชาติ (Think Tank Summit 2017)

7 ก.ย.59

พล.ท. สุรสิทธิ์ ถนัดทาง รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิดและปิดการจัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การศึกษาของชาติไทยในอนาคต : ปัญหา และแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาชาติ” ในงานสัปดาห์วิชาการความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2559 ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

13 ก.ย.59

พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ต้อนรับคณะ The National Institute for Defense Studies (NIDS) จากญี่ปุ่น ที่มาเยือนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ณ ห้องประชุม ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

19 ก.ย.59

น.ท. Nadia Piercy ผชท.ทหาร ฝรั่งเศสประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคำนับ พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และหารือเรื่องความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ณ ห้องรับรอง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

26 ก.ย.59

พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้นำข้าราชการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ สนับสนุนการเดินทางไปศึกษาดูงานและสัมมนาของคณะกรรมการการบริหารราชการแผ่นดิน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมี พล.อ. บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ เป็นประธาน ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กองทัพไทย เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา บ้านแหลมแท่น ถนนบางแสน-อ่างศิลา ต.แสนสุข อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี โดยมี พล.อ. สมหมาย เกาฏีระ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด กล่าวต้อนรับคณะกรรมการฯ

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

1 ก.ค.59

พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมคณะ ประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และรวบรวมข้อมูล ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พร้อมด้วยเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการ สุริยานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

10 – 16 ก.ค.59

พ.อ. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ รองผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เดินทางเพื่อประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ ระหว่าง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กับ สถาบันการศึกษา หน่วยงานด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ หน่วยงานคลังสมอง ณ สหพันธรัฐรัสเซีย โดยมี พล.ท. สุรสิทธิ์ ถนัดทาง รองผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นหัวหน้าคณะเดินทาง

4. กิจกรรมอื่น ๆ

29 ก.ย.59

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พร้อมด้วยกำลังพลบางส่วนเข้าร่วมในพิธีรับ - ส่งหน้าที่และมอบการบังคับบัญชา ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างพร้อมเพรียงกัน ณ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

30 ก.ย.59

พิธีรับ-ส่งหน้าที่ และมอบการบังคับบัญชา ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ พล.ต. จุมพล เฉลยถ้อย (ท่านเดิม) กับ พ.อ. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ (ท่านใหม่) ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

Vision of SSC, NDSI. วิทยาลัยศสย.สปท.

VISION

“The Center of
Excellence for Strategic
and Security Studies
in ASEAN”

“การเป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศใน
การศึกษา ด้านยุทธศาสตร์และ
ความมั่นคง
ในอาเซียน”

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400.

โทร. 0 2275 5715

เว็บไซต์ : www.sscthailand.org